

EUROJUST

Sprawozdanie Roczne 2012

© Eurojust, 2013

Ta publikacja obejmuje okres od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012

Catalogue number: QP-AA-13-001-PL-C

ISBN: 978-92-95084-41-4

ISSN: 1831-4368

DOI: 10.2812/53969

For enquiries:

Phone: + 31 70 412.5000

E-mail: info@eurojust.europa.eu

Website: www.eurojust.europa.eu

Eurojust - Sprawozdanie za rok 2012

Eurojust zamierza być kluczowym graczem i ośrodkiem specjalistycznej wiedzy w zakresie sądownictwa w obszarze walki ze zorganizowaną przestępczością transgraniczną w Unii Europejskiej.

Spis treści

Uwaga na temat Decyzji ustanawiającej Eurojust	5
Lista stosowanych skrótów	5
Wstęp	7
Streszczenie.....	8
Dziesięciolecie Eurojustu	10
<i>Uroczyste obchody w Nieuwe Kerk i Ridderzaal, 27–28 lutego 2012 r.</i>	11
<i>Wizyta Jej Królewskiej Mości Królowej Holenderskiej Beatrycze</i>	11
1. DZIAŁANIA OPERACYJNE.....	14
1.1 Wstęp.....	15
1.2 Przegląd spraw prowadzonych przez Eurojust.....	15
<i>Ogólne problemy i najlepsze praktyki w sprawach prowadzonych przez Eurojust</i>	15
<i>Spotkania koordynacyjne</i>	17
<i>Centra koordynacji</i>	17
<i>Artykuły 6 i 7 decyzji ustanawiającej Eurojust</i>	18
<i>Konwencje o wzajemnej pomocy prawnej</i>	18
<i>Kwestie dotyczące gromadzenia i dopuszczalności środków dowodowych</i>	19
<i>Zapobieganie i rozwiązywanie konfliktów jurysdykcji</i>	19
<i>Przekazywanie ścigania w sprawach karnych</i>	20
<i>Wymiana danych z rejestrów karnych</i>	21
<i>Europejski nakaz aresztowania</i>	21
<i>Postanowienia o zabezpieczeniu</i>	23
<i>Konfiskata i odzyskanie mienia</i>	24
<i>Przesyłki niejawnie nadzorowane</i>	25
1.3 Współpraca sądowa w priorytetowych obszarach przestępczości.....	25
<i>Terroryzm</i>	25
<i>Handel narkotykami</i>	27
<i>Handel ludźmi</i>	28
<i>Oszustwa finansowe</i>	29
<i>Korupcja</i>	30
<i>Cyberprzestępczość</i>	30
<i>Pranie pieniędzy</i>	31
<i>(Mobilne) zorganizowane grupy przestępcze</i>	32
<i>Nielegalna imigracja</i>	33
<i>Przestępstwa na szkodę interesów finansowych UE</i>	34
<i>Punkt kontaktowy programu ochrony dzieci przy Eurojuście — przestępstwa wobec dzieci</i>	34
1.4 Wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze.....	36
<i>Współfinansowanie JIT</i>	37
1.5 Postępowania prowadzone we współpracy z państwami trzecimi	38
<i>Prokuratorzy łącznikowi oddelegowani do Eurojustu przez państwa trzecie</i>	38
1.6 Eurojust i sieci organów wymiaru sprawiedliwości	39
<i>Europejska Sieć Sądowa</i>	39
<i>Sieć JIT</i>	40
<i>Sieć ds. ludobójstwa</i>	40

2.	RELACJE Z INSTYTUCJAMI UE I PARTNERSKIMI.....	42
2.1	Relacje instytucjonalne.....	43
	<i>Parlament Europejski.....</i>	<i>43</i>
	<i>Rada Unii Europejskiej.....</i>	<i>43</i>
	<i>Komisja Europejska.....</i>	<i>43</i>
2.2	Relacje z sieciami organów wymiaru sprawiedliwości.....	44
	<i>Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości.....</i>	<i>44</i>
	<i>Forum Konsultacyjne Prokuratorów Generalnych i Dyrektorów Prokuratur</i>	
	<i>Państw Członkowskich UE.....</i>	<i>44</i>
2.3	Agencje i organy UE.....	45
	<i>Europol.....</i>	<i>45</i>
	<i>Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych.....</i>	<i>45</i>
	<i>Frontex.....</i>	<i>46</i>
	<i>CEPOL.....</i>	<i>46</i>
2.4	Relacje z państwami trzecimi i organizacjami spoza Unii Europejskiej.....	46
3.	DECYZJA USTANAWIAJĄCA EUROJUST A PRZYSZŁOŚĆ.....	48
3.1	Wdrożenie decyzji Rady ustanawiającej Eurojust.....	49
3.2	Szósta runda wzajemnych ocen praktycznego wdrożenia i funkcjonowania decyzji ustanawiającej Eurojust oraz Europejskiej Sieci Sądowej w państwach członkowskich.....	49
3.3	Grupa specjalna ds. przyszłości Eurojustu.....	50
3.4	Konferencja „Dziesięciolecie Eurojustu: sukcesy operacyjne i przyszłe wyzwania”.....	50
4.	KWESTIE ADMINISTRACYJNE.....	52
4.1	Kwestie administracyjne.....	53
4.2	Publiczny dostęp do dokumentów Eurojustu.....	53
5.	WNIOSKI RADY.....	56
	ZAŁĄCZNIK: STATYSTYKA ZA 2012 R.....	58
	<i>Wykres 1 – Wzrost liczby spraw w latach 2002–2012.....</i>	<i>59</i>
	<i>Wykres 2 – Sprawy dwustronne/wielostronne w podziale na biura krajowe w 2012 r.....</i>	<i>59</i>
	<i>Wykres 3 – Sprawy otwarte i zamknięte w latach 2003-2012.....</i>	<i>60</i>
	<i>Wykres 4 – Ogólna klasyfikacja spraw.....</i>	<i>60</i>
	<i>Wykres 5 – Priorytetowe rodzaje przestępczości w sprawach prowadzonych przez Eurojust.....</i>	<i>61</i>
	<i>Wykres 6 – Priorytetowe i inne rodzaje przestępczości w sprawach prowadzonych przez Eurojust.....</i>	<i>61</i>
	<i>Wykres 7 – Sprawy prowadzone przez Eurojust – państwa wnioskujące.....</i>	<i>62</i>
	<i>Wykres 8 – Sprawy prowadzone przez Eurojust – państwa otrzymujące wnioski.....</i>	<i>62</i>
	<i>Wykres 9 – Ogólna liczba spotkań koordynacyjnych.....</i>	<i>63</i>
	<i>Wykres 10 – Spotkania koordynacyjne – państwa wnioskujące.....</i>	<i>63</i>
	<i>Wykres 11 – Spotkania koordynacyjne – państwa otrzymujące wnioski.....</i>	<i>64</i>

Uwaga na temat Decyzji ustanawiającej Eurojust

Decyzja Rady z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiająca Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością, zmieniona decyzją Rady 2009/426/WSiSW z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wzmocnienia Eurojustu, określana jest w niniejszym sprawozdaniu jako „decyzja ustanawiająca Eurojust”.

Jednolity tekst decyzji ustanawiającej Eurojust, opracowany przez Sekretariat Generalny Rady Europejskiej wyłącznie w celach informacyjnych, znaleźć można na naszej stronie internetowej pod adresem www.eurojust.europa.eu.

Lista stosowanych skrótów

CMS	Baza prowadzonych postępowań (<i>Case Management System</i>)
ENA	Europejski nakaz aresztowania (<i>European Arrest Warrant</i>)
EIO	Europejski nakaz dochodzeniowy (<i>European Investigation Order</i>)
ENCS	Krajowy system koordynacji Eurojust (<i>Eurojust National Coordination System</i>)
EPPD	Prokuratura Europejska (<i>European Public Prosecutor's Office</i>)
JIT	Wspólny zespół dochodzeniowo-śledczy (<i>Joint Investigation Team</i>)
LoR	Wniosek o pomoc prawną (<i>Letter of Request</i>)
MLA	Wzajemna pomoc prawną (<i>Mutual Legal Assistance</i>)
OCC	Koordynacja na żądanie (<i>On-Call Coordination</i>)
ZGP	Zorganizowana grupa przestępcza
OCTA	Raport o zagrożeniu przestępczością zorganizowaną (<i>Organised Crime Threat Assessment</i>)
TE-SAT	Raport o zagrożeniu terroryzmem w Unii Europejskiej (<i>Terrorism Situation and Trend Report</i>)
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (traktat lizboński)
THB	Handel ludźmi (<i>trafficking in human beings</i>)

Silne partnerstwa stanowią podstawę tworzenia coraz bezpieczniejszej, coraz bardziej wolnej i coraz bardziej sprawiedliwej Europy, której potrzebują obywatele.

Wstęp

Mam przyjemność przedstawić Państwu jedenaste sprawozdanie roczne z działalności operacyjnej Eurojustu, zmian organizacyjnych i współpracy z partnerami w 2012 r.

Eurojust czyni ciągłe postępy w zakresie wspierania i wzmacniania koordynacji oraz współpracy między krajowymi organami dochodzeniowo-śledczymi i ścigania w państwach członkowskich w odniesieniu do poważnych przestępstw transgranicznych.

Unikalne narzędzia, którymi dysponuje Eurojust, czyli spotkanie koordynacyjne i centrum koordynacji, są cenione i często stosowane przez praktyków w celu usprawniania działań, ułatwienia niezwłocznego kierowania spraw na drogę sądową oraz rozwiązywania trudności praktycznych i prawnych wynikających z różnic pomiędzy trzydziestoma systemami prawnymi w Unii Europejskiej.

Należy również podkreślić pozytywne kierunki rozwoju i wyniki pracy wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych jako instrumentu współpracy opartej na zasadzie wzajemnego uznawania i zaufania. Eurojust szczyci się tym, że jest siłą napędową sukcesu wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, świadcząc pomoc w postaci porad ekspertów, obsługując Sekretariat Sieci JIT i prowadząc projekt dofinansowania JIT.

Podtrzymujemy nasze zobowiązanie do realizacji priorytetów UE w zakresie zwalczania przestępczości w sposób skoordynowany, spójny i kompleksowy oraz oddawania sprawców w ręce sprawiedliwości we współpracy z Europolem, innymi agencjami wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz najważniejszymi podmiotami działającymi w tej dziedzinie.

Publikowane na naszej stronie internetowej raporty strategiczne na temat handlu narkotykami i ludźmi uwypuklają trudności w zakresie wymiany informacji, koordynacji działań, wzajemnej pomocy prawnej oraz stosowania instrumentów współpracy sądowej, jak również zawierają propozycje rozwiązań w zakresie stwierdzonych problemów.

Zmiany wprowadzone w drodze decyzji ustanawiającej Eurojust wzmocniły zdolności operacyjne naszej organizacji i jej związki z właściwymi organami państw członkowskich. Rozpoczęta w maju 2012 r. szósta runda wzajemnych ocen przedmiotowej decyzji w państwach członkowskich będzie stanowić impuls do pełnego jej wdrożenia, jak również pomoże wskazać braki i najlepsze praktyki.

Wraz z wejściem w życie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) kontynuowaliśmy również rozważania, w ramach różnych forów, na temat perspektyw dalszego wzmacniania naszej działalności oraz możliwości wyodrębnienia Prokuratury Europejskiej z naszych struktur. W trakcie tego pamiętnego roku Eurojust obchodził dziesięciolecie swojego istnienia, ja otrzymałam tękę przewodniczącej Eurojustu w kwietniu, a Pan Carlos Zeyen, przedstawiciel krajowy Luksemburga, został w maju wybrany wiceprzewodniczącym.

Patrząc na dziesięć lat osiągnięć, można powiedzieć, że Eurojust zaczął działać na pełnych obrotach. Jako przewodnicząca Eurojustu jestem przekonana, że posiadane doświadczenie i wiedza pozwolą nam w pełni zrealizować nasz potencjał w odniesieniu do przyszłych i nowych wyzwań.

Michèle CONINSX
Przewodnicząca Eurojustu

Streszczenie

Liczba spraw, w toku których państwa członkowskie kierowały do Eurojustu wnioski o wsparcie w walce z poważną przestępczością transgraniczną, wzrosła o 6,4% – z 1441 spraw w 2011 r. do 1533 w 2012 r. Rozwój roli koordynacyjnej i wspierającej Eurojustu przedstawia się następująco:

- ▶ W 2012 r. odbyły się 194 spotkania koordynacyjne, czyli nieco mniej niż w 2011 r. (204), co prawdopodobnie należy przypisać bardziej efektywnemu wykorzystaniu tego narzędzia.
- ▶ Liczba centrów koordynacji jest taka sama jak w 2011 r. (7).
- ▶ Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych utworzonych przez Eurojust wzrosła o 42% z 33 w 2011 r. do 47 w 2012 r.
- ▶ Obserwuje się zjawisko równoczesnego korzystania z obu tych narzędzi.
- ▶ Liczba zarejestrowanych spraw dotyczących wykonywania europejskich nakazów aresztowania wyniosła 259.

- ▶ Zaobserwowano wzrost aktywności prokuratorów łącznikowych przy Eurojuście, zwłaszcza w odniesieniu do Norwegii.
- ▶ W 2012 r. nastąpił wzrost liczby spraw prowadzonych przez Eurojust w następujących priorytetowych obszarach zwalczania przestępczości w UE: oszustwa finansowe, handel narkotykami, (mobilne) zorganizowane grupy przestępcze, pranie pieniędzy, handel ludźmi, cyberprzestępczość, terroryzm, korupcja i nielegalna imigracja.
- ▶ Eurojust opublikował w 2012 r. dwa raporty strategiczne, którym następnie nadano rangę dokumentów UE:
  - *Enhancing the work of Eurojust in drug trafficking cases* [„Usprawnienie pracy Eurojustu w sprawach dotyczących handlu narkotykami”], w którym uwypuklono złożoność koordynacji postępowań z zakresu handlu narkotykami na wysokim szczeblu, oraz
  - *Eurojust’s Action against Trafficking in Human Beings: Final Report and Action Plan for 2012 – 2016* [„Działania Eurojustu przeciwko handlowi ludźmi: raport końcowy i plan działań na lata 2012–2016”].

Kolegium Przedstawicieli Krajowych, marzec 2013 r.

Siedzą od lewej: Laima Čekelienė, LT; João Manuel Da Silva Miguel, PT; Robert Sheehan, IE; Francesco Lo Voi, IT; Raivo Sepp, EE, Vice-President; Michèle Coninx, BE, President; Carlos Zeyen, LU; Vice-President; Donatella Frendo Dimech, MT; Lampros Patsavellas, EL; Mariana Lilova, BG; Gunars Bundzis, LV;

Stoją od lewej: László Venczl, HU; Francisco Jiménez-Villarejo, ES; Jolien Kuitert, NL; Lukáš Starý, CZ; Jesper Hjørttenberg, DK; Hans-Holger Herrfeld, DE; Harri Tiesmaa, FI; Leif Görts, SE; Frances Kennah, UK; Daniela Buruiană, RO; Sylvie Petit-Leclair, FR; Mariusz Skowroński, PL; Ingrid Maschl-Clausen, AT; Malči Gabrijelčič, SL; Ladislav Hamran, SK; Katerina Loizou, CY

- ▶ Szósta runda wzajemnych ocen z zakresu praktycznego wdrożenia i funkcjonowania decyzji ustanawiającej Eurojust w państwach członkowskich rozpoczęła się w maju 2012 r. i potrwa do 2014 r. Z informacji otrzymanych od państw członkowskich wynika, że jedenaście z nich nie wdrożyło przedmiotowej decyzji według stanu na koniec 2012 r. Eurojust ma nadzieję, że szósta runda wzajemnych ocen dostarczy państwom członkowskim koniecznego bodźca do pełnego wdrożenia decyzji ustanawiającej Eurojust.
- ▶ Wewnętrzne wdrożenie decyzji ustanawiającej Eurojust: przeprowadzono dalsze prace w celu zapewnienia bezpieczeństwa poczty elektronicznej w ramach systemu ENCS, uruchomiono w pełni funkcjonalny system OCC, powstała baza prowadzonych postępowań i opracowano inteligentny formularz PDF do celów art. 13. Odbyło się ponadto pierwsze spotkanie korespondentów krajowych w celu omówienia i wymiany najlepszych praktyk i doświadczeń oraz informacji na temat stanu wdrożenia i funkcjonowania systemu ENCS w państwach członkowskich.
- ▶ Od 2009 r. działa grupa specjalna ds. przyszłości Eurojustu. Z uwagi na ogłoszone propozycje Komisji dotyczące art. 85 TFUE grupa ta kontynuowała prace dotyczące reformy Eurojustu, w tym w zakresie możliwych struktur zarządzania oraz zaangażowania Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych w ocenę działalności agencji. Grupa specjalna kontynuowała również prace w odniesieniu do art. 86 TFUE dotyczącego powstania Prokuratury Europejskiej.
- ▶ Protokół ustaleń pomiędzy Eurojustem a Komisją: 20 lipca 2012 r. Eurojust i Komisja Europejska podpisali protokół ustaleń w celu sformalizowania wymiany informacji i wzmocnienia współpracy w sprawach będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania.
- ▶ Zmiany administracyjne:
  - W siedzibie Eurojustu w Hadze w 2012 r. zatrudnionych było 45 prokuratorów, sędziów i funkcjonariuszy policji.
  - Budżet Eurojustu na 2012 r. wynosił 32 967 000 euro i został wykonany na rekordowym poziomie 98%.
  - Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych finansowanych przez Eurojust wzrosła niemal dwukrotnie w porównaniu z 2011 r. do 62 zespołów z udziałem 22 państw członkowskich.

Dziesięciolecie Eurojustu

Uroczyste obchody w Nieuwe Kerk i Ridderzaal, 27-28 lutego 2012 r.

28 lutego 2012 r. Eurojust obchodził dziesięciolecie swojego istnienia. Z tej okazji odbyły się dwie uroczystości. Pierwszą z nich był wieczorny pokaz ALUMNIght w kościele Nieuwe Kerk w Hadze 27 lutego z udziałem ambasadorów, ministrów sprawiedliwości oraz wysokich rangą przedstawicieli Rady, Komisji i Parlamentu Europejskiego. Przeprowadzone zostały wywiady z byłymi i obecnymi szefami Eurojustu, przedstawicielami krajowymi i pracownikami administracyjnymi, którzy odegrali kluczową rolę w rozwoju agencji. Odbył się też pokaz pierwszego filmu promocyjnego Eurojustu i zainaugurowano nową stronę internetową.

Następnego dnia miało miejsce nieformalne posiedzenie Rady Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w ramach duńskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, które poprzedziły przemówienia laudacyjne wysokich rangą urzędników w historycznej Sali Rycerskiej (Ridderzaal) w Hadze. Głos zabrali: Jego Ekscelencja Ivo Opstelten, Minister Sprawiedliwości Holandii w imieniu Jej Królewskiej Mości Królowej Beatrycze, Pan Morten Bødskov, Minister

Sprawiedliwości Danii, Pan JJ van Aartsen, Burmistrz Hagii, Pan Aled Williams, Przewodniczący Eurojustu, Pan Gilles de Kerchove, Koordynator Unii Europejskiej ds. Zwalczania Terroryzmu, Pani Myria Vassiliadou, Koordynator Unii Europejskiej ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, oraz Pani Françoise Le Bail, Dyrektor Generalna ds. Sprawiedliwości Komisji Europejskiej, reprezentująca Panią Viviane Reding, Wiceprzewodniczącą i Komisarz ds. Sprawiedliwości, Praw Podstawowych i Obywatelstwa.

Po uroczystej ceremonii otwarcia odbyła się konferencja prasowa z udziałem Pana Williamsa, dwóch wiceprzewodniczących Eurojustu (Pani Michèle Coninsx i Pana Raivo Seppa) oraz Pana Bødskova, Pana de Kerchove i Pani Le Bail.

Nieformalne posiedzenie Rady Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, które miało miejsce po ceremonii otwarcia, odbyło się pod hasłem „*Główne osiągnięcia i dalszy rozwój Eurojustu: jak wzmocnić rolę agencji w zakresie współpracy sądowej pomiędzy organami śledczymi i ścigania w państwach członkowskich*”.

Wizyta Jej Królewskiej Mości Królowej Holenderskiej Beatrycze

W ramach obchodów dziesiątej rocznicy Eurojustu Pani Przewodnicząca Coninsx miała zaszczyt gościć Jej Królewską Mość Królową Holenderską Beatrycze w dniu 26 września 2012 r. Jej Królewska Mość spotkała się z przedstawicielami krajowymi i prokuratorami łącznikowymi, a także personelem administracyjnym. Zaprezentowana także została krysz-

tałowa figura upamiętniająca jej wizytę. Odbył się szereg prezentacji poświęconych agencji, jej historii i prowadzonych przez nią spraw. Jej Królewska Mość wykazała się dużą wiedzą na temat działalności Eurojustu oraz wyzwań stojących przed Unią Europejską w zakresie zwalczania poważnej przestępczości transgranicznej.

Działania operacyjne

1.1 Wstęp

Stosownie do wniosków Rady na temat priorytetów UE w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej działalność Eurojustu w 2012 r. skupiała się na następujących obszarach: terroryzm, handel narkotykami, handel ludźmi, oszustwa finansowe, korupcja, cyberprzestępczość (w tym pornografia dziecięca), pranie pieniędzy, przestępczość zorganizowana (w tym mobilne zorganizowane grupy przestępcze), nielegalna imigracja i przestępstwa na szkodę interesów finansowych UE. Poniżej omówiono sprawy prowadzone przez Eurojust w tych obszarach, w tym przeszkody i najlepsze praktyki, a także inicjatywy i działania strategiczne.

W 2012 r. agencja udzieliła państwom członkowskim wsparcia w toku 1533 postępowań, co oznacza wzrost o 6,4% w stosunku do poprzedniego roku. Około 20% spraw toczyło się z udziałem co najmniej trzech państw członkowskich, a 78% dotyczyło wymienionych wyżej priorytetowych obszarów walki z przestępczością w UE. Pozostałe sprawy wiązały się głównie z przestępstwami niewymienionymi w art. 4 ust. 1 decyzji ustanawiającej Eurojust, w przypadku których właściwe organy państw członkowskich zwróciły się do agencji z wnioskiem o pomoc (art. 4 ust. 2 tejże decyzji), a w

drugiej kolejności – z przestępstwami przeciwko życiu, zdrowiu i wolności osobistej. Szczegółowe dane dotyczące prowadzonych spraw i zaangażowania państw członkowskich przedstawia załącznik.

W opinii praktyków organizowane przez Eurojust spotkania koordynacyjne należą do najważniejszych instrumentów współpracy pomiędzy organami sądowymi i ścigania. Odnotowano wprowadzenie niewielkiego spadku ich liczby – z 204 w 2011 r. do 194 w 2012 r. – co jednak należy przypisać bardziej efektywnemu wykorzystaniu tego narzędzia. Około 55% spotkań koordynacyjnych odbyło się z udziałem co najmniej trzech państw, a 89% dotyczyło przestępstw z wymienionych wyżej obszarów priorytetowych.

W 2012 r., podobnie jak w poprzednim roku, prowadzonych było siedem centrów koordynacji.

Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych współtworzonych przez Eurojust wzrosła o 42% z 33 w 2011 r. do 47 w 2012 r. W stosunku do 2011 r. niemal podwoiła się też – do 62 – liczba zespołów dofinansowanych przez agencję.

1.2 Przegląd spraw prowadzonych przez Eurojust

Ogólne problemy i najlepsze praktyki w sprawach prowadzonych przez Eurojust

Sprawy prowadzone w 2012 r. świadczą o nieustającym zaangażowaniu Eurojustu w problematykę zwalczania poważnej przestępczości transgranicznej. Agencja wspierała realizację wniosków i decyzji w zakresie współpracy sądowej, udzielając właściwym organom państw członkowskich pomocy w pokonywaniu praktycznych i prawnych przeszkód w toku prowadzonych dochodzeń i postępowań karnych.

Pojawiające się przeszkody prawne wynikały z różnic systemów prawnych państw członkowskich oraz zasad dopuszczalności środków dowodowych, zwłaszcza w odniesieniu do przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych.

Przyczyną problemów były rozbieżności procedur w zakresie rewizji w mieszkaniach i przesłuchania świadków, a także zasad gromadzenia danych w poszczególnych państwach członkowskich, zwłaszcza

w odniesieniu do cyberprzestępczości i innych form przestępczości zorganizowanej. Kwestie te można rozwiązywać na wczesnym etapie dochodzenia poprzez działania koordynacyjne, w ramach których wyjaśnia się wszystkim zaangażowanym stronom normy procesowe i wymagania dowodowe oraz sporządza się wnioski o pomoc prawną.

Inne praktyczne problemy dotyczą konkretnych wniosków o pomoc (i) we wskazaniu organu krajowego właściwego do wydania zezwolenia sądowego na obserwację transgraniczną i przesyłki niejawnie nadzorowane, (ii) w rozwiązywaniu problemów związanych z organizacją spotkań koordynacyjnych ze względu na priorytetowe traktowanie spraw wewnętrznych przez organy krajowe, (iii) w przypadku trudności doświadczanych przez organy krajowe w uzyskaniu dostępu do rejestrów handlowych, zwłaszcza w sprawach dotyczących przestępstw finansowych i gospodarczych, oraz (iv) w przypadku problemów w skłonieniu innych państw członkowskich do wszczęcia równoległego dochodzenia lub trudności

w dostarczeniu im dostatecznych i dopuszczalnych materiałów w tym celu.

Informacje dostarczone z własnej inicjatywy na podstawie art. 7 Konwencji MLA z 2000 r. wraz z protokołem z 2001 r. („Konwencja MLA”) mogą zostać uznane za niewystarczające do wszczęcia dochodzenia ze względu na odmienne wymagania dowodowe w otrzymującym je państwie członkowskim, które mogą skutkować odrzuceniem materiału dowodowego na etapie sądowym.

Kolejnym powtarzającym się problemem jest zwłoka w wykonywaniu wniosków o wzajemną pomoc prawną, często wynikająca z różnic wymagań co do szczegółowości informacji zawartych we wniosku i skutkująca koniecznością oczekiwania na dodatkowe

informacje lub wyjaśnienia. Ten stan rzeczy pogarsza szereg innych czynników, takich jak równoczesne przysyłanie wniosków za pośrednictwem różnych kanałów, niskiej jakości tłumaczenia, brak scentralizowanych baz danych i przewlekłe procedury realizacji w niektórych państwach członkowskich. W niektórych przypadkach Eurojust służył pomocą przy sporządzaniu wniosków o wzajemną pomoc prawną, wskazując właściwe organy krajowe i przekazując im wnioski oraz udzielając porad w sprawie wymagań dowodowych w państwie wnioskującym i w państwie otrzymującym wniosek.

W przypadku europejskich nakazów aresztowania stałym problemem jest odmowa wydania osoby, której dotyczy wnioski, jeśli wykonujące nakaz państwo członkowskie uważa, że w przypadku takiej osoby zachodzi małe prawdopodobieństwo ponownego rozpatrzenia sprawy w przypadku zapadnięcia orzeczenia skazującego *in absentia*.

Do innych kwestii utrudniających terminową realizację wniosków o wzajemną pomoc prawną należy zaliczyć różnice w definicji przestępstw, wnioski o dodatkowe informacje oraz problemy z tłumaczeniami. Pomoc Eurojustu polega na wspieraniu dialogu pomiędzy państwem wydającym nakaz a państwem go wykonującym oraz na doradztwie przy wyjaśnianiu definicji przestępstw w poszczególnych jurysdykcjach.

Kolejnym problemem jest brak dostatecznych informacji zwrotnych od organów krajowych na temat efektów pomocy i ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy, co utrudnia ocenę interwencji Eurojustu i funkcjonowania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych.

Eurojust pomaga również w koordynowaniu stosowania środków przymusu, takich jak nakazy rewizji i aresztowania, jak również w nawiązywaniu bezpośrednich kontaktów pomiędzy organami krajowymi w toku spraw dwu- i wielostronnych. Agencja pełni funkcję otwartego kanału komunikacji i ważną rolę mediatora, między innymi pomagając zapobiegać konfliktom jurysdykcji. Szybka interwencja z jej strony może skutkować natychmiastowym wykonaniem wniosku o wzajemną pomoc prawną.

Eurojust ułatwia wymianę informacji o prowadzonych postępowaniach za pośrednictwem spotkań koordynacyjnych oraz poprzez finansowanie zakładania i funkcjonowania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, czyli dwóch narzędzi, które dowiodły swojej skuteczności w skomplikowanych sprawach.

W 2011 r. z ciężarówki w Belgii skradziono 29 kg złota i 160 kg srebra o wartości powyżej 1 mln GBP. Kierowca utrzymywał, że padł ofiarą uzbrojonych napastników, którzy dokonali kradzieży wartościowego ładunku. Ciężarówka jechała ze Szwajcarii do Wielkiej Brytanii przez Belgię. W rzeczywistości kierowca był członkiem zorganizowanej grupy przestępczej, która zaplanowała kradzież.

W związku z tym, że trzech podejrzanych zatrzymano w Belgii, a pozostali przebywali na terytorium brytyjskim, pojawił się konflikt jurysdykcji. Problem udało się rozwiązać na zorganizowanym przez Eurojust spotkaniu koordynacyjnym. Organy belgijskie i brytyjskie uzgodniły, że postępowanie karne przeciwko podejrzanym będzie prowadzone w Wielkiej Brytanii.

Gdy podejrzani zostali zatrzymani, podpisano umowę o wspólnym zespole dochodzeniowo-śledczym, dzięki czemu organy brytyjskie i belgijskie mogły łatwo wymieniać się materiałami dowodowymi i podejmować błyskawiczne działania w celu ujęcia sprawców wciąż pozostających na wolności. Ścisła współpraca pomiędzy prokuraturą i policją brytyjską, policją belgijską i Eurojustem pozwoliła oddać podejrzanych w ręce sprawiedliwości. W grudniu 2012 r. sześciu oskarżonych zostało skazanych na karę pozbawienia wolności w łącznym wymiarze 23,5 roku.

Spotkania koordynacyjne

W 2012 r. Eurojust zorganizował spotkania koordynacyjne w toku 194 postępowań. Mechanizm ten w kolejnym roku okazał się cennym narzędziem dla organów krajowych w sprawach z udziałem innych państw członkowskich lub państw trzecich. Spotkania koordynacyjne służą wielu różnym celom, a do najważniejszych należy zaliczyć wymianę informacji pomiędzy państwami członkowskimi. Zaletą tego typu spotkań jest stworzenie państwom członkowskim możliwości wszczynania dochodzeń, określania równoległych postępowań w innych państwach członkowskich, wymiany materiałów dowodowych, przewyższania barier językowych i budowania wzajemnego zaufania.

Spotkanie koordynacyjne może zostać również zwołane w celu wsparcia lub koordynacji wykonania wniosku o pomoc prawną, co na przykład pozwala uprościć śledzenie i zajęcie środków finansowych. Inne tego typu spotkania mogą z kolei służyć uzyskaniu pomocy ze strony państwa trzeciego, koordynowaniu prowadzonych dochodzeń lub określeniu wspólnej strategii prowadzenia śledztw w uczestniczących w nich państwach. Niekiedy celem może być uzgodnienie podziału prac pomiędzy organami krajowymi lub wypracowanie porozumienia w sprawie

wyboru organów krajowych, które mają najlepsze możliwości ścigania danego przestępstwa.

Ważną i często wykorzystywaną w 2012 r. cechą spotkań koordynacyjnych jest stworzenie państwom możliwości planowania wspólnych działań i zakładania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych. Ponadto w spotkaniach tych, poza organami państw członkowskich, mogą w stosownych przypadkach uczestniczyć również przedstawiciele państw trzecich i organów UE, np. Europolu czy OLAF-u. W 2012 r. państwa trzecie uczestniczyły w 49 spotkaniach koordynacyjnych, Europol w 85, a OLAF w 5.

Centra koordynacji

Centrum koordynacji służy przekazywaniu i koordynowaniu informacji pomiędzy organami w czasie rzeczywistym w ramach wspólnych akcji (*common action day*), podczas których dokonuje się zatrzymań, rewizji mieszkań/firm oraz przesłuchań świadków. Poza wspieraniem koordynacji wykonywania europejskich nakazów aresztowania, wniosków o pomoc prawną i postanowień o zabezpieczeniu na szczeblu sądowym, centrum koordynacji pomaga krajowym organom sądowym w podejmowaniu natychmiastowych decyzji i błyskawicznym reagowaniu na nowe

Władze francuskie zwróciły się do Eurojustu w sprawie albańskiej zorganizowanej grupy przestępczej, która prowadziła handel heroiną i kokainą pomiędzy Holandią, Francją i Albanią. Miała ona kontakty w Belgii i innych krajach na szlaku pomiędzy Francją i Albanią (we Włoszech, Szwajcarii, Hiszpanii i prawdopodobnie Grecji). Złożono i wykonano wnioski o obserwację transgraniczną.

Eurojust przeprowadził trzy spotkania koordynacyjne w celu wymiany informacji, koordynacji wykonania wniosków o obserwację i omówienia ewentualnych kwestii *ne bis in idem*. W efekcie zaplanowano przeprowadzenie wspólnej akcji w Holandii, Belgii, Francji i Szwajcarii. W jej toku śledczy wykryli plany przewozu narkotyków z Holandii do Francji.

W marcu 2012 r. Eurojust zorganizował centrum koordynacji w celu zapewnienia płynnej wymiany informacji w dniu przeprowadzenia akcji przy wsparciu analitycznym ze strony Europolu. Zatrzymano osoby uczestniczące w handlu narkotykami i przejęto partię narkotyków. Wskutek tych działań do akcji wkroczyły organy ścigania, zatrzymując 17 podejrzanych, dokonując rewizji kilku mieszkań we Francji i Holandii oraz przejmując 12 kg heroiny.

Będące w ścisłym kontakcie z policją francuską i holenderską władze włoskie, które interesowały się tą samą grupą przestępczą od prawie roku, rozpoczęły operację na terytorium Włoch w maju 2012 r. W jej ramach wykonano 13 europejskich nakazów aresztowania oraz przechwycono 15 kg kokainy i 4 kg heroiny.

Elastyczność i szybkość działania zorganizowanej grupy przestępczej wymagały intensywnej wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami krajowymi, w szczególności dochodzeniowo-śledczymi. Całodobowa wymiana informacji na przestrzeni dwóch tygodni była możliwa dzięki wsparciu Eurojustu.

informacje otrzymane z centrum koordynacji. Centra koordynacji, powstałe w 2011 r. na zasadzie nowego mechanizmu zwalczania przestępczości transgranicznej na szczeblu UE, były udoskonalane w 2012 r.

Podobnie jak w 2011 r., powstało siedem centrów koordynacji z inicjatywy Francji (3), Finlandii (1), Włoch (1), Holandii (1) i Zjednoczonego Królestwa (1) w toku spraw dotyczących przestępstw, takich jak nielegalna imigracja (3), handel ludźmi (1), handel narkotykami (1), pornografia dziecięca (1) i oszustwa podatkowe związane z obrotem nawozami (1).

Trzy centra koordynacji powstały w sytuacji, gdy istniał już wspólny zespół dochodzeniowo-śledczy. W takim przypadku rola centrum polegała na ułatwianiu koordynacji działań organów z poszczególnych państw członkowskich, eliminowaniu luk w informacjach i poprawie dotychczasowej współpracy organów krajowych w ramach wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego.

Poprawie uległa współpraca ze stronami trzecimi, np. Europolem, który uczestniczył w pracach sześciu z siedmiu centrów koordynacji, prowadząc analizy krzyżowe oraz analizując i łącząc dane przesyłane do centrum koordynacji. Aktywnymi uczestnikami centrów koordynacji w 2012 r. były także Szwajcaria i Interpol.

Artykuły 6 i 7 decyzji ustanawiającej Eurojust

Przepisy artykułów 6 i 7 decyzji ustanawiającej Eurojust umożliwiają przedstawicielom krajowym i członkom kolegium wystosowywanie zaleceń dla właściwych organów krajowych w toku prowadzonych spraw. Zalecenia te odzwierciedlają stały, codzienny dialog pomiędzy członkami kolegium i władzami ich krajów w odniesieniu do spraw operacyjnych i często są formułowane na podstawie informacji zawartych we wniosku o pomoc prawną lub przekazanych w trakcie spotkań koordynacyjnych bądź nieformalnych dyskusji z organami krajowymi. Spotkania koordynacyjne są w istocie rzeczy jednymi z najczęściej wykorzystywanych mechanizmów współpracy.

Zalecenia mają zazwyczaj charakter nieformalny. Z tego względu przedstawione poniżej dane liczbowe nie dają pełnego pojęcia o wystosowanych rekomendacjach, jako że dotyczą jedynie przypadków, w których przepisy prawa danego państwa członkowskiego wymagają zachowania sformalizowanej ścieżki audytu dla decyzji sądowych.

W 2012 r. wydano na podstawie art. 6 decyzji ustanawiającej Eurojust dziewięć formalnych zaleceń, z

których wszystkie zostały zrealizowane przez organy krajowe.

Wnioski o podjęcie dochodzenia lub ścigania za określone czyny (art. 6 ust. 1 lit. a) pkt i)

Dwa wnioski na podstawie wyżej wskazanego artykułu złożyło biuro włoskie.

Wnioski do właściwych organów o uznanie, iż jedno z nich jest właściwsze do podjęcia dochodzenia lub ścigania za określone czyny (art. 6 ust. 1 lit. a) pkt ii)

Dwa wnioski na podstawie wyżej wskazanego artykułu złożyło biuro hiszpańskie.

Wnioski do właściwych organów o koordynowanie między właściwymi organami zainteresowanych państw członkowskich (art. 6 ust. 1 lit. a) pkt iii)

Złożono jeden wniosek na podstawie wyżej wskazanego artykułu. Biuro hiszpańskie zwróciło się o spotkanie koordynacyjne z organami belgijskimi w związku z odzyskaniem mienia w sprawie dotyczącej przestępczości zorganizowanej i prania pieniędzy.

Wnioski o dostarczenie wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania zadań przedstawicieli krajowych (art. 6 ust. 1 lit. a) pkt v) i wnioski o podjęcie innych działań uzasadnionych potrzebami dochodzenia lub ścigania (art. 6 ust. 1 lit. a) pkt vii)

Złożono trzy wnioski na podstawie wyżej wskazanych artykułów. Zwrócono się do organów hiszpańskich o ułatwienie przekazania informacji i zastosowania innych technik śledczych (przesłuchanie świadków i pokrzywdzonych) w prowadzonej przez Belgię sprawie o oszustwo i fałszowanie euro.

Wnioski o zastosowanie specjalnych technik śledczych (art. 6 ust. 1 lit. a) pkt vi)

W oparciu o wyżej wskazany artykuł zwrócono się do organów hiszpańskich o przeprowadzenie rewizji mieszkań i wszczęcie dochodzenia w sprawie o oszustwo, fałszerstwo i pranie pieniędzy.

Konwencje o wzajemnej pomocy prawnej

Konwencja MLA oraz Konwencja Rady Europy o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych z 1959 r. wraz z protokołami („Konwencja z 1959 r.”) są dwoma najczęściej wykorzystywanymi narzędziami współpracy sądowej w Unii Europejskiej. Ich skuteczność i efektywność są powszechnie uznawane.

Pozostałe trudności wynikają z faktu, że nie wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję MLA. Nie stanowi to jednak przeszkody w zakładaniu wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, o ile dane państwo członkowskie wdrożyło decyzję ramową w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, jak również w prowadzeniu przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji w oparciu o Konwencję z 1959 r. lub zasadę wzajemności, bądź jeśli takie rozwiązanie dopuszczają przepisy prawa danego państwa.

Wciąż zachodzą trudności związane z przechwytywaniem przekazów telekomunikacyjnych i prowadzeniem obserwacji transgranicznych, niedostatecznym lub niewłaściwym stosowaniem narzędzia spontanicznej wymiany informacji oraz brakiem wskazania terminu w pilnych wnioskach. Uważa się, że są to obszary wymagające poprawy.

Problemy natury praktycznej mogą pojawiać się w przypadku, gdy wniosek o wzajemną pomoc prawną nie spełnia obowiązujących w wykonującym go kraju wymagań dotyczących szczegółowości informacji, co może prowadzić do niewykonania wniosku. Kolejnym problemem jest brak lub opóźnienie w przekazaniu uwag i informacji dotyczących postępów w wykonaniu wniosku o wzajemną pomoc prawną. Ma to szczególne znaczenie w pilnych przypadkach, gdy podejrzany przebywa w areszcie tymczasowym lub gdy wykorzystanie innych kanałów może nie przynieść oczekiwanych skutków z uwagi na wąskie ramy czasowe. Władze krajowe zwracały się do Eurojustu o wsparcie nieformalnych kontaktów w takich przypadkach, co często powoduje znaczne przyspieszenie całego procesu. Prokuratorom krajowym radzi się, aby w pilnych wnioskach o pomoc prawną wskazywali terminy krajowe i pożądaný termin wykonania wniosku.

Kwestie dotyczące gromadzenia i dopuszczalności środków dowodowych

Podobnie jak w 2011 r., różnice zasad gromadzenia, dopuszczalności i ujawniania środków dowodowych nastręczały trudności w skutecznej walce z poważną przestępczością transgraniczną. Rośnie liczba problemów wynikających z różnic w przepisach w zakresie zatrzymywania danych, zwłaszcza w odniesieniu do cyberprzestępczości i innych przestępstw, w przypadku których podejrzani kontaktują się za pośrednictwem środków telekomunikacji. W takich przypadkach czas odgrywa pierwszorzędną rolę, szczególnie w państwach członkowskich, w których obowiązują krótkie terminy zatrzymywania danych.

Przepisy krajowe dotyczące gromadzenia środków dowodowych różnią się. W tej sytuacji – wymagającej znajomości poszczególnych systemów prawnych – pomoc Eurojustu ma szczególną wartość. W sprawie dotyczącej obywatela Słowenii obrońca podnosił, że materiały dowodowe identyfikujące sprawcę, które zostały zebrane podczas międzynarodowej operacji w Niemczech, nie spełniają wymagań przepisów prawa niemieckiego, a zatem nie mogą zostać dopuszczone w słoweńskim sądzie. Eurojust skutecznie pomógł organom słoweńskiego wymiaru sprawiedliwości w uzyskaniu informacji na temat obowiązujących przepisów postępowania karnego w Niemczech. Bezpośrednia wymiana informacji i omawianie różnic systemów prawnych podczas spotkań koordynacyjnych często sprawiają, że udaje się uniknąć trudności i rozwiązać problemy w zakresie gromadzenia i dopuszczalności środków dowodowych, w tym w ramach wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych.

Udostępnianie innym państwom członkowskim informacji na temat przepisów krajowych z zakresu gromadzenia i dopuszczalności środków dowodowych przyczyniło się do wymiany wiedzy i zapobiegania powstawaniu przeszkód. Eurojust może służyć jako ośrodek wiedzy w zakresie najlepszych praktyk w tej dziedzinie.

Kolejną dobrą praktyką opracowaną przez Eurojust przy zakładaniu wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych jest zawarcie w umowie JIT postanowień o dopuszczalności środków dowodowych i obowiązku ich ujawniania, co pozwala uniknąć problemów na późniejszym etapie.

Przyjęcie w przyszłości dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego może ułatwić rozwiązywanie problemów w tej dziedzinie.

Zapobieganie i rozwiązywanie konfliktów jurysdykcji

Eurojust w ograniczonym stopniu korzysta z formalnych uprawnień do wydawania zaleceń w celu zapobiegania i rozwiązywania pozytywnych lub negatywnych konfliktów jurysdykcji.

Często zachodzi sytuacja, w której co najmniej dwa państwa członkowskie są właściwe do prowadzenia danej sprawy zgodnie z przepisami prawa krajowego. W zdecydowanej większości przypadków problem właściwości rozstrzygany jest z pomocą Eurojustu bez konieczności wniesienia formalnego wniosku do zainteresowanych państw członkowskich. Spotkania

koordynacyjne okazały się być bardzo użytecznym narzędziem w tym względzie, stwarzając okazję do omówienia spornych kwestii na wczesnym etapie postępowania i osiągnięcia porozumienia pomiędzy organami zaangażowanymi w prowadzone równolegle dochodzenia. Stwierdzono też, że brak informacji stanowi przeszkodę w zapobieganiu konfliktom jurysdykcji. Do najlepszych praktyk zalicza się wyjaśnienie zakresu powiązanych dochodzeń oraz przeprowadzenie prac przygotowawczych i analiz przed spotkaniem koordynacyjnym.

Eurojust odgrywa w znaczącym stopniu rolę prewencyjną poprzez zachęcanie do wczesnej i nieformalnej wymiany poglądów. Kwestię tę szeroko omówiono w zawartych w sprawozdaniu za rok 2003 wytycznych w sprawie wyboru właściwej jurysdykcji (*Guidelines for deciding "Which jurisdiction should prosecute?"*).

Negatywny konflikt jurysdykcji – czyli sytuacja, w której żadne państwo członkowskie nie uznaje się za właściwe do podjęcia dochodzenia lub ścigania – to kolejny obszar zaangażowania Eurojustu. W lipcu 2012 r. kolegium przyjęło wytyczne w sprawie stosowania art. 7 ust. 2 i 3 decyzji ustanawiającej Eurojust, w których opisano wewnętrzną procedurę administracyjną dotyczącą rozstrzygania konfliktów jurysdykcji oraz powtarzających się przypadków odmowy lub trudności związanych z wykonaniem wniosków w sprawie współpracy sądowej, w tym instrumentów służących realizacji zasady wzajemnego uznawania.

Przekazywanie ścigania w sprawach karnych

Większość państw członkowskich nadal stosowało przepisy Europejskiej Konwencji o przekazywaniu ścigania w sprawach karnych z roku 1972 lub Konwencji z 1959 r. (art. 21) w związku z ostatnim akapitem art. 6 ust. 1 Konwencji o MLA. Niektóre państwa członkowskie kierowały się również przepisami Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (art. 21). Zróżnicowanie tych instrumentów prawnych może powodować trudności i konieczność zwracania się przez władze krajowe o pomoc do Eurojustu.

Agencja pomaga w takich przypadkach, ułatwiając nieformalne kontakty pomiędzy państwami członkowskimi i przeprowadzając nieformalną analizę prawdopodobieństwa przekazania przed otrzymaniem oficjalnego wniosku. Do uzgodnienia przekazania ścigania dochodzi czasami podczas spotkania koordynacyjnego w ramach porozumienia w sprawie

Działająca w Bułgarii i Hiszpanii zorganizowana grupa przestępcza zmuszała głównie osoby narodowości bułgarskiej do prostytucji w Hiszpanii. Ofiary rekrutowane były w Bułgarii spośród słabszych grup społecznych. Skuszone ofertami pracy za granicą, wyjeżdżały do Hiszpanii, gdzie odbierano im paszporty i zmuszano do prostytucji groźbami i przemocą fizyczną.

Śledztwo zostało wszczęte, gdy jednej z ofiar udało się uciec do ambasady bułgarskiej w Madrycie, która natychmiast zaalarmowała władze hiszpańskie. Podjęte przez Hiszpanów działania doprowadziły do zlikwidowania grupy przestępczej w tym kraju. Postępowanie karne wobec tej grupy prowadziły zarówno hiszpańskie, jak i bułgarskie organy sądowe, a jako że oba kraje złożyły wnioski o wzajemną pomoc prawną, biuro hiszpańskie zwróciło się do Eurojustu o pomoc w koordynacji prowadzonych działań.

Eurojust poprowadził spotkanie koordynacyjne, podczas którego obie delegacje miały okazję bezpośrednio omówić stan prowadzonych dochodzeń. W jego toku osiągnięto porozumienie w kilku ważnych sprawach. Po pierwsze obie jurysdykcje zapewniły o szybkiej realizacji otrzymanych wniosków. Po drugie rozdzielono postępowania krajowe, aby uniknąć naruszenia zasady *ne bis in idem*. Bułgaria skupiła się na dochodzeniu w sprawie prania pieniędzy, w ramach którego Hiszpania dostarczyła dowody na przestępczy charakter analizowanej grupy. Dochodzenie w Hiszpanii dotyczyło z kolei handlu ludźmi i wykorzystywania seksualnego; Bułgaria udzieliła w tym względzie pomocy, przesłuchując świadków zamieszkałych na jej terytorium. Bułgaria uruchomiła ponadto program ochrony świadków dla rodziny jednej z ofiar w Hiszpanii.

Zaangażowanie Eurojustu przyczyniło się do stworzenia solidnych podstaw do dalszego rozwoju postępowań karnych w obu krajach.

jurysdykcji właściwej do prowadzenia dochodzenia, a samo przekazanie odbywa się w drodze wydania i wykonania europejskiego nakazu aresztowania lub wniosku o pomoc prawną.

Przekazanie ścigania w sprawach karnych może być trudne z uwagi na wiele czynników. Przykładowo,

zgromadzony materiał dowodowy musi być dopuszczalny przed sądem państwa członkowskiego otrzymującego wniosek (zob. *Kwestie dotyczące gromadzenia i dopuszczalności środków dowodowych* powyżej) i należy wykazać niepodważalne korzyści dla tego państwa, płynące z faktu wyrażenia zgody na przekazanie ścigania. Gdy o przekazanie wnosi państwo członkowskie, które pragnie być odbiorcą, tj. prowadzić ściganie, trudności zachodzą czasami, gdy istnieje ryzyko narażenia na niepowodzenie powiązanego śledztwa prowadzonego w państwie członkowskim otrzymującym wniosek.

Problemy wynikają również z różnic prawa materialnego i procesowego. Całość dokumentacji wymaga przetłumaczenia, aby organy krajowe mogły podjąć decyzję, a biura krajowe przy Eurojustcie mogą przedstawić jedynie wstępną ocenę w oparciu o przedstawione streszczenie sprawy.

Wymiana danych z rejestrów karnych

Eurojust nie napotkał poważnych trudności przy wymianie danych z rejestrów karnych, te zaś, które wystąpiły, miały zazwyczaj charakter praktyczny.

W państwach członkowskich, w których nie funkcjonuje jeszcze europejski system przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS), wnioskowanie o wymianę takich informacji odbywa się niekiedy w oparciu o Konwencję MLA. Problemy mogą zaistnieć, gdy biura krajowe nie mają dostępu do rejestrów karnych lub rejestry te są w posiadaniu różnych organów krajowych (np. policji i wymiaru sprawiedliwości), a nie istnieje ich centralna baza. W pilnych przypadkach Eurojust był w stanie ułatwić uzyskanie danych z rejestrów karnych.

Czasami problemy wynikają z różnic w definicjach przestępstw w państwach członkowskich, co prowadzi do wątpliwości co do kwalifikacji danego przestępstwa. Innym problemem jest ilość informacji zawartych w rejestrze karnym, która może być niewystarczająca w świetle przepisów prawa niektórych państw członkowskich. Oznacza to opóźnienia związane z koniecznością ubiegania się o dodatkowe informacje.

Niekiedy przekazana dokumentacja zawiera odwołanie do przepisu prawa, ale jednocześnie brakuje w niej opisu przestępstwa. W takich przypadkach wnioskujące państwo członkowskie często zwraca się do Eurojustu o pomoc w uzyskaniu dostępu do stosownych przepisów prawa.

Komplikacje i opóźnienia pojawiają się w sytuacji, gdy sądy niektórych państw członkowskich żądają kopii pierwotnego orzeczenia w pełnym brzmieniu wraz z tłumaczeniem, a w tym celu często wymagane jest złożenie wniosku o pomoc prawną, jako że wypis z rejestru karnego nie wystarcza do wydania orzeczenia.

Problemy pojawiają się również, gdy osoba ścigana w jednym państwie członkowskim utrzymuje, że została już skazana za to samo przestępstwo w innym państwie członkowskim. Państwo członkowskie może nie być w stanie zweryfikować tego twierdzenia ze względu na różnice norm krajowych w zakresie ustalenia tożsamości osoby, co skutkuje nieścisłym zapisem jej danych osobowych.

Europejski nakaz aresztowania

W 2012 r. Eurojust zarejestrował 259 spraw obejmujących wykonanie ENA, co stanowiło 16,8% ogółu zarejestrowanych spraw. Zdecydowana większość (252) dotyczyła pomocy w wykonaniu ENA. Podobnie jak w poprzednich latach, największą liczbę wniosków złożyło biuro polskie, a w następnej kolejności belgijskie i szwedzkie. Z kolei adresatami wniosków były najczęściej biura krajowe Hiszpanii, Niemiec i Polski.

Kolegium zajmowało się również dwiema ogólniejszymi kwestiami dotyczącymi stosowania ENA. Pierwsza z nich dotyczyła gromadzenia informacji na temat tego, czy organ państwa członkowskiego nieuprawniony do wydawania nakazów krajowych może wydawać ENA oraz czy organy/sądy państw członkowskich odmówiły wykonania ENA ze względu na brak uprawnienia wydającego je organu do wydawania nakazów krajowych. Druga z rozważanych kwestii dotyczyła tego, czy od chwili wprowadzenia systemu ENA jakiekolwiek państwo członkowskie odmówiło wydania ze względu na fakt, że organy wykonującego nakaz państwa nie uznają ministerstwa sprawiedliwości wydającego nakaz państwa za „organ sądowy” w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania (2002/584/WSiSW).

Sprawy dotyczące konfliktów ENA

Zgodnie z art. 16 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA wykonujący nakaz organ sądowy może zasięgnąć opinii Eurojustu przy podejmowaniu decyzji, który z nakazów aresztowania wydanych w odniesieniu do tej samej osoby przez co najmniej dwa państwa członkowskie należy wykonać. Liczba spraw, w

których formalnie zwrócono się do Eurojustu o opinię, wzrosła z czterech w 2011 r. do sześciu w 2012 r. Eurojust regularnie służy fachową wiedzą w tej dziedzinie w ramach negocjacji lub bezpośrednich kontaktów z zainteresowanymi organami.

We wszystkich wyżej wspomnianych sześciu przypadkach Eurojust pomógł zainteresowanym państwom członkowskim porozumieć się w sprawie wyboru ENA, który należy potraktować priorytetowo, w tym dokonać uzgodnień w sprawie przekazania i czasowego przekazania poszukiwanej osoby. Państwa członkowskie zastosowały się do wskazówek Eurojustu w każdym z tych przypadków. Zastosowano obowiązujące od czerwca 2011 r. „Wytyczne do procedur wewnętrznych w toku wydawania opinii Eurojustu w sprawach dotyczących konfliktów europejskich nakazów aresztowania”. W jednym przypadku porozumienie w sprawie pierwszeństwa ENA osiągnięto podczas spotkania koordynacyjnego, a sąd krajowy rozstrzygający w sprawie zastosował się do wskazówek Eurojustu i wskazał w orzeczeniu na porozumienie osiągnięte podczas spotkania koordynacyjnego w Eurojuście.

Sprawy związane z niedotrzymaniem terminów

Gdy państwo członkowskie nie jest w stanie dotrzymać terminów przewidzianych w art. 17 decyzji ramowej w sprawie ENA ze względu na wyjątkowe okoliczności, winno ono powiadomić o tym fakcie Eurojust, podając przyczyny wystąpienia zwłoki. W 2012 r. Eurojust odnotował 94 przypadki niedotrzymania terminów. W dwóch z nich konieczne było podjęcie dalszych działań. Podobnie jak w poprzed-

nich latach, największą liczbę przypadków niedotrzymania terminów zgłosiła Irlandia. Zgłoszeń dokonały także Czechy, Bułgaria, Słowenia i Hiszpania. Statystyki unijne wskazują, że niedotrzymywanie terminów zdarza się częściej, niż wskazywałaby na to liczba zgłoszeń rejestrowanych przez Eurojust.

W jednej sprawie, dotyczącej interpretacji art. 28 ust. 2 decyzji ramowej o ENA, zapadł wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 28 czerwca 2012 r. (C-192/12). Fiński prokurator zajmujący się ENA zwrócił się do Zjednoczonego Królestwa, za pośrednictwem Eurojustu, o informację, w jaki sposób można przyspieszyć postępowanie w przypadku konieczności uzyskania zgody władz brytyjskich na przekazanie osoby, której dotyczy wnioski, z Finlandii do Francji. Udział Eurojustu miał na celu zapobiegnięcie ewentualnemu naruszeniu przez Finlandię terminów przewidzianych w art. 17 decyzji ramowej o ENA. Agencja zapewniła wymaganą pomoc w terminowy sposób.

Głównymi przyczynami opóźnień w wykonaniu ENA były: długość postępowania apelacyjnego, wnioski o dodatkowe informacje, zniknięcie osób zwolnionych za kaucją i duża liczba ENA.

Stwierdzone problemy w związku z praktycznym stosowaniem ENA

Eurojust nadal odgrywał znaczącą rolę, wspierając wymianę informacji, wyjaśniając wymagania prawne organu wydającego i wykonującego oraz ogólnie przyspieszając proces wykonywania ENA. Pomoc agencji

W trakcie wykonywania trzech europejskich nakazów aresztowania wydanych przez Grecję w sprawie obywatela szwedzkiego władze belgijskie otrzymały w sprawie tej samej osoby kolejny ENA, tym razem wydany przez organy cypryjskie. Ze względu na nowy wniosek zaszła konieczność wstrzymania realizacji nakazów greckich (choć uzyskana została już zgoda belgijskiego sądu apelacyjnego).

Belgijski prokurator federalny zwrócił się do Eurojustu o poradę, któremu państwu członkowskiemu należy przekazać poszukiwaną osobę. Biuro belgijskie skontaktowało się z greckim i cypryjskim w celu uzyskania informacji na temat dostępnych opcji prawnych, np. możliwości przeniesienia osoby do innego państwa członkowskiego w trakcie dochodzenia, ścigania lub wykonywania wyroków. Belgowie zwrócili się również do uczestniczących państw członkowskich o informacje na temat stanowiska zaangażowanych organów krajowych.

W oparciu o otrzymane informacje biuro belgijskie zarekomendowało przekazanie poszukiwanej osoby Grecji. Organy belgijskie postąpiły zgodnie z otrzymanymi wskazówkami. Po przyjęciu dodatkowo, czwartego nakazu złożonego przez Grecję osoba, której nakaz dotyczył, została przekazana Grecji, która z kolei zapewniła wykonanie nakazu cypryjskiego. Z pomocą Eurojustu trzem państwom członkowskim udało się szybko i sprawnie wykonać wnioski.

okazała się szczególnie ważna w pilnych sprawach. W jednym takim przypadku udzielono jej podczas posiedzenia plenarnego kolegium, w innym z kolei – za pośrednictwem mechanizmu koordynacji na żądanie, co doprowadziło do terminowego przekazania.

16 października 2012 r. weszły w życie procedury dotyczące przekazywania na podstawie nordyckiego nakazu aresztowania w krajach nordyckich (Dania, Finlandia, Islandia, Norwegia i Szwecja). Ten właśnie mechanizm, tj. nordycki nakaz aresztowania, a nie decyzja ramowa o ENA, będzie zatem stanowił podstawę procesu przekazywania pomiędzy Finlandią, Danią i Szwecją. Dotychczas nie informowano o jakichkolwiek doświadczeniach w tym względzie.

Praktycy wciąż zmagają się z problemami natury praktycznej i prawnej przy wykonywaniu ENA. W toku prowadzonych spraw Eurojust stwierdził następujące problemy:

- ▶ Niska jakość tłumaczenia ENA.
- ▶ Opóźnienia wskutek niedostatecznych lub nieodpowiednich informacji w ENA dotyczących: (i) opisu stanu faktycznego, w tym wykazania związku pomiędzy poszukiwaną osobą i przestępstwem, (ii) przestępstw, (iii) wyroku wydanego lub przewidzianego dla wszystkich lub niektórych przestępstw, lub (iv) połączenia wyroków w jeden ostateczny wyrok po wykonaniu ENA wydanego w celu wykonania kilku wyroków.
- ▶ Powolność kontaktów pomiędzy właściwymi organami.
- ▶ Opóźnienia związane z procedurami wydawania zezwolenia na tranzyt ze względu na różnice zasad proceduralnych i obowiązujących terminów.
- ▶ Sytuacje, w których za pośrednictwem Eurojustu wpływa wniosek o oryginał lub tłumaczenie przysięgłe ENA na krótko przed przesłuchaniem w sprawie ENA.
- ▶ Opóźnienia w sytuacji, gdy wymagane są gwarancje w związku z przekazaniem obywatela własnego kraju, a do wydania takiej gwarancji właściwy jest inny organ (ministerstwo sprawiedliwości) niż ten uprawniony do wydawania ENA oraz udzielania dodatkowych informacji (prokuratura).
- ▶ Opóźnienia w przekazywaniu informacji przez wykonujące nakaz organy sądowe na podstawie art. 26 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA, co

oznacza ryzyko, że osoba, której dotyczy wniosek, pozostanie w areszcie przez okres dłuższy niż przewidują przepisy prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego.

- ▶ Kwestie prawne dotyczące uznania ministerstwa sprawiedliwości za organ sądowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA, to jest za organ właściwy do wydawania ENA.
- ▶ Kwestie proporcjonalności w wykonującym nakaz państwie członkowskim, powiązane z obowiązkowym ściganiem przestępstw w wydającym nakaz państwie członkowskim, co prowadzi do wydawania nadmiernej liczby ENA i powoduje dodatkowe problemy w przypadku niespełnienia wymogu podwójnej karalności (art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA).
- ▶ Koszty przekazywania.
- ▶ Opóźnienia w uzyskaniu zgody na ściganie za inne przestępstwa (zasada szczególności, art. 27 decyzji ramowej w sprawie ENA).
- ▶ Różnice w wydawaniu orzeczeń *in absentia* i w traktowaniu prawa do ponownego rozpoznania sprawy z uwagi na to, że nie wszystkie państwa członkowskie wdrożyły decyzję ramową Rady 2009/299/WSiSW zmieniającą decyzję ramową w sprawie ENA w odniesieniu do prawa do ponownego rozpoznania sprawy, co może prowadzić do odmowy wykonania ENA.
- ▶ Przesyłanie ENA różnymi kanałami (Sirene, Interpol, prokuratorzy łącznikowi, Europejska Sieć Sądowa, Eurojust) bez informowania o fakcie przesłania danym kanałem.
- ▶ Przypadki, w których osoba podlegająca przekazaniu została zwolniona za kaucją, ale nie stawiła się na żądanie.
- ▶ Wielokrotne wydawanie ENA przez różne organy sądowe w tym samym państwie członkowskim, co rodzi niepewność co do tego, który nakaz ma być podstawą przekazania.

Postanowienia o zabezpieczeniu

Decyzja ramowa Rady 2003/577/WSiSW w sprawie wykonania w Unii Europejskiej postanowień o zabezpieczeniu mienia i środków dowodowych („decyzja ramowa z 2003 r.”), choć została transponowana

w większości państw członkowskich, wciąż nie jest powszechnie stosowana. W efekcie organy sądowe korzystające z postanowienia o zabezpieczeniu i uznające, między innymi, wartość dodaną ścisłych terminów w nim przewidzianych, stają niekiedy w obliczu konfrontacji z organami innych państw członkowskich, które nie znają tego instrumentu lub nie potrafią go stosować. Takie organy posługują się natomiast tradycyjnymi wnioskami o pomoc prawną na podstawie Konwencji z 1959 r., Konwencji MLA i Konwencji Rady Europy z 1990 r. o praniu, ujawnianiu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstw, które mogą obejmować wnioski o identyfikację, zabezpieczenie i konfiskatę mienia.

Sprawy prowadzone przez Eurojust w 2012 r. wskazują na to, że sytuacja ta utrzymuje się wskutek: (i) ograniczonego zakresu decyzji ramowej z 2003 r. (która nie pozwala na ujęcie identyfikacji, zabezpieczenia i konfiskaty w ramach jednego wniosku), (ii) trudności w zastosowaniu postanowienia o zabezpieczeniu, gdy środki dowodowe mające być przedmiotem zabezpieczenia ujawnione zostają na późniejszym etapie dochodzenia, o czym organ wydający nakaz nie wiedział w chwili jego sporządzania, oraz (iii) powszechnego przeświadczenia, że decyzja ramowa z 2003 r. wiąże się z dodatkowymi i uciążliwymi formalnościami.

Zdarza się, że wewnętrzny podział jurysdykcyjny w niektórych państwach członkowskich powoduje dodatkowe utrudnienia w sytuacji, gdy postanowienie o zabezpieczeniu dotyczy mienia znajdującego się na terytorium różnych jurysdykcji wewnętrznych.

Problemem jest także niekiedy brak centralnego rejestru/bazy danych prowadzonych postępowań w przypadku odrębnych i niepowiązanych postanowień o zabezpieczeniu dotyczących tego samego mienia.

Brak jednolitego wdrożenia i stosowania decyzji ramowej z 2003 r. przyczynia się do tego, że jeszcze nie wszystkie państwa członkowskie biorą pod uwagę możliwość zabezpieczenia (i konfiskaty) mienia na wczesnym etapie dochodzenia lub ścigania poważnych przestępstw transgranicznych. Względnie niska liczba wniosków wpływających do Eurojustu o pomoc w wykonaniu postanowień o zabezpieczeniu stanowi odzwierciedlenie tej sytuacji.

Najlepsze praktyki stwierdzone w toku spraw prowadzonych przez Eurojust obejmują: (i) wystąpienie we wstępnym wniosku o zabezpieczenie o szybkie zbycie zabezpieczonego mienia (jeśli jest łatwo psujące się, traci wartość z upływem czasu lub wiąże się z wysokimi kosztami zarządu) przed jego konfiskatą,

(ii) rozważenie możliwości administrowania środkami przed zapadnięciem ostatecznej decyzji, (iii) przypomnienie władzom krajowym o obowiązkach sprawozdawczych wynikających z decyzji ramowej z 2003 r. W jednym przypadku pomoc Eurojustu przyczyniła się do wykonania postanowień o zabezpieczeniu w państwie członkowskim w tym samym dniu, w którym dokonano zatrzymań i rewizji w innym państwie członkowskim.

W 2012 r. kolegium zajmowało się ogólną kwestią związaną z postanowieniami o zabezpieczeniu, a mianowicie gromadzeniem informacji na temat przepisów krajowych umożliwiających zajęcie mienia w celu wykorzystania w postępowaniu cywilnym oraz możliwością zastosowania w takiej sytuacji decyzji ramowej z 2003 r. Eurojust uczestniczył ponadto w niedawnych dyskusjach platformy biur ds. odzyskiwania mienia (ARO) za pośrednictwem swojego punktu kontaktowego w tej organizacji, a także wystąpił jako obserwator w piątej rundzie wzajemnych ocen w zakresie przestępstw finansowych i dochodzeń w sprawach finansowych.

Konfiskata i odzyskanie mienia

Nie wszystkie państwa członkowskie w pełni wdrożyły decyzję ramową 2006/783/WSiSW w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do nakazów konfiskaty oraz decyzję ramową 2005/212/WSiSW w sprawie konfiskaty korzyści, narzędzi i mienia pochodzących z przestępstwa, co stawia pod znakiem zapytania istnienie wspólnych ram uznawania i wykonywania nakazów konfiskaty. Przepisy prawa w zakresie konfiskaty nadal znacząco różnią się pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi, podobnie jak pojęcia typu konfiskata rozszerzona, konfiskata bez uprzedniego wyroku skazującego czy konfiskata równowartości.

Sprawy prowadzone przez Eurojust w zakresie konfiskaty i odzyskiwania są wciąż nieliczne i wskazują na istnienie przewlekłych procedur. Rola agencji w takich przypadkach sprowadza się głównie do pomocy i mediacji. Eurojust pomaga w wyjaśnianiu wymagań prawnych w różnych jurysdykcjach i w przesyłaniu wniosków. O kluczowym znaczeniu pomocy ze strony agencji świadczy szereg spraw zakończonych sukcesem w 2012 r. W jednym przypadku państwu członkowskiemu udało się doprowadzić do wydania dwóch wyroków skazujących głównie za sprawą informacji przekazanych za jej pośrednictwem. Organy skarbowe odzyskały w ten sposób 295 500 euro, a skazanym nakazano zapłacić łącznie około 900 000

euro. W innym przypadku pomoc Eurojustu doprowadziła do konfiskaty dziesięciu luksusowych apartamentów w jednym z państw członkowskich.

Jeśli chodzi o zarządzanie zabezpieczonym mieniem, Eurojust ułatwił wymianę ekspertyz pomiędzy organami skarbowymi dwóch państw członkowskich w sprawie dotyczącej zabezpieczonego mienia o wartości 110 000 euro. W przypadku konfiskaty bez uprzedniego wyroku skazującego wydany został dzięki pomocy Eurojustu nakaz konfiskaty o wartości 580 000 euro.

Nawracające problemy dotyczą konieczności wykazania, że mienie należy do podejrzanego (za wyjątkiem przypadków konfiskaty rozszerzonej, gdzie ciężar dowodu jest niższy) oraz przewlekłości postępowania w sprawie sprzedaży skonfiskowanego imienia, i są pogłębiane poprzez udział władz administracyjnych oraz uznawaną za zbędną biurokrację. Sprawy prowadzone przez Eurojust pokazują, że zgoda podejrzanego (w jurysdykcjach, w których przewidziana jest możliwość zawierania umowy pomiędzy obrońcą a oskarżeniem) oraz szybka sprzedaż niektórych rodzajów zabezpieczonego mienia przed jego konfiskatą mogą przyspieszyć proces konfiskaty.

Omawiany obecnie wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zamrożenia i konfiskaty dochodów pochodzących z działalności przestępczej w Unii Europejskiej ma na celu zharmonizowanie definicji niektórych poważnych przestępstw oraz częściowe zastąpienie decyzji ramowej z 2005 r. w sprawie konfiskaty korzyści, narzędzi i mienia pochodzących z przestępstwa. Eurojust przedstawił w 2012 r. swoją opinię na temat powyższego wniosku Komisji ds. Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (Komisja LIBE) przy Parlamencie Europejskim (zob. też dział 2.1). Kontynuował także świadczenie wsparcia

za pośrednictwem Międzyagencyjnej Sieci Odzyskiwania Mienia Camden (CARIN), w której uczestniczy w charakterze obserwatora.

Przesyłki niejawnie nadzorowane

Przesyłki niejawnie nadzorowane uznaje się za użyteczne narzędzie śledcze, zwłaszcza w postępowaniach dotyczących handlu narkotykami. Decyzja ustanawiająca Eurojust przewiduje możliwość uprawnienia przedstawicieli krajowych do wydawania zgody na przesyłki niejawnie nadzorowane oraz ich koordynowania. Niewielu przedstawicieli krajowych otrzymało dotychczas takie uprawnienia.

W 2012 r. Eurojust kontynuował świadczenie pomocy we wskazywaniu właściwych organów lub rozwiązywaniu problemów związanych z opóźnieniami, uzyskiwaniem zgody, tłumaczeniem wniosków o pomoc prawną i przezwyciężaniu trudności proceduralnych, w tym poprzez spotkania koordynacyjne poświęcone organizacji przesyłek niejawnie nadzorowanych w złożonych sprawach. Agencja udzielała również pomocy w zakresie zapobiegania naruszeniu zasady *ne bis in idem* i ogólnie w sprawach pilnych.

Napotkane problemy wynikały z: (i) rozbieżności wymagań materialnych i proceduralnych przy wydawaniu zgody na przesyłki niejawnie nadzorowane, (ii) presji czasowej przy organizacji i realizacji takich przesyłek oraz (iii) konieczności wskazania organu krajowego właściwego do wydania zgody sądowej na przesyłkę niejawnie kontrolowaną, zwłaszcza jeśli tranzyt przez inne państwa członkowskie (poza bezpośrednio zaangażowanymi państwami) również wymaga uzyskania zgody. W niektórych państwach członkowskich zgodę na przesyłkę niejawnie kontrolowaną (jako szczególne narzędzie śledcze) wydają sądy, w innych zaś policja.

1.3 Współpraca sądowa w priorytetowych obszarach przestępczości

Terroryzm

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	32	27
Liczba spotkań koordynacyjnych	3	1

Członkostwo w organizacji terrorystycznej było najczęstszym przestępstwem, jakim zajmował się Eurojust w ramach spraw związanych z terroryzmem. Sprawy zgłaszane Eurojustowi w 2012 r. nie wiązały się z jednym konkretnym rodzajem przestępczości, lecz obejmowały szeroką gamę przestępstw, w tym przeciwko życiu, zdrowiu i wolności osobistej.

W oparciu o informacje i rekomendacje otrzymane od korespondentów krajowych do spraw terroryzmu Eurojust opracował koncepcję i treść monitora wyroków za przestępstwa związane z terroryzmem (TCM), który zawiera przegląd rozwoju praktyki sądowej związanej z terroryzmem w państwach członkowskich, a także analizę sądową wybranych spraw. Szczególną uwagę zwrócono na niektóre aspekty analizy, a w kolejnych edycjach raportu przewiduje się uwzględnienie dodatkowych obszarów. Monitor opracowywany jest w oparciu o informacje przekazywane Eurojustowi na temat wdrożenia decyzji Rady 2005/671/WSiSW z 20 września 2005 r., jak również pochodzące z ogólnodostępnych źródeł. W 2012 r. pojawiły się trzy wydania TCM.

Eurojust miał udział w opracowaniu wydanego przez Europol raportu TE-SAT, dostarczając analizę jakościową i ilościową decyzji sądowych w sprawach związanych z terroryzmem oraz przegląd zmian prawodawstwa państw członkowskich z zakresu zwalczania terroryzmu.

W ramach World Justice Project, niezależnej inicjatywy na rzecz wzmacniania praworządności na całym świecie, Eurojust opracował artykuł pod tytułem *Strengthening Inter-State Cooperation – the Eurojust Experience*

[„Wzmocnienie współpracy międzypaństwowej – doświadczenia Eurojustu”], który został opublikowany w wydanym w styczniu 2012 r. opracowaniu pod tytułem *Counter-Terrorism: International Law and Practice* [„Przeciwdziałanie terroryzmowi: międzynarodowe prawo i praktyka”]. Przedstawiono w nim zalecenia dotyczące sposobu prowadzenia współpracy sądowej, aby zapewnić realizację krajowych i regionalnych priorytetów z zakresu bezpieczeństwa przy jednoczesnym poszanowaniu zasad praworządności.

20 czerwca odbyło się coroczne spotkanie strategiczne Eurojustu poświęcone tematyce terroryzmu. Omówiono podczas niego zjawisko terrorystów działających w pojedynkę (tzw. „samotnych wilków”) oraz sieci społecznych w kontekście terroryzmu. Zaprezentowano wyniki ankiety na ten temat, a praktycy przedstawili i omówili przykładowe sprawy z kilku państw członkowskich i Norwegii.

11 i 12 grudnia odbyły się praktyczne warsztaty współorganizowane przez Eurojust i Europol, które były okazją do spotkania specjalistów do spraw antyterroryzmu z Indii i Unii Europejskiej. Ich celem było propagowanie współpracy sądowej poprzez wskazanie wspólnych interesów i zastanowienie się

W Norwegii 22 lipca 2011 r. działający w pojedynkę napastnik zabił 77 osób. Był to pierwszy duży atak terrorystyczny przeprowadzony przez pojedynczego sprawcę w Europie i czwarty największy atak terrorystyczny na naszym kontynencie od czasów II wojny światowej.

Eurojust zapewnił pod wieloma względami wartościową pomoc na etapie zarówno dochodzenia, jak i procesu. Bardzo szybko uzyskano informacje bankowe na Łotwie oraz Antigui i Barbudzie dzięki zaangażowaniu norweskiego prokuratora łącznikowego przy Eurojuście oraz biur łotewskiego i brytyjskiego. Biuro krajowe Polski zwróciło się z pytaniami dotyczącymi pisma o pomoc w zakresie przesłuchania świadka. Biura krajowe Hiszpanii i Zjednoczonego Królestwa chętnie podzieliły się doświadczeniami z zakresu prowadzenia tak dużych spraw związanych z terroryzmem. Bezpośrednie kontakty pomiędzy biurem francuskim a norweskim prokuratorem łącznikowym przyczyniły się do sprawnego wykonania dwóch skierowanych do Francji wniosków o pomoc prawną w sprawie ustalenia tożsamości i miejsca pobytu oraz przesłuchania świadka. Prokurator łącznikowy z USA zapewnił pomoc przy wykonaniu pilnego wniosku o przesłuchanie świadka za pośrednictwem wideokonferencji podczas procesu.

Pomoc Eurojustu wniosła wartościowy wkład we współpracę międzynarodową w przedmiotowej sprawie. Obejmowała ona stałe wspieranie wykonywania wniosków o wzajemną pomoc prawną oraz umożliwianie bezpośrednich kontaktów osobistych pomiędzy państwami członkowskimi i państwami trzecimi za pośrednictwem biur krajowych i prokuratorów łącznikowych przy Eurojuście. Wysiłki agencji przyczyniły się do skutecznej, sprawnej i pozwalającej zaoszczędzić czas współpracy sądowej pomiędzy właściwymi organami krajowymi.

Proces toczył się w Norwegii od kwietnia do czerwca 2012 r. 24 sierpnia 2012 r. oskarżonego uznano za winnego popełnienia zarzucanego czynu i skazano na 21 lat pozbawienia wolności (co jest maksymalnym dozwolonym wymiarem kary w Norwegii) z możliwością przedterminowego zwolnienia po 10 latach.

nad standardami współpracy. Omówieniu kwestii dotyczących współpracy sądowej i wspólnych spraw z zakresu przeciwdziałania terroryzmowi poświęcono cały dzień. Aby zebrać stosowne informacje sądowe w ramach przygotowania do dyskusji, Eurojust rozesłał ankietę wśród organów do spraw walki z terroryzmem w państwach członkowskich.

Analiza typologii przestępstw potwierdza, że przestępczość zorganizowana i pranie pieniędzy są bardzo często związane z kierowanymi do Eurojustu sprawami o handel narkotykami. Państwami członkowskimi najczęściej składającymi wnioski o współpracę sądową w odniesieniu do tego rodzaju przestępstw były Szwecja, Francja i Włochy, a najczęściej otrzymującymi takie wnioski – Holandia, Hiszpania i Belgia.

Handel narkotykami

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	263	242
Liczba spotkań koordynacyjnych	59	50
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	13	7

W styczniu Eurojust wydał raport końcowy na temat strategicznego projektu pod hasłem *Enhancing the work of Eurojust in drug trafficking cases* [„Usprawnienie pracy Eurojustu w sprawach dotyczących handlu narkotykami”], w którym uwypuklono złożoność działań wymaganych w celu koordynowania spraw dotyczących handlu narkotykami na wysokim szczeblu. Wstępne wyniki projektu zostały omówione podczas seminarium strategicznego w Krakowie w październiku 2011 r. W raporcie końcowym poru-

Zorganizowana grupa przestępcza z byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii stworzyła sieci dystrybucji narkotyków w Austrii, Niemczech, Belgii i Holandii. Prowadzone były duże transporty heroiny z Macedonii do Belgii i Holandii. Gdy narkotyki docierały do Europy Zachodniej, dystrybuowano je w partiach o maksymalnej wielkości 5 kilogramów do Frankfurtu i Wiednia. Podejrzewano również istnienie powiązań ze Zjednoczonym Królestwem, Szwecją, Danią, Francją i Szwajcarią.

Dzięki współpracy policji z Austrii i Niemiec oraz szeroko zakrojonym czynnościom dochodzeniowo-śledczym udało się przechwycić duże ilości heroiny w obu tych krajach. Aresztowano kilku mniejszych rangą członków grupy przestępczej, ale w ciągu dwóch lub trzech dni w ich miejsce pojawili się inni. Aby wzmocnić wspólne wysiłki w walce z grupą przestępczą, strony uzgodniły, że Eurojust powinien koordynować śledztwa prowadzone w państwach członkowskich, a także działać na rzecz wszczęcia dochodzenia i ścigania sprawców w byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii.

W chwili, gdy Eurojust przystępował do sprawy, postępowanie karne nie toczyło się ani w Holandii, ani w byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii. Jako że była jugosłowiańska republika Macedonii nie zezwala na ekstradycję własnych obywateli, a większość podejrzanych miała miejsce zamieszkania właśnie w tym kraju, Eurojust przeprowadził dwa spotkania koordynacyjne w celu zachęcenia Macedończyków do zaangażowania się w sprawę i przyspieszenia czynności dochodzeniowo-śledczych. W wyniku pierwszego spotkania koordynacyjnego była jugosłowiańska republika Macedonii wszczęła postępowanie karne. Koordynacja dochodzeń doprowadziła do aresztowania i skazania głównych podejrzanych oraz kilku innych sprawców.

Jako że zorganizowana grupa przestępcza odbudowała swoje struktury, odbyło się trzecie spotkanie koordynacyjne w Eurojuście, aby omówić możliwości rozwijania współpracy. Pewne problemy prawne, wynikające z różnic systemów prawnych zaangażowanych krajów, stanowiły przeszkodę w ujawnieniu informacji i zapewnieniu pełnego zaangażowania potencjalnych partnerów. Trzecie spotkanie koordynacyjne stworzyło okazję do szczegółowej debaty na temat możliwości przezwyciężenia przeszkód prawnych i określenia potencjalnych rozwiązań opartych na łącznym wykorzystaniu kilku instrumentów sądowych. Czwarte spotkanie koordynacyjne w Eurojuście, które odbyło się po przeprowadzeniu konsultacji i zatwierdzeniu na szczeblu krajowym proponowanych działań, doprowadziło do powstania wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego z udziałem Austrii, Niemiec, Holandii i byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii. Zespół został wsparty finansowo przez Eurojust w ramach projektu dofinansowania JIT.

szone różne problemy napotkane w trakcie wymiany informacji i koordynacji, a także tematy takie jak konflikty jurysdykcji, wykonywanie wniosków o pomoc prawną i europejskich nakazów aresztowania, wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze, przesyłki niejawnie kontrolowane, odzyskiwanie mienia i relacje z państwami trzecimi. Główne zalecenia wynikające z raportu odnośnie do działań w walce z handlem narkotykami zostały przedstawione w czerwcu Stałemu Komitetowi Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego (COSI). W oparciu o tę analizę Eurojust opracował plan działań na lata 2012–2013, obejmujący zalecenia w zakresie poprawy sposobu prowadzenia spraw we współpracy z władzami krajowymi.

W ramach Europejskiej Wielodyscyplinarnej Platformy Przeciwko Zagrożeniom Przestępczością (EMPACT) Eurojust uczestniczył między innymi w czterech projektach dotyczących handlu narkotykami (ze szczególnym naciskiem na narkotyki syntetyczne), handlu narkotykami prowadzonego przez zorganizowane grupy przestępcze z Afryki Zachodniej, przemytu przez Bałkany Zachodnie oraz przemytu w kontenerach.

Przedstawiciele Eurojustu wnieśli wkład w analizę przygotowawczą dotyczącą oceny skutków nowego instrumentu legislacyjnego, który ma zastąpić decyzję ramową Rady 2004/757/WSiSW w sprawie nielegalnego handlu narkotykami.

Agencja uczestniczyła w zorganizowanej przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) w listopadzie w Lizbonie drugiej europejskiej konferencji na temat wskaźników podaży narkotyków. Pod koniec 2012 r. rozpoczęły się formalne negocjacje w sprawie protokołu ustaleń pomiędzy Eurojustem i EMCDDA.

W kontekście współpracy z krajami Ameryki Łacińskiej Eurojust wziął udział w lutym w Meksyku w seminarium wysokiego szczebla Europejsko-Latynoamerykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego pod hasłem „Zwalczanie handlu narkotykami i zorganizowanej przestępczości w Europie i Ameryce Łacińskiej”. Zgłębiano również możliwość współpracy z Siecią Prokuratorów do Spraw Przestępczości Zorganizowanej w Ameryce Środkowej (REFCO) będącą inicjatywą Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC). Owocnie przebiegała współpraca z Iberoamerykańską Siecią Międzynarodowej Współpracy Prawnej (IberRed).

Handel ludźmi

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	60	79
Liczba spotkań koordynacyjnych	20	24
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	6	6

Analiza typologii przestępstw wskazuje, że w połowie przypadków handel ludźmi stanowił odrębne przestępstwo. Z takimi sprawami często wiązał się udział w grupie przestępczej, a w następnej kolejności – nielegalna imigracja. Państwami członkowskimi najczęściej wszczynającymi postępowanie w sprawie o handel ludźmi były Niemcy i Zjednoczone Królestwo, a w dalszej kolejności Bułgaria i Hiszpania. Do państw członkowskich, do których najczęściej zwracano się o współpracę w tej dziedzinie, należą Rumunia, Bułgaria i Holandia.

Wspólne oświadczenie agencji WSiSW z 2011 r. miało na celu zwrócenie uwagi na problem handlu ludźmi w skoordynowany, spójny i kompleksowy sposób, co skłoniło Eurojust do przyjęcia zobowiązania do zwiększenia wysiłków na rzecz udzielania pomocy państwom członkowskim, we współpracy z innymi agencjami, przy prowadzeniu dochodzeń i ścigania przestępstw handlu ludźmi, a także do koordynowania działań transgranicznych.

W nawiązaniu do wspólnego oświadczenia i zgodnie ze strategią UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016 Eurojust zainicjował strategiczny projekt pod hasłem „Działania Eurojustu na rzecz zwalczania handlu ludźmi” w celu wzmocnienia i poprawy współpracy pomiędzy krajowymi organami sądowymi w walce z tym zjawiskiem, bardziej efektywnego korzystania z istniejących instrumentów prawnych, wzmożenia wysiłków przy ściganiu tego typu przestępstw na szczeblu krajowych oraz zwiększenia zaangażowania Eurojustu w sprawy dotyczące handlu ludźmi. Projekt opierał się na (i) analizie odpowiedzi na ankietę przesłaną wszystkim państwom członkowskim, Chorwacji i Norwegii, (ii) analizie spraw dotyczących handlu ludźmi, którymi zajmował się Eurojust w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2011 r. oraz (iii) wniosków ze strategicznego spotkania na temat handlu ludźmi, jakie odbyło się w siedzibie Eurojustu w kwietniu 2012 r. Jego wyniki posłużyły do opracowania raportu końcowego i planu działań na lata 2012–2016, które zostały przedstawione 18 października 2012 r. podczas Europejskiego Dnia Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

Francja wszczęła dochodzenie w sprawie handlu ludźmi, w tym wykorzystywania seksualnego obywateli bułgarskich. Zorganizowana grupa przestępcza werbowała kobiety w Bułgarii, aby zmuszać je do prostytucji w kilku krajach europejskich. Władze francuskie zwróciły się do Eurojustu o pomoc we wskazaniu ewentualnego równoległego dochodzenia w Belgii i w powołaniu do życia wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego. Po spotkaniu koordynacyjnym w Eurojuście władze belgijskie wszczęły wstępne dochodzenie w sprawie dwóch podejrzanych, którymi interesowali się również francuscy śledczy.

Powstał wspólny zespół dochodzeniowo-śledczy z udziałem Francji, Bułgarii, Eurojustu i Europolu, aby ułatwić wymianę informacji i środków dowodowych. Zespół został wsparty finansowo przez Eurojust w ramach projektu dofinansowania JIT. Śledztwo dotyczyło zarówno handlu ludźmi, jak i przepływów finansowych z tego procederu. W tym względzie szczególnie przydatna okazała się przeprowadzona przez Eurojust analiza przekazów pieniężnych Western Union, która pozwoliła prześledzić przepływ nielegalnych zysków z Francji do głównych podejrzanych w Bułgarii.

Po drobiazgowym dochodzeniu przeprowadzonym przez zespół Francja zorganizowała wspólną akcję (*common action day*). Z uwagi na wysoki poziom mobilności grupy przestępczej wzięły w niej również udział organy belgijskie i polskie. W Eurojuście powstało centrum koordynacji z udziałem biur zaangażowanych w sprawę krajów, jednostki analitycznej i Europolu, co pozwoliło na podejmowanie decyzji i wymianę informacji w czasie rzeczywistym. Pomogło ono również w wystawieniu czterech europejskich nakazów aresztowania oraz analizowało i weryfikowało informacje, dzięki czemu ustalono związki z innymi dochodzeniami w Unii Europejskiej. Przeprowadzono 13 rewizji, podczas których zabezpieczono dowody w postaci dokumentacji i telefonów komórkowych, wykonano 6 europejskich nakazów aresztowania i zatrzymano 9 osób.

Eurojust wsparł inicjatywę szkoleniową Fronteksu i CEPOL-u, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem. Nawiązał również kontakty z nieformalną grupą Narodów Zjednoczonych do spraw handlu ludźmi oraz z utworzoną przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Prokuratorów (IAP) platformą do spraw handlu osobami (TIPP).

Eurojust uczestniczył w poświęconym problematyce handlu ludźmi projekcie EMPACT, jak również w prowadzonym przez Bułgarię i Słowenię projekcie pod hasłem „Wprowadzenie wymagań w zakresie tworzenia wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych w celu zwalczania handlu ludźmi w Europie Południowo-Wschodniej”, który skupiał się zarówno na współpracy i koordynacji sądowej, jak i na ochronie ofiar.

Oszustwa finansowe

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw*	382	218
(*Danych za 2012 r. nie można porównać z poprzednimi latami – zob. wyjaśnienie poniżej)		
Liczba spotkań koordynacyjnych	33	58
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	11	4

Wyłudzenia (86 przypadków) i oszustwa VAT (58) były najczęstszymi przestępstwami w 2012 r. Analiza typologii przestępstw wskazuje, że w większości przypadków (256) oszustwa finansowe stanowiły odrębne przestępstwo. W pozostałych przypadkach wiązały się najczęściej ze zorganizowaną przestępczością, fałszerstwem dokumentów i praniem pieniędzy. Państwami członkowskimi najczęściej wszczynającymi postępowanie w sprawach o oszustwa finansowe były Austria, Czechy i Węgry, a najczęściej otrzymującymi wnioski – Zjednoczone Królestwo, Hiszpania i Niemcy.

W 2012 r. Eurojust zastosował nowe kryteria w zakresie statystycznej klasyfikacji rodzajów prowadzonych spraw. Zmiana ta wyjaśnia wyraźny wzrost liczby przypadków oszustw finansowych.

Eurojust uczestniczył również w spotkaniu ekspertów zorganizowanym przez Europol w ramach punktu ogniskowego do spraw oszustw karuzelowych (MTIC).

Szwedzkie organy sądowe zwróciły się do biura krajowego przy Eurojuście o zorganizowanie spotkania koordynacyjnego w celu omówienia przeszkód prawnych w dochodzeniu w sprawie piramidy finansowej. Tropy śledztwa prowadziły do Finlandii, Islandii, Cypru i Zjednoczonego Królestwa. W Szwecji ustalono, że 19 osób padło ofiarą oszustwa, tracąc w sumie 800 000 euro.

Spotkanie koordynacyjne w Eurojuście miało na celu wymianę informacji na temat środków dowodowych i danych zebranych w odnośnych krajach, ustalenie, który kraj najlepiej nadaje się do ścigania przestępstwa i podjęcie decyzji o możliwości przedłużenia dwustronnej umowy o wspólnym zespole dochodzeniowo-śledczym pomiędzy Szwecją i Finlandią. W następstwie tego spotkania umowa została przedłużona i dodatkowo objęła Zjednoczone Królestwo, Cypr i Islandię. Eurojust wsparł proces zmiany umowy i zapewnił finansowanie ze środków UE w ramach projektu dofinansowania JIT. Podczas spotkania koordynacyjnego wszystkie kraje uzgodniły, że Szwecja zajmie się dochodzeniem i ściganiem, aby uniknąć konfliktu jurysdykcji.

Korupcja

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	30	26
Liczba spotkań koordynacyjnych	7	19
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	3	1

Większość spraw wiązała się z praniem pieniędzy i oszustwami finansowymi.

Eurojust zajął się w kilku przypadkach sprawą zamówień publicznych z udziałem środków UE lub procedur przetargowych.

Eurojust uczestniczył w panelu ekspertów poświęconym analizie wniosków z finansowanego przez Komisję badania pod tytułem „Rozwój unijnego mechanizmu oceny w dziedzinie przeciwdziałania korupcji ze szczególnym naciskiem na określenie i zmniejszenie kosztów korupcji w zakresie zamówień publicznych z udziałem środków UE”. Agencja podzieliła się swoją

wiedzą i doświadczeniem w zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw w tej dziedzinie.

Eurojust uczestniczył w debacie telewizyjnej na temat korupcji w programie Euronews we wrześniu 2012. Była to okazja, aby podkreślić jego rolę w zwalczaniu korupcji i przedstawić konkretne propozycje rozwiązania problemów, z jakimi zmagają się prokuratorzy w sprawach o korupcję. Problemy te i proponowane przez agencję rozwiązania były przedmiotem debaty, jaka odbyła się w jej siedzibie z udziałem Forum Konsultacyjnego Prokuratorów Generalnych i Dyrektorów Prokuratur Państw Członkowskich UE po przyjęciu unijnego pakietu antykorupcyjnego w 2011 r. Głównym przesłaniem spotkania była deklaracja, że agencja aktywnie angażuje się w zwalczanie korupcji, a jej przyszły rozwój będzie zgodnie z zapi-

Przedstawiciele fińskiego przedsiębiorstwa produkującego pojazdy opancerzone byli podejrzewani o wręczenie łapówek chorwackim urzędnikom i politykom. Organy fińskie wszczęły dochodzenie w sprawie podejrzenia o przekupstwo, gdy odkryły, że pod względem finansowym transakcja ta jest podobna do innej transakcji pomiędzy tą samą firmą i władzami słoweńskimi. Firma austriacka działała jako pośrednik w transakcjach pomiędzy stronami, otrzymując wynagrodzenie od producenta pojazdów. Organy fińskie podejrzewały, że doszło do przekazania łapówki w ramach zapłaty zaliczki na poczet transakcji.

Z pomocą Eurojustu powstał wspólny zespół dochodzeniowo-śledczy, dzięki któremu właściwe organy fińskie, austriackie i chorwackie przeprowadziły skuteczne dochodzenie przygotowawcze. W jego ramach przeprowadzono również przesłuchania, zastosowano środki przymusu i podjęto inne konieczne czynności dochodzeniowo-śledcze. Eurojust zorganizował dwa spotkania koordynacyjne, podczas których uzgodniono plan operacyjny, podpisany przez wszystkie strony biorące udział we wspólnym zespole dochodzeniowo-śledczym. Pomoc Eurojustu przyczyniła się do skutecznej współpracy i wzbudzenia wzajemnego zaufania pomiędzy organami prowadzącymi dochodzenie. W 2012 r. Eurojust nadal wspierał pracę organów krajowych w tej sprawie.

sami TFUE ukierunkowany na poprawę skuteczności i wydajności.

Cyberprzestępczość

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	42	24
Liczba spotkań koordynacyjnych	5	10
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	2	2

Analiza typologii przestępstw potwierdza, że przestępczość zorganizowana, oszustwa finansowe i pranie pieniędzy są bardzo często związane z kierowanymi do Eurojustu sprawami z zakresu cyberprzestępczości. Większość tego typu przestępstw dotyczyła wyłudzenia informacji i pornografii dziecięcej w internecie. Państwami członkowskimi najczęściej wnioskującymi o współpracę sądową w tego typu sprawach były Rumunia, Belgia, Estonia, Niemcy, Francja i Włochy, najczęściej zaś otrzymującymi wnioski – Włochy, Zjednoczone Królestwo i Niemcy, a w następnej kolejności Hiszpania i Holandia. W okresie sprawozdawczym Eurojust zorganizował jedno centrum koordynacyjne poświęcone cyberprzestępczości.

Eurojust ponownie uczestniczył w pracach europejskiej platformy walki z cyberprzestępczością, która obejmuje system raportowania przestępstw z wykorzystaniem Internetu (I-CROS) oraz punkt ogniskowy Europolu „Cyborg”.

Stosownie do wniosków Rady w sprawie utworzenia europejskiego centrum walki z cyberprzestępczością (EC3), w których położono nacisk na znaczenie jego ścisłej współpracy z Eurojustem, kolegium wyznaczyło w grudniu 2012 r. swojego przedstawiciela do rady programowej EC3. Podczas pierwszego spotkania rady Eurojust zaproponował, że podejmie się roli punktu ogniskowego dla interesariuszy z sektora sądownictwa i zbada wszystkie ewentualne związki pomiędzy szkoleniami z zakresu EC3 i cyberprzestępczości dla sędziów w państwach członkowskich. Kolegium postanowiło o utworzeniu grupy specjalnej Eurojustu do spraw cyberprzestępczości i powiązanych przestępstw, a także o oddelegowaniu jednej osoby do centrum EC3, aby zapewnić uwzględnienie perspektywy sądowniczej w jego działalności.

Z uwagi na to, że jej mandat obejmuje również współpracę z państwami trzecimi, agencja poprowadziła warsztaty na temat cyberprzestępczości w ramach odbywających się 25 i 26 października warsztatów poświęconych zastosowaniu umów o wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji pomiędzy Unią Europejską i USA.

Od sierpnia 2010 r. zorganizowana grupa przestępcza dokonywała zakupów w niemieckich sklepach internetowych, posługując się skradzionymi lub podrobionymi danymi kart kredytowych. Zakupione towary – głównie wysokiej jakości elektronika, np. tablety, aparaty cyfrowe, telewizory i telefony komórkowe, a także markowe ubrania i zegarki – wysyłane były do pośredników w Niemczech, którzy przesyłali je do Europy Północnej (głównie Estonii).

W Eurojuście odbyły się dwa spotkania koordynacyjne. Podczas pierwszego z nich w 2011 r. Estonia i Niemcy podpisały umowę o wspólnym zespole dochodzeniowo-śledczym w celu wskazania podejrzanych i zlikwidowania grupy przestępczej. Członkowie zespołu wymieniali się informacjami, aby ułatwić prowadzenie postępowania w obu krajach. Sądy estońskie potrzebowały informacji od organów niemieckich na temat przestępstwa źródłowego związanego z praniem pieniędzy w Niemczech. Organy niemieckie przekazały dane, które jednak nie spełniały wymagań prawa estońskiego ze względu na różnice procedury karnej obu krajów. W ramach wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego problem udało się rozwiązać i organy niemieckie niezwłocznie sporządziły dodatkową dokumentację, która spełniała wymagania dowodowe prawa estońskiego.

W wyniku dochodzenia w Niemczech w 2011 r. zajęto towar o wartości około 250 000 euro. Łączną wysokość szkód wyrządzonych przez przestępców oszacowano na 3 mln euro. W Estonii 27 osób zostało oskarżonych o pranie pieniędzy.

W 2012 r. Eurojust poprowadził drugie spotkanie koordynacyjne, podczas którego organy odnośnych krajów poinformowały, że w trakcie prowadzonych czynności dochodzeniowo-śledczych stwierdzono istnienie powiązań z Rosją, Włochami, Zjednoczonym Królestwem, Austrią i Litwą.

Pranie pieniędzy

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	144	122
Liczba spotkań koordynacyjnych	34	27
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	8	4

Analiza wskazuje, że w znaczącej liczbie przypadków (64) pranie pieniędzy miało charakter przestępstwa odrębnego. W pozostałych przypadkach zazwyczaj wiązało się z oszustwami finansowymi, zorganizowaną przestępczością i handlem narkotykami. Państwami członkowskimi najczęściej wszczynającymi postępowanie były Austria, Cypr i Zjednoczone Królestwo, a najczęściej otrzymującymi wnioski – Włochy, Holandia i Francja.

Eurojust wziął udział w spotkaniach Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) i spotkaniach ekspertów organizowanych przez Europol w ramach punktu ogniskowego Sustans.

Organy hiszpańskie i brytyjskie prowadziły dochodzenie w skomplikowanej sprawie prania pieniędzy. Nielegalne działania obejmowały import, nabywanie i dystrybucję narkotyków kontrolowanych. Aby wyprać ponad 2 miliony euro, grupa przestępcza posłużyła się między innymi następującymi metodami: oszustwa hipoteczne, oszukańcza sprzedaż samochodów oraz nabywanie nieruchomości w Hiszpanii i Zjednoczonym Królestwie.

Celem dochodzenia było określenie inwestycji grupy przestępczej w Hiszpanii oraz zajęcie jej mienia. Eurojust ułatwił wymianę informacji pomiędzy Hiszpanią i Zjednoczonym Królestwem, co pozwoliło organom hiszpańskim wysledzić dodatkowe nieruchomości będące własnością przestępców. Przeprowadzona przez Europol analiza danych umożliwiła z kolei wskazanie związków pomiędzy członkami i współpracownikami grupy przestępczej. Po dwóch spotkaniach koordynacyjnych organy hiszpańskie zatrzymały kilku podejrzanych i zajęły ich majątek.

(Mobilne) zorganizowane grupy przestępcze

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	231	197
Liczba spotkań koordynacyjnych	43	56
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	5	6

Analiza typologii przestępstw wskazuje, że w znaczącej liczbie przypadków (68) działalność zorganizowanych grup przestępczych miała charakter odrębnego rodzaju przestępczości. W pozostałych przypadkach najczęściej wiązała się z handlem narkotykami, a w następnej kolejności – z oszustwami finansowymi, przestępstwa-

Organy włoskie prowadziły śledztwo w sprawie zorganizowanej grupy przestępczej, która brała udział w przywłaszczeniu pojazdów ciężarowych (traktorów, ciężarówek z naczepami itd.) w drodze defraudacji i symulowanej kradzieży ze szkodą dla firm leasingowych. Straty oszacowano na kilka milionów euro. Pojazdy miały zmieniane numery rejestracyjne i były sprzedawane w Europie Wschodniej, Afryce Północnej, Albanii, Turcji, Polsce i Arabii Saudyjskiej. Grupa przestępcza działała we Włoszech, Austrii i Niemczech. Organy włoskie zwróciły się o pomoc do biura krajowego Włoch przy Eurojuście, aby objąć zakresem dochodzenia pozostałe dwa kraje.

Eurojust został poproszony o zorganizowanie jednoczesnego wykonania europejskich nakazów aresztowania i nakazów przeszukania. Biura krajowe odnośnych państw koordynowały działania we współpracy z organami krajowym i uzgodniły, że w grudniu 2011 r. odbędzie się dzień wspólnej akcji. W dniu tym zatrzymano 13 osób we Włoszech, jedną w Austrii i jedną w Niemczech oraz przeprowadzono dużą liczbę rewizji. Dalsza pomoc Eurojust okazała się konieczna w celu ułatwienia wykonania kolejnych wniosków o wzajemną pomoc prawną i omówienia najlepszych sposobów koordynowania procedur karnych w odnośnych jurysdykcjach, aby uniknąć problemów wynikających z naruszenia zasady *ne bis in idem*. Jedna z podejrzanych osób została zatrzymana w kraju zamieszkania, ale zajął się nią sąd krajowy, jako że przepisy nie pozwalały na jej ekstradycję. Z uwagi na te problemy w marcu 2012 r. odbyło się spotkanie koordynacyjne, podczas którego strony zgodziły się na oddanie dochodzenia włoskiego w gestię władz austriackich.

mi przeciwko życiu, zdrowiu i wolności osobistej oraz handlem ludźmi. Państwami członkowskimi najczęściej rejestrującymi sprawy z zakresu zorganizowanej przestępczości były Włochy, Austria i Bułgaria, a najwięcej wniosków o współpracę otrzymały Włochy, Belgia i Zjednoczone Królestwo.

Działalność zorganizowanych grup przestępczych – traktowana na zasadzie odrębnego rodzaju przestępczości, jak i w powiązaniu z innymi rodzajami przestępstw – jest stałym elementem spraw prowadzonych przez Eurojust.

Aby zapewnić spójność z priorytetami UE, kolegium podjęło decyzję nr 2012-10 w sprawie priorytetów operacyjnych Eurojustu na lata 2012–2013, w której mobilne zorganizowane grupy przestępcze zostały zaliczone do odrębnej kategorii przestępczości zorganizowanej. Kategoria ta obejmuje mobilne sieci przestępcze działające w całej Unii Europejskiej i zazwyczaj specjalizujące się w kradzieżach z włamaniem, napadach rabunkowych na pojazdy opancerzone oraz kradzieży metalu.

Eurojust propagował wielodyscyplinarne podejście do zwalczania zorganizowanej przestępczości. W Kopenhadze w marcu 2012 r. odbyło się strategiczne seminarium zorganizowane we współpracy z duńską prezydencją Rady UE pod hasłem „Wielodyscyplinarne podejście do zorganizowanej przestępczości: środki administracyjne, czynności sądowe i rola Eurojustu”.

Eurojust uczestniczył również w spotkaniach nieformalnej sieci do spraw administracyjnego podejścia do zapobiegania zorganizowanej przestępczości i jej zwalczania, aktywnie przyczyniając się do stworzenia wirtualnej społeczności dla praktyków z tej dziedziny.

Rozdysponowanie dochodów pochodzących ze zorganizowanej przestępczości wciąż pozostaje problematyczną kwestią, o której Eurojust mówił podczas seminarium zorganizowanego w Palermo w maju 2012 r. pod hasłem „Konfiskata a przestępczość zorganizowana: procedury i perspektywy w międzynarodowej współpracy sądowej”.

Nielegalna imigracja

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	29	31
Liczba spotkań koordynacyjnych	18	13
Liczba wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych	4	2

Analiza typologii przestępstw wskazuje, że w około połowie przypadków nielegalna imigracja stanowiła odrębne przestępstwo. W pozostałych przypadkach wiązała się zaś najczęściej z handlem ludźmi, zorganizowaną przestępczością i fałszerstwem dokumentów. Państwami członkowskimi najczęściej wszczynającymi dochodzenia w takich sprawach były Francja,

Fińska straż graniczna wszczęła dochodzenie w grudniu 2010 r. po zatrzymaniu dwóch kobiet posiadających podrobione paszporty indyjskie, którym towarzyszył Hindus. W wyniku wstępnego dochodzenia odkryto bardzo aktywną zorganizowaną grupę przestępczą, która przewoziła nielegalnych imigrantów ze Sri Lanki do Unii Europejskiej. Finowie podejrzewali, że ludzie ci trafiali do Francji, a trasa ich podróży często wiodła przez Zjednoczone Emiraty Arabskie, Kenię, Tanzanię, Turcję i Finlandię. Niektórzy nielegalni imigranci posługiwali się sfałszowanymi w Tajlandii paszportami brytyjskimi, aby dostać się do Kanady.

Organy fińskie zwróciły się do Eurojustu o pomoc w zorganizowaniu wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego z udziałem Francji. Pomimo różnic procedur zatwierdzania JIT w obu państwach członkowskich powstał zespół podczas spotkania koordynacyjnego w Eurojuście we wrześniu 2011 r. Jego struktura prawna umożliwiała szybką wymianę informacji do celów sądowych bez konieczności przeprowadzania przewlekłych procedur z zakresu pomocy prawnej. Przewidywano problemy wynikające z istnienia bariery językowej i konieczności wykonywania tłumaczeń. Eurojust poprowadził trzy spotkania koordynacyjne, które przyczyniły się do budowy wzajemnego zaufania, wymiany informacji i przewyciężenia bariery językowej.

W Eurojuście w lutym 2012 r. powstało ponadto centrum koordynacji, aby wesprzeć jednocześnie prowadzenie operacji w Finlandii, Francji i Belgii. Miało ono bezpośredni kontakt z centrum operacyjnym Europolu w Paryżu. Istnienie tych dwóch ośrodków pozwoliło na wymianę w czasie rzeczywistym informacji i materiałów dowodowych pomiędzy organami policyjnymi i sądowymi odnośnych krajów oraz na bieżącą analizę zebranych danych. W dniu wspólnej akcji przeprowadzono 23 rewizje i zatrzymano 27 osób. Eurojust śledził podejmowane w dalszym toku sprawy czynności, aby zapewnić najlepsze możliwe wyniki na etapie sądowym.

Austria i Włochy, zaś najwięcej wniosków o współpracę skierowano do Włoch, Holandii i Zjednoczonego Królestwa.

Jak wskazano powyżej, priorytety operacyjne Eurojustu są zgodne z priorytetami UE i obecnie obejmują również nielegalną imigrację. Ten rodzaj przestępstwa jest po raz pierwszy ujęty w naszym sprawozdaniu rocznym.

Eurojust uczestniczył w projekcie EMPACT poświęconym tematyce nielegalnej imigracji.

Przestępstwa na szkodę interesów finansowych UE

Statystyka przestępstw	2012	2011
Liczba zarejestrowanych spraw	27	21

Organy włoskie prowadziły dochodzenie w sprawie związków przestępczych kilku swoich obywateli podejrzewanych o unikanie podatków. Działając w imieniu różnych spółek zagranicznych, podejrzani podpisywali umowę o przekazanie udziałów włoskiej firmy z siedzibą w Sienie spółce zarejestrowanej na Bermudach w celu uniknięcia opodatkowania we Włoszech. W procedurze brały również udział spółki amerykańska i portugalska, będące podmiotami zależnymi spółki bermudzkiej. Obie przekazywały swoje zyski kapitałowe spółce-matce na Bermudach.

Władze włoskie zwróciły się do Eurojustu o pomoc w wykonaniu skierowanych do właściwych organów amerykańskich i portugalskich wniosków o wzajemną pomoc prawną w zakresie przekazania informacji i dokumentacji na temat fikcyjnego charakteru obu spółek zależnych. Dzięki błyskawicznej interwencji Eurojustu organy portugalskie szybko odpowiedziały na wniosek Włochów, dzięki czemu badana spółka włoska była zmuszona zapłacić należny podatek w pełnej wysokości w terminach przewidzianych prawem włoskim dla dochodzenia wstępnego. Szybka reakcja Eurojustu i władz portugalskich pozwoliła Włochom odzyskać 67 mln euro z tytułu niezapłaconych należności podatkowych.

Przestępstwa na szkodę interesów finansowych UE były obszarem szczególnego zainteresowania Eurojustu. Podobnie jak w przypadku innych rodzajów przestępstw, Eurojust świadczył pomoc organom krajowym, ułatwiając szybkie wykonanie wniosków

Punkt kontaktowy programu ochrony dzieci przy Eurojustcie – przestępstwa wobec dzieci

Sprawy prowadzone przez Eurojust pokazują, że pornografia dziecięca, seksualne wykorzystywanie dzieci, porwania, handel ludźmi i przestępstwa przeciwko życiu zaliczają się najczęściej do przestępstw popełnianych wobec dzieci. Eurojust nadal koordynował wymianę informacji i udzielał porad w sprawie podjęcia ewentualnych czynności w ramach zgłaszanych mu międzynarodowych dochodzeń i postępowań sądowych w sprawach o przestępstwa wobec dzieci. Działania obejmowały częste kontakty z biurami krajowymi, między innymi w celu wymiany informacji oraz zachęcania właściwych organów krajowych do przekazywania agencji większej liczby spraw transgranicznych dotyczących przestępstw wobec dzieci.

Eurojust zajmował się 27 przypadkami tego typu przestępstw, w tym trzema zgłoszonymi przez Norwegię. Pod koniec 2012 r. punkt kontaktowy uczestniczył w oficjalnej inauguracji dwóch ważnych instrumentów unijnych i międzynarodowych, stworzonych w celu lepszego chronienia dzieci przed poważnymi przestępstwami: (1) nowej europejskiej koalicji finansowej przeciwko pornografii dziecięcej (projekt zwalczania dotychczasowych i nowych praktyk w zakresie komercyjnej dystrybucji pornografii dziecięcej poprzez ukierunkowanie działań na płatności i systemy informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane do prowadzenia nielegalnej działalności) oraz (2) światowego sojuszu na rzecz zwalczania pornografii dziecięcej w internecie (dążącego do poprawy identyfikacji i pomocy dla małoletnich ofiar oraz skutecznego ścigania sprawców). Eurojust uczestniczył w organizowanej co roku przez Europol konferencji ekspertów do spraw wykorzystywania seksualnego oraz w 11. konferencji ICLN w sprawie zwalczania cyberprzestępczości.

Decyzja ustanawiająca Eurojust zobowiązuje państwa członkowskie do informowania agencji o skomplikowanych dochodzeniach transgranicznych w sprawie o seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografię dziecięcą. Od 2004 r. Eurojust zarejestrował 187 przypadków przestępstw wobec dzieci. Kolejne 9 przypadków zgłosiła Norwegia, a jeden przypadek – USA.

o pomoc prawną i koordynując czynności dochodzeniowo-śledcze. Do przykładowych działań można zaliczyć organizację spotkań koordynacyjnych, ułatwienie zabezpieczenia i konfiskaty dochodów z przestępstw oraz obsługę pilnych wniosków, zwłaszcza w sytuacjach, gdy upływał termin przewidziany przepisami prawa krajowego.

W czerwcu 2012 r. Eurojust udzielił odpowiedzi na ogłoszone przez Komisję Europejską konsultacje publiczne w sprawie ochrony interesów finansowych UE i poprawy ścigania, w której podkreślił, że problemy w zakresie ochrony interesów finansowych UE z punktu widzenia współpracy sądowej mogą wynikać z różnic procedur karnych w państwach członkowskich, na przykład terminów ustawowych lub zasad gromadzenia środków dowodowych. Praktyczne trudności w zwalczaniu przestępstw na szkodę interesów finansowych UE mogą również wynikać z braku zasobów i specjalizacji na szczeblu krajowym. W przypadku poważnych przestępstw zasadniczą rolę odgrywa podjęcie na wczesnym etapie współpracy i koordynacji pomiędzy właściwymi organami krajowymi. Eurojust świadczy tego typu pomoc organom krajowym na ich wniosek.

Eurojust doświadczył trudności w uzyskiwaniu wiarygodnych danych statystycznych na temat tego typu przestępstw. Wynika to głównie z braku jasnej definicji „przestępstwa na szkodę interesów finansowych UE” na szczeblu unijnym, co skutkuje różnicą poglądów w państwach członkowskich, a zatem i w biurach krajowych, na temat tego, jakie przestępstwa zaliczają się do tej kategorii.

Aby zaradzić temu problemowi, kolegium podjęło w grudniu 2012 r. działania na rzecz poprawy gromadzenia danych statystycznych i analizy prawnej spraw prowadzonych przez Eurojust w zakresie przestępstw na szkodę interesów finansowych UE. Eurojust z zainteresowaniem śledzi losy wniosku w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego.

14 września 2012 r. Eurojust przedstawił Izbie Lordów szczegółową odpowiedź na wezwanie do przedstawienia dowodów na temat polityki i działań UE na rzecz zwalczania przestępstw na szkodę interesów finansowych UE.

Biuro krajowe Włoch zwróciło się do 11 państw członkowskich oraz do Norwegii, USA, Europolu i Interpolu o pomoc w dochodzeniu w sprawie dystrybucji materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich. Podejrzany, obywatel Włoch, zarządzał siecią społeczną na serwerach znajdujących się na terytorium USA, która służyła jako światowa platforma wymiany zdjęć i filmów z dziećmi poniżej 14 roku życia.

W styczniu i lutym 2012 r. odbyły się dwa spotkania koordynacyjne w Eurojuście, podczas których uzgodniono i niezwłocznie zaplanowano wspólne działania. Użytkowników zidentyfikowano za pomocą adresów IP; byli to obywatele 12 państw członkowskich oraz Norwegii, Turcji, Ukrainy, USA i Azji.

Eurojust został poproszony o koordynowanie rewizji, jakie miały być prowadzone w państwach członkowskich z użyciem narzędzi międzynarodowej współpracy sądowej i przy wsparciu ze strony Europolu i Interpolu w celu zabezpieczenia dowodów i zlikwidowania sieci.

W Eurojuście powstało centrum koordynacji przy czynnym udziale Francji, Portugalii, Niemiec, Hiszpanii, Szwecji i Włoch.

Wysiłki te doprowadziły do postawienia 112 osobom zarzutu udziału w związku przestępczym, zatrzymania 10 osób na całym świecie, przeszukania dużej liczby mieszkań i zabezpieczenia środków dowodowych. Władze USA zamknęły sieć społeczną i zabezpieczyły jej treści jako dowód w sprawie.

1.4 Wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze

W 2012 r. Eurojust kontynuował udzielanie praktykom wsparcia przy zakładaniu i prowadzeniu wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (JIT). W okresie sprawozdawczym działało 78 takich zespołów, z których 62 było finansowanych przez Eurojust.

Przedstawiciele krajowi uczestniczyli w pracach 47 nowoutworzonych zespołów JIT (z których część prowadziła czynności dochodzeniowo-śledcze w sprawie o więcej niż jeden rodzaj przestępstwa), reprezentując właściwe organy krajowe lub Eurojust. Zespoły zajmowały się najpoważniejszymi rodzajami przestępstw takimi jak handel narkotykami, pranie pieniędzy, handel ludźmi i oszustwa finansowe. Eurojust otrzymał ponadto 14 zgłoszeń od państw członkowskich zgodnie z art. 13 ust. 5 decyzji ustanawiającej Eurojust.

Wzrost powszechności zespołów JIT wspieranych przez Eurojust sugeruje, że praktycy są coraz lepiej obeznani z tym instrumentem, doceniają wiedzę agencji w tej dziedzinie i uznają znaczenie projektu dofinansowania JIT.

Rola Eurojustu w zakresie zakładania i zapewnienia właściwego funkcjonowania zespołów JIT nadal polega głównie na: (i) udzielaniu wsparcia przy opracowywaniu umów JIT i planów działań operacyjnych, zwłaszcza gdy zachodzi konieczność uwzględnienia specjalnych klauzul we wzorcu umowy, (ii) doradzaniu organom krajowym przy podejmowaniu decyzji o przydatności tego konkretnego narzędzia w danej sprawie, (iii) wskazywaniu spraw, w których zalecane jest zastosowanie narzędzia JIT, (iv) udzielaniu informacji na temat różnych systemów procesowych, (v) wspieraniu zespołów JIT poprzez organizację spotkań koordynacyjnych oraz (vi) zapewnieniu koordynacji działań operacyjnych podczas wspólnych akcji.

Sprawy prowadzone przez Eurojust pokazują, że problemy natury prawnej i praktycznej wciąż utrudniają właściwe funkcjonowanie narzędzia JIT. Stwierdzono istnienie następujących przeszkód: (i) różnice poziomu lub tempa postępowań w państwach członkowskich uczestniczących w pracach zespołu JIT, (ii) brak równoległe prowadzonego postępowania w państwach członkowskich, w których takie postępowanie jest wymagane, aby móc uczestniczyć w pracach zespołu JIT oraz (iii) różnice systemów prawnych, zwłaszcza w zakresie zasad ochrony tajemnicy postępowania, dostępu do akt sprawy (kwestie ujawniania danych), terminów przechowywania danych, możli-

wości składania zeznań za pośrednictwem wideokonferencji lub mechanizmu kontroli sądowej. Eurojust ponownie zajmował się nawracającymi problemami

W Eurojuście podpisana została umowa JIT pomiędzy Zjednoczonym Królestwem i Holandią w celu ułatwienia dochodzeń w sprawie o organizowanie nielegalnej imigracji i przemyt ludzi, a konkretnie fikcyjne małżeństwa, fałszowanie dokumentów i przestępstwa narkotykowe popełniane przez zorganizowane grupy przestępcze lub osoby działające w pojedynkę. Holenderska zorganizowana grupa przestępcza werbowwała kobiety z Antyli Holenderskich, które zawierały związki małżeńskie z obywatelami Nigerii na terytorium Zjednoczonego Królestwa, aby zalegalizować swój status imigranta.

W Eurojuście odbyły się trzy spotkania koordynacyjne w celu wymiany informacji na temat aktualnego stanu dochodzenia w Zjednoczonym Królestwie i Holandii, umówienia możliwości taktycznych w odniesieniu do fazy zatrzymań w Holandii, zbadania możliwości odbycia strategicznego spotkania poświęconego fikcyjnym małżeństwom oraz podniesienia świadomości tego typu przestępstw.

Po dwóch latach działania wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego oba państwa członkowskie wyraziły zadowolenie z bardzo owocnej współpracy. W Zjednoczonym Królestwie plan działań doprowadził do zatrzymania 68 osób, skazania 56 oskarżonych i kar pozbawienia wolności w łącznym wymiarze 72 lat. W Holandii zatrzymano głównego podejrzanego, który został przekazany Brytyjczykom.

Zaangażowanie krajowych punktów kontaktowych sieci JIT – czy to poprzez świadczenie wsparcia, czy też gromadzenie i przekazywanie wyników ocen do bazy centralnej, np. sekretariatu sieci JIT – uznano za kwestię o kluczowym znaczeniu dla procesu oceny. Platforma internetowa, za pośrednictwem której gromadzone byłyby wyniki ocen, mogłaby stanowić wartościowe źródło aktualnych informacji i wsparcia dla praktyków.

W oparciu o zeznania bułgarskiej ofiary handlu ludźmi, która została przywieziona do Zjednoczonego Królestwa przez Grecję i była groźbami zmuszana do prostytucji przez około miesiąc, Brytyjczycy wszczęli dochodzenie. Stwierdziwszy, że więcej kobiet padło ofiarami tych samych podejrzanych, organy brytyjskie podpisały umowę o wspólnym zespole dochodzeniowo-śledczym z Bułgarią. Zespół został objęty prowadzonym przez Eurojust programem dofinansowania i otrzymał 98 330 euro, dwa laptopy, drukarkę i skaner w oparciu o trzy zgłoszone wnioski o dofinansowanie.

Przed podpisaniem umowy JIT w Eurojuście odbyły się dwa spotkania koordynacyjne. Głównym problemem były kwestie jurysdykcyjne, jako że przestępstwa miały miejsce w Zjednoczonym Królestwie i Bułgarii, tam też przebywały ofiary i podejrzani. Różnice procedury karnej, na przykład wymóg potwierdzenia przez inne dowody, były oczywistymi przeszkodami, z którymi musiał się zmierzyć zespół JIT. Przeważała troska o wspólny interes, co przełożyło się na owocną współpracę organów brytyjskich i bułgarskich. Działalność zespołu JIT, a także uproszczenie współpracy dzięki spotkaniom koordynacyjnym w Eurojuście, doprowadziły do wskazania kilku podejrzanych i dodatkowych ofiar zorganizowanej grupy przestępczej. Główny podejrzany został skazany na sześć lat pozbawienia wolności.

z zakresu dopuszczalności środków dowodowych i ujawniania informacji, pomagając praktykom w ich skutecznym rozwiązaniu.

Eurojust kontynuował działania na rzecz podnoszenia świadomości znaczenia narzędzia JIT wśród praktyków, podkreślając jego wartość dodaną, zwłaszcza w państwach członkowskich mających mniejsze doświadczenie w jego stosowaniu.

Eurojust i praktycy z państw członkowskich zdecydowanie opowiadają się za prowadzeniem systematycznej oceny narzędzia JIT w celu poprawy jego funkcjonowania i stosowania. W 2012 r. można było zaobserwować pewien stopień zaangażowania w ocenę JIT w niektórych sprawach prowadzonych przez Eurojust, zarówno przed rozszerzeniem zespołu o nowych członków, jak i po jego likwidacji.

Ocena narzędzia JIT była przedmiotem dyskusji podczas 8. rocznego spotkania ekspertów krajowych ds. wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, zorganizowanej przez Eurojust i Europol w dniach 18–19 października. Eksperci zgodzili się co do znaczenia systematycznego i scentralizowanego gromadzenia informacji na temat JIT, podkreślając potrzebę opracowania wzorca lub listy kontrolnej, aby wspomóc praktyków w ocenie JIT.

Zaangażowanie krajowych punktów kontaktowych sieci ekspertów krajowych ds. wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (sieć JIT) – czy to poprzez świadczenie wsparcia, czy też gromadzenie i przekazywanie wyników ocen do bazy centralnej, np. sekretariatu sieci JIT – uznano za kwestię o klu-

czowym znaczeniu dla procesu oceny. Platforma internetowa, za pośrednictwem której gromadzone byłyby wyniki ocen, mogłaby stanowić wartościowe źródło aktualnych informacji i wsparcia dla praktyków. Poza ocenami krajowymi eksperci dostrzegli potrzebę ewaluacji stosowania instrumentu JIT na szczeblu UE.

Współfinansowanie JIT

W opinii praktyków z państw członkowskich wsparcie finansowe i logistyczne dla wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych stanowi zasadniczą wartość dodaną w odniesieniu do ich zakładania i prowadzenia w Unii Europejskiej. Eurojust jest powszechnie uznawany za główny podmiot świadczący pomoc finansową zespołom JIT.

W 2012 r. Eurojust kontynuował działania w ramach programu dofinansowania JIT pod nazwą „Wspieranie szerszego wykorzystania JIT”. Realizowany w oparciu o środki finansowe przyznane przez Komisję Europejską w ramach programu „Zapobieganie i zwalczanie przestępczości w latach 2007–2013” projekt rozpoczął się w październiku 2010 r. i potrwa do 30 września 2013 r. Eurojust aktywnie poszukuje alternatywnych rozwiązań finansowych, które umożliwiłyby mu dalsze dofinansowywanie działalności zespołów JIT.

W 2012 r. Eurojust udzielił wsparcia w sumie 62 zespołom JIT z 22 państw członkowskich. Dofinansowane zespoły JIT najczęściej zajmowały się sprawami związanymi z handlem narkotykami i ludźmi. Do naj-

bardziej aktywnych państw członkowskich w zakresie finansowania JIT zaliczały się Zjednoczone Królestwo, Francja, Belgia, Niemcy, Holandia i Estonia. W oparciu o 143 wnioski o dofinansowanie otrzymane w 2012 r. (dwukrotnie więcej niż w 2011 r.) Eurojust pomógł pokryć koszty działalności JIT związane z podróżami, zakwaterowaniem oraz tłumaczeniami pisemnymi i ustnymi. Ponadto członkom JIT użyczają

no telefony komórkowe, laptopy, przenośne drukarki i skanery, aby ułatwić komunikację. Wzrost liczby wniosków w tym zakresie świadczy o znaczeniu zapewnienia dostępu do finansowania.

Szczegółowe informacje na temat programu dofinansowania JIT można znaleźć na stronie internetowej Eurojustu.

1.5 Postępowania prowadzone we współpracy z państwami trzecimi

W 2012 r. Eurojust zwrócił się do państw trzecich o pomoc w 242 sprawach, co oznacza wzrost w porównaniu z poprzednimi latami. Wnioski kierowe były najczęściej do Szwajcarii, Norwegii, USA, Chorwacji, Serbii, Albanii, Brazylii i Ukrainy i dotyczyły głównie spraw związanych z handlem narkotykami, oszustwami finansowymi i praniem pieniędzy. Do Eurojustu zwracano się z kolei o pomoc w obszarach takich jak cyberprzestępczość, korupcja, kradzież zorganizowana, przemyt nielegalnych imigrantów i nielegalny handel.

Państwa trzecie reprezentowane były w toku 49 spotkań koordynacyjnych organizowanych w Eurojuście, co oznacza wzrost w porównaniu z 2011 r. Krajem najczęściej uczestniczącym w takich spotkaniach była Norwegia (10), a w następnej kolejności Szwajcaria (9), Turcja (6), USA (5), Albania (5). Była Jugosłowiańska Republika Macedonii (3), Chorwacja (2) i Serbia (2).

Eurojust najczęściej zwracał się do państw trzecich w sprawie przyspieszenia lub ułatwienia wykonania wniosków o ekstradycję lub wzajemną pomoc prawną (np. wykonanie nakazów zajęcia i konfiskaty, przesłuchanie w drodze wideokonferencji, przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych, przekazanie ścigania w sprawach karnych, wnioski o udostępnienie danych z rejestrów karnych), wyjaśnienia wymagań prawnych i obowiązujących przepisów lub wskazania danych kontaktowych właściwych organów.

Sprawy prowadzone przez Eurojust dowodzą skuteczności i użyteczności współpracy z państwami trzecimi oraz pomocy świadczonej przez znajdujące się na ich terytorium punkty kontaktowe agencji. Zachodzą jednak też problemy i opóźnienia wskutek (i) braku bezpośrednich kontaktów z niektórymi pań-

stwami trzecimi, (ii) korzystania z kanałów dyplomatycznych, a nie władz centralnych, w celu przekazywania wniosków oraz (iii) znaczących różnic systemów prawnych. Problemy te występują zwłaszcza w odniesieniu do państw trzecich, z którymi państwa członkowskie nie zawarły umów dwu- lub wielostronnych lub które nie są związane umową o współpracy z Eurojustem.

Zawarcie protokołu ustaleń pomiędzy Eurojustem i IberRed ułatwiło kontakty pomiędzy państwami członkowskimi i krajami Ameryki Łacińskiej dzięki poprawie kanałów komunikacji. Biura krajowe Hiszpanii i Portugalii odegrały aktywną rolę w kontaktach Eurojustu z krajami latynoamerykańskimi. Wnioski o pomoc najczęściej dotyczyły informacji na temat wymagań prawnych i przepisów, stanu realizacji wniosków o pomoc prawną i ekstradycję oraz wskazania właściwych organów i punktów kontaktowych.

Prokuratorzy łącznikowi oddelegowani do Eurojustu przez państwa trzecie

Obecność prokuratorów łącznikowych z Chorwacji, Norwegii i USA w Eurojuście przyczyniła się do ułatwienia współpracy sądowej pomiędzy właściwymi organami krajowymi. W 2012 r. prokurator łącznikowy z Chorwacji zarejestrował 5 spraw związanych z korupcją i wziął udział w dwóch spotkaniach koordynacyjnych. Prokurator łącznikowy z Norwegii zarejestrował 41 spraw dotyczących handlu narkotykami, oszustw finansowych, morderstw, zorganizowanych napadów rabunkowych, handlu ludźmi i terroryzmu, a także 3 sprawy z zakresu pornografii dziecięcej. Norwegia zorganizowała jedno spotkanie koordynacyjne w sprawie o handel narkotykami oraz wzięła udział w 10 takich spotkaniach i w pracach jednego zespołu do-

chodzeniowo-śledczego. Prokurator łącznikowy z USA uczestniczył w 5 spotkaniach koordynacyjnych.

Najważniejsze wskazywane przez prokuratorów łącznikowych problemy i trudności praktyczne napotymane w toku współpracy sądowej dotyczyły między innymi opóźnień w wykonaniu lub niewykonania wniosków, problemów z przesłuchaniem świadków za pośrednictwem wideokonferencji, ekstradycji własnych obywateli, różnic wymagań w zakresie dostępu do danych, informacji i środków dowodowych, konfliktów jurysdykcji i wątpliwości co do sposobu ścigania sprawców w przypadku powiązanych dochodzeń prowadzonych przez kilka krajów.

Do najlepszych praktyk należy zaliczyć ścisłą współpracę z prokuratorami łącznikowymi oraz pomiędzy biurami krajowymi. W jednym przypadku postępowania z udziałem Norwegii i USA amerykański prokurator łącznikowy w trybie pilnym zwrócił się do przedstawicieli FBI w Europie i USA o pomoc w określeniu miejsca pobytu świadka i zorganizował jego przesłuchanie w ciągu 48 godzin. Spotkanie koordynacyjne w Eurojuście uznano również za bardzo skuteczne narzędzie koordynacji dochodzenia i ścigania w sprawach o ważne przestępstwa. Nawiązanie kontaktu na wczesnym etapie w celu omówienia możliwości jak najskuteczniejszego uzyskania informacji i ułatwienia szybkiego przekazania środków dowodowych uważa się za kolejny przykład dobrych praktyk.

W 2009 r. Amerykanie wszczęli dochodzenie w sprawie zaawansowanej technicznie i dobrze zorganizowanej sieci przestępczej, która zajmowała się produkcją i rozpowszechnianiem pornografii dziecięcej na całym świecie. Znajdujący się w USA prywatny serwis internetowy umożliwiał członkom wymianę zdjęć i filmów pokazujących często brutalne molestowanie seksualne dzieci, w dużej mierze poniżej 12 roku życia, przez nich samych i innych dorosłych. Sprawcy posługiwali się wieloma różnymi środkami takimi jak aliasy, serwery pośredniczące, szyfrowanie i hasła, aby uniknąć wykrycia. Wśród krajów, w których toczył się ten proceder, były: Belgia, Kanada, Dania, Ekwador, Francja, Niemcy, Węgry, Kenia, Holandia, Filipiny, Katar, Serbia, Szwecja i Szwajcaria.

W 2010 r. Amerykanie rozszerzyli śledztwo, nawiązując współpracę z Eurojustem w celu wsparcia koordynacji dochodzeń w USA i państwach członkowskich. W trakcie czynności dochodzeniowo-śledczych ustalono istnienie związków z 45 różnymi krajami. Postępowanie toczyło się do jesieni 2012 r.

1.6 Eurojust i sieci organów wymiaru sprawiedliwości

Europejska Sieć Sądowa

Eurojust uczestniczył w 38. posiedzeniu plenarnym Europejskiej Sieci Sądowej (EJN) w Kopenhadze, które było poświęcone tematyce wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, a także współpracy z siecią JIT i europejską siecią punktów kontaktowych dotyczących osób odpowiedzialnych za ludobójstwo, zbrodnie przeciw ludzkości oraz zbrodnie wojenne (sieć ds. ludobójstwa). Wziął również udział w 39. posiedzeniu plenarnym EJN w Nikozji, na którym omawiano kwestie związane z funkcjonowaniem europejskiego nakazu aresztowania, a w szczególności zasady proporcjonalności.

Podobnie jak w zeszłych latach, Eurojust rozwijał swoje stosunki z EJN.

Ponadto prezydencja duńska zwróciła się do wspólnej grupy specjalnej EJN i Eurojustu („grupa specjalna”) o kontynuowanie prac nad zagadnieniem komplementarności pomiędzy tymi dwoma organizacjami. Zespół ds. ENJ i prokuratorów łącznikowych przyczynił się do przygotowania spotkania grupy specjalnej w Kopenhadze oraz wydania wspólnego opracowania informującego praktyków wymiaru sprawiedliwości z państw członkowskich o pracach prowadzonych przez ENJ i Eurojust oraz o świadczonych przez te organizacje usługach. Omówiono plany włączenia grupy specjalnej w prace nad krajowym systemem koordynacji Eurojustu (ENCS) i wdrożeniem artykułów 13 i 13a Decyzji ustanawiającej Eurojust.

Eurojust był również gospodarzem 33. regularnego spotkania punktów kontaktowych EJN, 11. spotkania

korespondentów technicznych i 4. spotkania korespondentów krajowych.

Sieć JIT

Eurojust i sieć JIT prowadzą współpracę od 2005 r. w celu podnoszenia świadomości oraz propagowania i opracowywania narzędzi wspierających korzystanie ze wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych w państwach członkowskich.

Zakładając sekretariat sieci JIT w 2011 r., Eurojust zapewnił praktykom korzystającym z narzędzia JIT użyteczną platformę koordynacji. W 2012 r. sekretariat sieci JIT przekazał praktykom w państwach członkowskich oraz odpowiednich instytucjach i agencjach UE ponad 3500 egzemplarzy podręcznika JIT wydawanego wspólnie przez Eurojust i Europol („Eurojust-Europol JIT Manual”).

18–19 października 2012 r. ponad 100 praktyków JIT zgromadziło się podczas 8. spotkania ekspertów krajowych ds. wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych. Tematem dyskusji była ocena zespołów JIT. Więcej informacji na temat działalności Eurojustu w zakresie JIT można znaleźć w dziale 1.4.

Sieć ds. ludobójstwa

Eurojust skutecznie współpracuje od 2004 r. z siecią punktów kontaktowych ds. ścigania ludobójstwa, aby położyć kres bezkarności sprawców przestępstw międzynarodowych. Skala działalności sieci ds. ludobójstwa znacząco zwiększyła się po utworzeniu przez Eurojust obsługującego ją sekretariatu w 2011 r. Prowadząc spotkania i sekretariat sieci ds. ludobójstwa, Eurojust zapewnia praktykom platformę spotkań, dyskusji, wymiany informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń, współpracy i wzajemnej pomocy w prowadzeniu czynności dochodzeniowo-śledczych i ściganiu osób winnych ludobójstwa, zbrodni przeciw ludzkości oraz zbrodni wojennych.

Eurojust był gospodarzem 12. i 13. spotkania sieci ds. ludobójstwa. Oba te wydarzenia zgromadziły praktyków z państw członkowskich i ich kolegów z Kanady, Norwegii, Szwajcarii, USA, Międzynarodowego Trybunału Karnego oraz doraźnych międzynarodowych trybunałów karnych, Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża i Interpolu, a także przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.

Podczas 12. spotkania uczestnicy omówili współpracę pomiędzy krajowymi służbami imigracyjnymi i organami ścigania przy ustalaniu tożsamości domniemanych sprawców, którzy wjechali na terytorium Unii Europejskiej lub już na nim zamieszkują. Dyskusja dotyczyła także wymagań z zakresu skutecznego dochodzenia i ścigania w sprawach określonych w art. 1 lit. F Konwencji Genewskiej z 1951 r. w sprawie statusu uchodźców.

Temat ten był również zgłębiany podczas 13. spotkania z udziałem Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu oraz organizacji pozarządowych, które pomagają wskazywać świadków, ofiary i sprawców zbrodni międzynarodowych. Eksperci omówili także: (i) kwestię gromadzenia informacji na temat zbrodni popełnianych podczas trwającego się konfliktu w Syrii, (ii) rozstrzygnięcie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie pytań dotyczących obowiązku ścigania lub ekstradycji (sprawa Belgia przeciwko Senegalowi) oraz jego skutki w odniesieniu do konwencji o współpracy w sprawach karnych, (iii) inicjatywy w sprawie nowych międzynarodowych ram prawnych współpracy w zakresie ścigania ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości oraz zbrodni wojennych, (iv) możliwości powołania wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego do spraw ścigania zbrodni międzynarodowych. Wiedza i doświadczenie Eurojustu miały w tym względzie nieocenione znaczenie.

Eurojust kontynuował aktywną współpracę z siecią ds. ludobójstwa nad opracowywaniem narzędzi wymiany informacji pomiędzy jej członkami.

Relacje z instytucjami UE i partnerskimi

2.1 Relacje instytucjonalne

Parlament Europejski

Zgodnie z przyjętą praktyką przewodnicząca Eurojustu przedstawiła Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) sprawozdanie agencji za rok 2011. Była to okazja do wymiany poglądów na temat przyszłości Eurojustu. Komisja LIBE przedstawiła plany złożenia wizyty w agencji. W czerwcu Eurojust przedstawił ponadto Komisji Specjalnej ds. Przestępczości Zorganizowanej, Korupcji i Prania Pieniędzy (CRIM) wnioski na temat „Wzmocnienia współpracy pomiędzy organami sądowymi państw członkowskich zaangażowanymi w walkę ze zorganizowaną przestępczością oraz roli Eurojustu”.

Eurojust przedstawił swoją opinię na temat projektu dyrektywy UE w sprawie zamrożenia i konfiskaty dochodów pochodzących z działalności przestępczej w Unii Europejskiej. Obejmowało to przegląd najlepszych praktyk wypracowanych w UE oraz informacje na temat systemów obowiązujących w niektórych państwach członkowskich i możliwości prowadzenia konfiskat bez uprzedniego wyroku skazującego.

Rada Unii Europejskiej

Eurojust był zapraszany do udziału w różnych grupach roboczych Rady zajmujących się współpracą sądową w sprawach karnych. Należy do nich w szczególności zaliczyć grupę roboczą ds. ogólnych w tym oceny (GENVAL), grupę roboczą ds. współpracy w sprawach karnych (COPEN) oraz grupę roboczą WSiSW-RELEX (JAIEX). Eurojust uczestniczył ponadto w posiedzeniach Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (WSiSW) oraz spotkaniach Komitetu Koordynacyjnego w dziedzinie Współpracy Policji i Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (CATS), gdy tylko zachodziła taka potrzeba.

Eurojust nadal brał udział w spotkaniach i działalności Stałego Komitetu Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego (COSI), a także

służył pomocą – w wymiarze sądowym – w zakresie współpracy operacyjnej w sprawach karnych. Agencja wniosła szczególny wkład w treść drugiego raportu z wdrożenia strategii bezpieczeństwa wewnętrznego w UE, miała także udział w opracowanych przez Radę „Rozważaniach na temat efektywności finansowania cyklu polityki UE” w odniesieniu do finansowania zespołów JIT. Przyczyniła się również do realizacji cyklu polityki i uczestniczyła w planowaniu wszystkich działań operacyjnych dotyczących priorytetów UE w zakresie zwalczania przestępczości.

Grupom roboczym Rady zostały przedstawione główne wnioski i zalecenia wynikające z następujących opracowań: „Wzmocnienie pracy Eurojustu w sprawach o handel narkotykami – końcowe wyniki” (11483/12) (projekt strategiczny Eurojustu), „Wielodyscyplinarne podejście do zorganizowanej przestępczości: środki administracyjne, czynności sądowe i rola Eurojustu – Kopenhaga, 11–13 marzec 2012 – sprawozdanie końcowe” (11298/12) (seminarium strategiczne zorganizowane we współpracy z prezydencją duńską) oraz „Działania Eurojustu przeciwko handlowi ludźmi – raport końcowy i plan działania” (16947/12) (projekt strategiczny).

Komisja Europejska

W wyniku negocjacji prowadzonych w 2011 r. Eurojust i Komisja Europejska podpisali 20 lipca 2012 r. protokół ustaleń w celu sformalizowania wymiany informacji i wzmocnienia współpracy w sprawach będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania. Przez cały 2012 rok członkowie kierownictwa kolegium i dyrektor administracyjny Eurojustu odbywali spotkania z kolegami i koleżankami z Komisji Europejskiej w celu usprawnienia komunikacji w sprawach strategicznych i budżetowych.

Eurojust udzielił odpowiedzi na ogłoszone przez Komisję Europejską konsultacje publiczne w sprawie ochrony interesów finansowych UE i poprawy ścigania. Uwypuklone zostały praktyczne i prawne kwestie związane z powstaniem wyspecjalizowanej Prokuratury Europejskiej, a w szczególności znaczenie jej ścisłej współpracy z Eurojustem.

Na zaproszenie wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa, Eurojust uczestniczył 26 czerwca w

spotkaniu z prokuratorami generalnymi i dyrektorami prokuratur państw członkowskich w sprawie ściągania nadużyć na szkodę interesów finansowych UE.

W październiku 2012 r. Eurojust przyjął zaproszenie do udziału w spotkaniu konsultacyjnym Komisji

Europejskiej i ekspertów państw członkowskich na temat reformy systemu zarządzania Eurojustu, kontroli parlamentarnej i ewentualnych dodatkowych uprawnień, np. do wszczynania dochodzeń i wydawania wiążących decyzji w sprawie rozstrzygnięcia konfliktów jurysdykcji.

2.2 Relacje z sieciami organów wymiaru sprawiedliwości

Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości

Eurojust nadal wspierał i aktywnie uczestniczył w programie wymiany Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN). W ciągu roku 9 prokuratorów i sędziów z różnych państw członkowskich odbyło trzymiesięczne staże w afiliowanym przy Eurojuście biurze swojego kraju pochodzenia (Austria, Belgia, Czechy, Niemcy, Hiszpania, Węgry, Włochy, Portugalia i Słowacja), uczestnicząc w jego codziennych pracach. Program wymiany umożliwia uczestnikom zapoznanie się z pracą organizacji, dając im lepsze pojęcie o skuteczności i pożyteczności narzędzi sądowych będących w dyspozycji biur krajowych.

Eurojust i EJTN kontynuowali również nowopowstały program krótkich (jednotygodniowych) staży. Trzy biura krajowe (Węgier, Portugalii i Hiszpanii) gościły stażystów EJTN w grudniu. Program wymian krótkoterminowych pozwala prokuratorom i sędziom uzyskać w krótkim czasie pojęcie na temat zakresu działalności biur krajowych oraz ogólny pogląd na temat prac prowadzonych w Eurojuście.

Eurojust udzielił aktywnego wsparcia w prowadzeniu szkoleń pod hasłem „Praktyczna międzynarodowa współpraca sądowa w sprawach karnych”, w ramach którego przedstawiono symulacje spraw dotyczących europejskiego nakazu aresztowania i wzajemnej pomocy prawnej. Szkolenia odbyły się w kilku miastach europejskich (Bukareszcie, Madrycie, Lizbonie, Krakowie, Rzymie, Tartu i Zagrzebiu).

Forum Konsultacyjne Prokuratorów Generalnych i Dyrektorów Prokuratur Państw Członkowskich UE

W 2012 r. Eurojust kontynuował świadczenie szeroko zakrojonego wsparcia prawnego i logistycznego na rzecz Forum Konsultacyjnego Prokuratorów Gene-

ralnych i Dyrektorów Prokuratur Państw Członkowskich UE („Forum Konsultacyjne”).

W czasie trwania prezydencji duńskiej w czerwcu Eurojust pomógł w opracowaniu wkładu Forum Konsultacyjnego w ogłoszone przez Komisję Europejską konsultacje publiczne w sprawie ochrony interesów finansowych UE i poprawy ścigania. Opracowanie powstało na podstawie licznych odpowiedzi udzielonych przez członków Forum Konsultacyjnego i skupiało się na kwestii harmonizacji prawa karnego oraz powstania Prokuratury Europejskiej.

W grudniu w Eurojuście odbyło się spotkanie Forum Konsultacyjnego zorganizowane przez prezydencję cypryjską. Uczestnicy omówili wyzwania związane z prowadzeniem czynności dochodzeniowo-śledczych i ścigania przestępstw na szkodę interesów finansowych UE, wartość dodaną wynikającą z powstałego ostatnio projektu dyrektywy w sprawie zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii oraz role odgrywane przez Unię Europejską, Eurojust i państwa członkowskie. Debata dotyczyła także definicji przestępstw na szkodę interesów finansowych UE, problemów jurysdykcyjnych, harmonizacji sankcji, terminów oraz znaczenia wszystkich tych kwestii dla powstania Prokuratury Europejskiej. Omówiono również sprawy związane ze współpracą sądową w zakresie zabezpieczenia i konfiskaty, ze szczególnym naciskiem na przeszkody w zakresie odzyskiwania mienia, doświadczenia, najlepsze praktyki i potrzeby praktyków, praktyczne wykorzystanie istniejących instrumentów UE oraz możliwe skutki projektu dyrektywy w sprawie zamrożenia i konfiskaty dochodów pochodzących z działalności przestępczej w Unii Europejskiej. Uczestnicy omówili przyszłe perspektywy rozwoju Forum Konsultacyjnego. Jego członkowie zwrócili się w związku z tym do Eurojustu o dalsze wsparcie. Wnioski ze spotkania są przekazywane odpowiednim instytucjom UE, aby zapoznać je z opiniami Forum Konsultacyjnego na omawiane tematy oraz wspomóc wysiłki legislacyjne i polityczne w walce z poważną przestępczością na szczeblu UE.

2.3 Agencje i organy UE

Europol

Współpraca operacyjna z Europolem była po raz kolejny ważnym elementem działalności Eurojustu na przestrzeni całego roku, a do jej efektywności przyczyniła się komplementarność uprawnień obu organizacji.

W TFUE mowa jest o tym, że Eurojust prowadzi działania koordynacyjne w oparciu o „informacje dostarczane przez organy państw członkowskich i Europol”. Obie organizacje dążyły do poprawy wymiany informacji, aby umożliwić Eurojustowi pełne wykonanie nadanego mu mandatu.

Skuteczności współpracy służył także udział przedstawicieli Europolu w spotkaniach koordynacyjnych Eurojustu w 85 sprawach. Nadal rozwijała się bezpośrednia komunikacja i współpraca pomiędzy biurami krajowymi i biurami łącznikowymi Europolu, co w wielu przypadkach przełożyło się na regularne kontakty i spotkania.

Wymiana informacji operacyjnych za pomocą bezpiecznego łącza pomiędzy Eurojustem i Europolem nadal przebiegała bez zakłóceń, kształtując się na poziomie 943 wiadomości.

Poprawie wymiany informacji dodatkowo przysłużyło się wejście w życie 1 kwietnia zaktualizowanego protokołu ustaleń w sprawie utworzenia bezpiecznego łącza komunikacyjnego, co stworzyło podstawy prawne do zastosowania systemu SIENA przy wymianie informacji z Eurojustem. Do końca roku udało się niemal w całości wdrożyć system SIENA pod względem technicznym oraz przeszkolić biura krajowe i jednostkę ds. analizy postępowań w zakresie jego obsługi. Zastosowanie systemu SIENA do wymiany informacji z Europolem będzie podlegało regularnym ocenom, aby zapewnić jego pełne wykorzystanie.

Eurojust nadal współpracował z 17 punktami ogniskowymi Europolu (dawniej określanymi jako „pliki robocze do celów analizy”) i rozpoczął pracę nad studium wykonalności. Kontynuowane są rozmowy na temat zacieśnienia współpracy Eurojustu z punktami ogniskowymi do spraw terroryzmu islamskiego i ekstremizmu krajowego.

Pomyślnie przebiega zapoczątkowany w 2011 r. program wymiany personelu obu organizacji, czego dowodem jest wzrost liczby wzajemnych wizyt i ich

uczestników. W sumie we wzajemnych wizytach w Eurojustcie i Europolu wzięły udział 44 osoby. Przedstawiciele Europolu odwiedzający Eurojust uczestniczyli w odprawach na tematy odpowiadające ich specjalizacji zawodowej i potrzebom.

Poprawie uległa współpraca operacyjna w ramach wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych dzięki opracowaniu mechanizmu wzajemnego informowania się o udziale w takich zespołach.

12 kwietnia i 24 listopada odbyły się nieformalne spotkania kierownictwa kolegium, dyrektora administracyjnego i dyrekcji Eurojustu. Ta mile widziana inicjatywa będzie kontynuowana w przyszłości. Podobnie jak w poprzednich latach, Eurojust uczestniczył w spotkaniach szefów krajowych jednostek Europolu (HENU).

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ma pozycję uprzywilejowanego partnera w walce z oszustwami finansowymi, korupcją i innymi przestępstwami godzącymi w interesy finansowe Unii Europejskiej. Eurojust wszczął 5 postępowań we współpracy z OLAF-em. W przypadku jednego postępowania, zapoczątkowanego przez agencję w 2010 r., urząd dołączył w 2012 r. Uczestniczył on także w pięciu spotkaniach koordynacyjnych.

Zespoły łącznikowe obu organizacji regularnie spotykały się w ciągu roku, aby wzmocnić współpracę operacyjną w toczących się sprawach i omawiać kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania. Podczas wspólnych spotkań zainicjowana została dyskusja na temat możliwości stworzenia programu wymiany pomiędzy obiema organizacjami.

Eurojust uczestniczył w 10. Konferencji Prokuratorów ds. Nadużyć Finansowych w listopadzie oraz w zorganizowanej w czerwcu przez Uniwersytet Luksemburski we współpracy z OLAF-em konferencji pod hasłem *A blueprint for the European Public Prosecutor's Office? EU model rules of criminal procedure* („Model Prokuratury Europejskiej?” Wzorcowe przepisy UE z zakresu postępowania karnego”). Obie organizacje wzmogły wysiłki na rzecz wzmocnienia współpracy w indywidualnych sprawach oraz zadeklarowały chęć współdziałania we wszystkich wymagających

tego sytuacjach bez względu na dwu- lub wielostronny charakter danego postępowania. Wspólny wykaz spraw jest monitorowany i regularnie aktualizowany. Postanowiono również, że będzie prowadzona ocena zamkniętych postępowań, w których uczestniczył zarówno OLAF, jak i Eurojust.

Uzgodniono także, że przedstawiciele Eurojustu i OLAF-u będą stosowali zasadę „wspólnej misji” w przypadkach, gdy dochodzenie administracyjne wymaga przekazania sprawy organom sądowym.

Przewiduje się wreszcie, że nowe rozporządzenie dotyczące OLAF, w którym zawarty jest konkretny przepis o przekazywaniu odpowiednich informacji Eurojustowi, znacząco usprawni współpracę operacyjną obu organizacji.

Frontex

Eurojust i Frontex kontynuowali negocjacje na temat narzędzia mającego propagować współpracę pomię-

dzy agencjami i wspierać ich wzajemne wysiłki w walce z przestępczością transgraniczną.

Frontex zastąpił Eurojust w roli przewodniczącego posiedzenia szefów agencji WSiSW. Eurojust brał udział w działalności agencji WSiSW dotyczącej współpracy wielostronnej oraz uczestniczył w rocznym posiedzeniu szefów WSiSW, które odbyło się 3 grudnia w siedzibie Frontexu.

CEPOL

Eurojust nadal wspierał pracę Europejskiego Kolegium Policyjnego (CEPOL), pomagając opracować moduł szkolenia internetowego na temat handlu ludźmi, uczestnicząc w seminarium internetowym dla organów ścigania i agencji współpracy sądowej oraz prowadząc szkolenia w zakresie finansowania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych. Aby usprawnić przyszłą współpracę obu agencji, odbyło się spotkanie na temat opracowania wspólnego programu szkoleń z udziałem grupy roboczej specjalnie powołanej do tego celu w Eurojuście.

2.4 Relacje z państwami trzecimi i organizacjami spoza Unii Europejskiej

W grudniu Eurojust przedstawił Radzie UE do zatwierdzenia projekt umowy o współpracy z Księstwem Liechtensteinu oraz poinformował Radę o planach rozpoczęcia formalnych negocjacji w sprawie zawarcia takiej umowy z Republiką Mołdawii. Po raz kolejny potwierdzono priorytetowe znaczenie analogicznych porozumień z Federacją Rosyjską i Ukrainą. Nawiązano kontakty w celu zbadania możliwości rozpoczęcia negocjacji w sprawie podpisania umów o współpracy z Albanią, Bośnią i Hercegowiną, Czarnogórą, Izraelem, Serbią, Republiką Zielonego Przylądka oraz Turcją. W wykazie krajów, z którymi w pierwszej kolejności planuje się podjęcie negocjacji w sprawie umów o współpracy, znalazły się państwa latynoamerykańskie, w szczególności Brazylia, Kolumbia i Meksyk. Eurojust rozszerzył ponadto swoją sieć punktów kontaktowych w państwach trzecich o Tunezję. Podjął także negocjacje z Interpolem w sprawie zawarcia protokołu ustaleń.

4–5 października w Limassol w Republice Cypryjskiej odbyło się zorganizowane przez Eurojust, Prezydencję Cypru w Radzie UE, Prokuratora Generalnego Republiki Cypryjskiej i Komisję Europejską seminarium

strategiczne pod hasłem „*Współpraca sądowa w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi UE i południowymi sąsiadami UE* (Algierią, Egiptem, Izraelem, Jordanią, Libanem, Libią, Marokiem, Autonomią Palestyńską i Tunezją)”. Omówiono w jego trakcie najlepsze praktyki i problemy napotymane w różnych dziedzinach współpracy sądowej, możliwe dalsze kroki ku wzmocnieniu współpracy oraz ustanowienie punktów kontaktowych Eurojustu u południowych sąsiadów UE.

25–26 października w siedzibie Eurojustu przeprowadzono warsztaty na temat *zastosowania umów o wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji pomiędzy Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi Ameryki*, które zostały zorganizowane wspólnie przez Eurojust i USA przy wsparciu ze strony prezydencji cypryjskiej, Sekretariatu Generalnego Rady i Komisji Europejskiej. Ich tematyka dotyczyła problemów z zakresu ekstradycji i wzajemnej pomocy prawnej, a także kwestii związanych z konfiskatą i odzyskiwaniem mienia, ścigania cyberprzestępczości i wymiany elektronicznych środków dowodowych.

Eurojust nadal wspierał inicjatywy na Bałkanach, w tym projekt Komisji Europejskiej pod tytułem „Zwalczanie zorganizowanej przestępczości i korupcji: wzmocnienie sieci prokuratorów”.

Informacje na temat spraw prowadzonych przez Eurojust z udziałem państw trzecich oraz roli prokuratorów łącznikowych przy Eurojuście oddelegowanych przez państwa trzecie można znaleźć w dziale 1.5.

Decyzja ustanawiająca Eurojust a przyszłość

3.1 Wdrożenie decyzji Rady ustanawiającej Eurojust

W 20 państwach członkowskich zachodziła konieczność zapewnienia zgodności prawa krajowego z decyzją ustanawiającą Eurojust w terminie do czerwca 2011 r. Jednak do końca 2012 r. zaledwie 12 państw członkowskich w pełni wdrożyło przedmiotową decyzję (7 pod względem legislacyjnym, 5 – administracyjnym), 4 państwa członkowskie dokonały niepełnej implementacji, 11 zaś dotychczas jej nie wdrożyło.

Eurojust zakończył szereg projektów związanych z wewnątrzagencyjnym wdrożeniem decyzji. Uruchomiony w 2011 r. system koordynacji na żądanie (OCC) obecnie w pełni funkcjonuje, dzięki czemu istnieje możliwość kontaktu z Eurojustem przez całą dobę, siedem dni w tygodniu za pośrednictwem bezpłatnego międzynarodowego numeru telefonicznego.

Eurojust kontynuował prace nad bazą prowadzonych postępowań (CMS) oraz inteligentnym formularzem PDF do celów art. 13, który został opracowany w 2011 r., aby ułatwić praktykom przekazywanie Eurojustowi informacji w ustrukturyzowany sposób, a w 2012 r. został zastąpiony na prośbę użytkowników wersją 2.0, również umożliwiającą półautomatyczny import do bazy CMS.

Rozwój krajowego systemu koordynacji Eurojust (ENCS) był jedną z najważniejszych zmian, jakie miały miejsce w państwach członkowskich w 2012 r. Eurojust podjął dalsze prace nad technicznym połączeniem członków ENCS w państwach członkowskich z bazą prowadzonych postępowań, aby lepiej zaspokoić potrzeby użytkowników oraz poprawić bezpieczeństwo i wygodę wymiany informacji. W krótkim horyzoncie czasowym linia ta zapewni większe bezpieczeństwo przesyłania poczty elektronicznej, w

dłuższym zaś pozwoli członkom ENCS w państwach członkowskich na uzyskanie łączności z bazą prowadzonych postępowań. Łączy działają już w Bułgarii i Rumunii, a wkrótce planuje się ich uruchomienie również w innych państwach członkowskich.

Pierwsze spotkanie korespondentów krajowych Eurojustu odbyło się w siedzibie agencji 12 listopada w celu omówienia i wymiany najlepszych praktyk oraz doświadczeń. Poruszone w jego trakcie tematy obejmowały postępy w uruchomieniu i funkcjonowaniu systemu ENCS w państwach członkowskich, wymianę informacji na podstawie art. 13 decyzji ustanawiającej Eurojust, zastosowanie inteligentnego formularza PDF do celów art. 13, opinie przekazywane przez Eurojust na podstawie art. 13a oraz stan prac nad technicznym połączeniem systemu ENCS z bazą prowadzonych postępowań. Opracowany przez Eurojust szablon „fiches suédoises” w celu gromadzenia informacji na temat stanu wdrożenia systemu ENCS w państwach członkowskich został wprowadzony za czasów prezydencji szwedzkiej w 2008 r. i jest regularnie aktualizowany.

Kilka państw członkowskich poinformowało, że posiada system ENCS, ale nie ma praktycznego doświadczenia w jego obsłudze. W niektórych państwach członkowskich system ENCS powstał w ścisłej zgodności z przepisami art. 12 decyzji ustanawiającej Eurojust (czyli członkami systemu są jedynie osoby wymienione w tym przepisie). Inne państwa członkowskie przyjęły z kolei szersze podejście, uwzględniając w systemie ENCS lub zapraszając na spotkania ENCS przedstawicieli agencji niewymienionych w art. 12 przedmiotowej decyzji, np. przedstawicieli organów ścigania przestępstw finansowych, jak również osoby będące punktami kontaktowymi OLAF-u i Europolu.

3.2 Szósta runda wzajemnych ocen praktycznego wdrożenia i funkcjonowania decyzji ustanawiającej Eurojust oraz Europejskiej Sieci Sądowej w państwach członkowskich

W czerwcu 2011 r. Grupa Robocza do Spraw Ogólnych w tym Oceny (GENVAL) postanowiła, że szósta runda wzajemnych ocen powinna zostać poświęcona

praktycznemu wdrożeniu i funkcjonowaniu decyzji ustanawiającej Eurojust oraz Europejskiej Sieci Sądowej w państwach członkowskich.

Wszystkie państwa członkowskie zostaną poddane ocenie w ciągu trzech lat (2012–2014). Każde państwo członkowskie udziela pisemnych odpowiedzi na pytania w opracowanym przez Radę kwestionariuszu, po czym jest odwiedzane przez zespół złożony z trzech ekspertów z innych państw członkowskich oraz obserwatorów z Komisji, Eurojustu i Europolu. Specjalny kwestionariusz otrzymuje też Eurojust, a jego odpowiedzi na zawarte w nim pytania są brane pod uwagę przez zespoły odbywające wizytę w każdym państwie członkowskim.

W 2012 r. następujące kraje zostały poddane ocenie: Szwecja, Litwa, Belgia, Estonia, Słowacja, Dania, Finlandia, Węgry i Austria. Po odbyciu wizyt w państwach członkowskich eksperci z pomocą obserwatorów sporządzają sprawozdania z oceny w oparciu o odpowiedzi państw członkowskich na pytania w kwestionariuszu i wyniki wizyty ewaluacyjnej. Sprawozdania końcowe przedstawiane są grupie roboczej GENVAL.

3.3 Grupa specjalna ds. przyszłości Eurojustu

Grupa specjalna ds. przyszłości Eurojustu kontynuowała rozważania i działania w zakresie reformy Eurojust w świetle art. 85 TFUE oraz ustanowienia Prokuratury Europejskiej „w oparciu o Eurojust” zgodnie z art. 86 TFUE.

Eurojust zakończył wstępne analizy dotyczące jego przyszłej struktury opartej na zasadach dobrego

zarządzania publicznego i niezależności pracy operacyjnej biur krajowych oraz przedstawił Komisji Europejskiej opracowanie zawierające sugestie ewentualnych rozwiązań zarządczych. Drugie opracowanie dotyczyło zaangażowania Parlamentu Europejskiego oraz parlamentów krajowych w ocenę działalności agencji.

3.4 Konferencja „Dziesięciolecie Eurojustu: sukcesy operacyjne i przyszłe wyzwania”

Zorganizowana w listopadzie przez Eurojust z pomocą Akademii Prawa Europejskiego (ERA) konferencja pod hasłem „Dziesięciolecie Eurojustu: sukcesy operacyjne i przyszłe wyzwania” poświęcona była omówieniu zarówno doświadczenia zdobytego przez agencję w ramach koordynacji dochodzeń w sprawie o poważne przestępstwa w ostatnich dziesięciu latach, jak i przyszłych perspektyw jej rozwoju. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele instytucji i organów UE działających w dziedzinie sądownictwa karnego, państw członkowskich, krajowych organów sądowych, a także naukowcy oraz obecni i byli przedstawiciele krajowi. Po raz pierwszy spotkanie Eurojustu było otwarte dla szerokiej publiczności.

Uczestnicy potwierdzili, że spotkania koordynacyjne, centra koordynacji i wsparcie dla wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych są uważane za narzędzia pozwalające skutecznie rozwiązywać problemy napotymane podczas prowadzenia międzynarodowych dochodzeń i ścigania poważnych przestępstw transgranicznych.

Podkreślono, że poprawie wewnętrznej struktury i objęciu Eurojustu kontrolą parlamentarną powinien towarzyszyć wzrost jego skuteczności operacyjnej w zakresie koordynowania czynności w zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw. W przyszłości mogłoby to objąć możliwość wszczynania dochodzeń i rozstrzygania konfliktów jurysdykcji.

W kontekście art. 86 TFUE podkreślono potrzebę spójnych ram i ścisłych powiązań pomiędzy Eurojustem, Prokuraturą Europejską i innymi odpowiednimi podmiotami w tej dziedzinie, takimi jak OLAF i Europol, aby realizować wspólne cele, na przykład skuteczniej zwalczać nadużycia na szkodę interesów finansowych UE.

Uczestnicy uzgodnili, że przyszła Prokuratura Europejska powinna opierać się na istniejących strukturach, doświadczeniu i wiedzy, stając się częścią spójnego systemu w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Stwierdzono również, że Eurojust będzie miał do odegrania decydującą rolę w ramach przyszłej Prokuratury Europejskiej, a także w stosunkach z organami sądowymi państw członkowskich i państw trzecich.

Kwestie administracyjne

4.1 Kwestie administracyjne

Roczny plan pracy i plany operacyjne jednostek są zasadniczymi elementami cyklu planowania i programowania strategicznego oraz podstawą budżetu zadaniowego Eurojustu. Toczy się prace nad udoskonaleniem dostępnych narzędzi, aby zapewnić efektywne planowanie, racjonalne gospodarowanie środkami i zarządzanie wynikami.

Działania zaplanowane na 2012 r. zostały zrealizowane. W Hadze stałe miejsce pracy miały 274 osoby, co obejmowało 45 oddelegowanych przez państwa członkowskie prokuratorów, sędziów i funkcjonariuszy policji o równoważnych kompetencjach, 12 oddelegowanych ekspertów krajowych i 217 członków personelu. Budżet Eurojustu na 2012 r. wynosił 32 967 000 euro i został wykonany na poziomie 98%.

W oparciu o protokół ustaleń pomiędzy Komisją Europejską i Eurojustem miały miejsce spotkania kierownictwa oraz regularna wymiana informacji i konsultacje pomiędzy przedstawicielami Komisji, dyrektorem administracyjnym Eurojustu oraz szefami jednostek i służb. Intensywniejszy dialog był obopólnie korzystny, zwłaszcza w czasach obostrzeń finansowych i dyskusji na temat nowych ram prawnych Eurojustu.

Eurojust uczestniczył w spotkaniach ekspertów poświęconych planowaniu strategicznemu w ra-

mach działalności agencji WSiSW. Zasięgał również opinii innych agencji na temat swojego planu pracy na rok 2014.

Eurojust poczynił postępy w ramach przeglądu swoich struktur organizacyjnych (OSR), w tym migracji jednostek administracyjnych do nowej struktury. Proces migracji odbył się w oparciu o plan naboru z użyciem wewnętrznych i zewnętrznych procedur selekcji, w ramach których sfinalizowano proces naboru dyrektora wsparcia operacyjnego.

Przyjęty przez kolegium w październiku 2012 r. plan działań na rzecz wdrożenia strategii komunikacji Eurojustu obejmuje szereg czynności mających na celu wzmocnienie relacji z partnerami UE, interesariuszami i środkami masowego przekazu oraz przewiduje stworzenie bazy postępowań, aby zwiększyć widoczność spraw prowadzonych przez Eurojust. Z okazji dziesięciolecia Eurojustu w lutym 2012 r. została uruchomiona nowa strona internetowa.

Eurojust i państwo goszczące dokonali na początku 2012 r. wyboru projektantów nowej siedziby agencji oraz kontynuowali prace nad określeniem wymagań i końcowego projektu budynku, który ma zostać sfinalizowany do końca 2013 r. Planuje się, że nowa siedziba Eurojustu będzie gotowa do końca 2015 r.

4.2 Publiczny dostęp do dokumentów Eurojustu

Liczba wniosków o udostępnienie dokumentów Eurojustu wzrosła w 2012 r. Łącznie wpłynęło 17 wstępnych wniosków, w tym 14 bezpośrednio do agencji, i jeden ponowny wniosek. W trzech kolejnych przypadkach agencja była stroną trzecią, z którą konsultowano się w związku z wnioskami otrzymanymi przez inne organizacje.

W przypadku siedmiu z ośmiu wniosków, które nie dotyczyły postępowań, udzielono zgody na pełen dostęp do żądanej dokumentacji. W jednym przypadku zezwolono na udostępnienie jedynie części informacji, jako że ujawnienie ich w całości stanowiłoby zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego, realizacji zadań Eurojustu w zakresie wspierania walki z poważną przestępczością oraz zasad ochrony tajemnicy zawodowej (zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a), akapity pierwszy, piąty i siódmy decyzji o przyjęciu zasad

dotyczących publicznego dostępu do dokumentacji Eurojustu).

Spośród sześciu wniosków dotyczących dokumentacji postępowań jeden wniosek został zrealizowany częściowo, a odmowa udzielenia dostępu do niektórych z żądanych dokumentów (lub ich części) była podyktowana względami ochrony prywatności i integralności osoby oraz procesu decyzyjnego Eurojustu (zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b) i art. 4 ust. 3 decyzji o przyjęciu zasad dotyczących publicznego dostępu do dokumentacji Eurojustu). W jednym przypadku Eurojust nie posiadał już żądanej dokumentacji. W przypadku czterech pozostałych wniosków o dostęp do dokumentacji postępowań odmówiono zgody, jako że ujawnienie żądanych informacji stanowiłoby zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego w odniesieniu do realizacji zadań Eurojustu w zakresie wspierania

walki z poważną przestępczością oraz postępowań krajowych wspieranych przez Eurojust, a także zasad ochrony tajemnicy zawodowej (zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a), akapity piąty, szósty i siódmy decyzji o przyjęciu zasad dotyczących publicznego dostępu do dokumentacji Eurojustu), integralności osoby (zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b) decyzji o przyjęciu zasad dotyczących publicznego dostępu do dokumentacji Eurojustu) lub ochrony procesu decyzyjnego Eurojustu (zgodnie z art. 4 ust. 3 decyzji o przyjęciu zasad

dotyczących publicznego dostępu do dokumentacji Eurojustu).

Pozostałe trzy wnioski dotyczyły spraw karnych lub ogólnie dochodzeń w sprawach karnych, lecz wykraczały poza zakres mandatu Eurojustu lub odnosiły się do spraw, w których agencja nie miała udziału. Z tego względu wnioskodawcy zostali poinformowani, że dokumenty Eurojust nie są dostępne.

Szefowie jednostek i służb Eurojustu

Od lewej: Jacques Vos, Dział Usług Korporacyjnych; Joannes Thuy, Rzecznik Prasowy; Diana Alonso Blas, Inspektor Ochrony Danych Osobowych; Carla Garcia Bello, Sekretariat Prawny Kolegium; Alinde Verhaag, Dział Postępowań; Anna Baldan, Koordynator Sekretariatu Sieci JIT; Klaus Rackwitz, Dyrektor Administracyjny; Catherine Deboyser, Dział Obsługi Prawnej; Jon Broughton, Dział Zarządzania Informacją; Mike Moulder, Dział Budżetowo-Finansowy; Linda Scotts, Dział Kadr; Matevž Pezdirc, Koordynator Sieci ds. ludobójstwa; Fatima Martins, Sekretariat EJR

Administracja Eurojustu 2013

Wnioski Rady

6 czerwca 2012 r. Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjęła wnioski w sprawie dziesiątego sprawozdania rocznego Eurojustu (dokument 10360/12). Podobnie jak w latach ubiegłych, Eurojust przedstawia informacje na temat realizacji zaleceń Rady. W poniższej tabeli wskazano, gdzie można znaleźć dodatkowe informacje na temat obszarów, których dotyczą zalecenia Rady.

Zalecenia Rady	Działania uzupełniające
Wzrost wykorzystania wideokonferencji.	Dane nie są wprawdzie dostępne, ale odnotowano wzrost częstotliwości korzystania przez biura krajowe ze sprzętu wideokonferencyjnego w ramach spotkań koordynacyjnych, centrów koordynacji i spotkań z organami krajowymi.
Korzystanie w większym stopniu z centrów koordynacji i raportowanie na temat ich praktycznego zastosowania i przydatności w prowadzeniu dochodzeń.	W 2012 r. utworzonych zostało siedem centrów koordynacji. Zob. dział 1.4.
Dalsze wspieranie tworzenia i wdrażania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych w celu rozwijania najlepszych praktyk oraz wymiany informacji na temat doświadczeń sądowych i wyników postępowań.	W 2012 r. Eurojust uczestniczył w pracach 47 wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych i finansował działalność 62 takich zespołów. Zob. dział 1.4 i 1.6 (Sieć JIT).
Utrzymanie zwyczaju angażowania Europolu w proces koordynacji.	Europol uczestniczył w spotkaniach koordynacyjnych Eurojustu w 85 sprawach. Zob. dział 2.3.
Raportowanie na temat wdrożenia art. 7 ust. 3 Decyzji ustanawiającej Eurojust w odniesieniu do europejskich nakazów aresztowania.	Zob. dział 1.2.
Udoskonalenie zdolności raportowania na temat problemów, rozwiązań i dynamiki współpracy sądowej w sprawach karnych.	Zob. dział 1.
Raportowanie na temat wykorzystania formularza PDF w odniesieniu do art. 13 Decyzji ustanawiającej Eurojust oraz określenie zakresu wymiany informacji.	Opracowany został wzór w formie elektronicznej. Najnowsza wersja umożliwia automatyczne wprowadzanie danych do bazy prowadzonych postępowań. Zob. dział 3.1.
Zapewnienie terminowego zakończenia projektu EPOC IV.	Zakończenie projektu zbiegło się w czasie z końcową konferencją, która odbyła się 29 i 30 marca 2012 r. w Noordwijk w Holandii.
Zakończenie procesu wdrożenia oraz implementacja bezpiecznego połączenia umożliwiającego dostęp do bazy prowadzonych postępowań na szczeblu krajowym.	11 państw członkowskich nie dokonało jeszcze wdrożenia. Zob. dział 3.1 (Bezpieczne połączenie z bazą prowadzonych postępowań na szczeblu krajowym)
Raportowanie na temat wdrożenia art. 13a w odniesieniu do informacji i opinii udzielanych organom krajowym.	Opinie udzielane są w ramach rocznego sprawozdania i raportów strategicznych na temat poważnych przestępstw (handlu narkotykami, handlu ludźmi). Informacje udzielane są również w ramach analizy wzajemnych powiązań i podczas spotkań koordynacyjnych. Zob. dział 3.1.

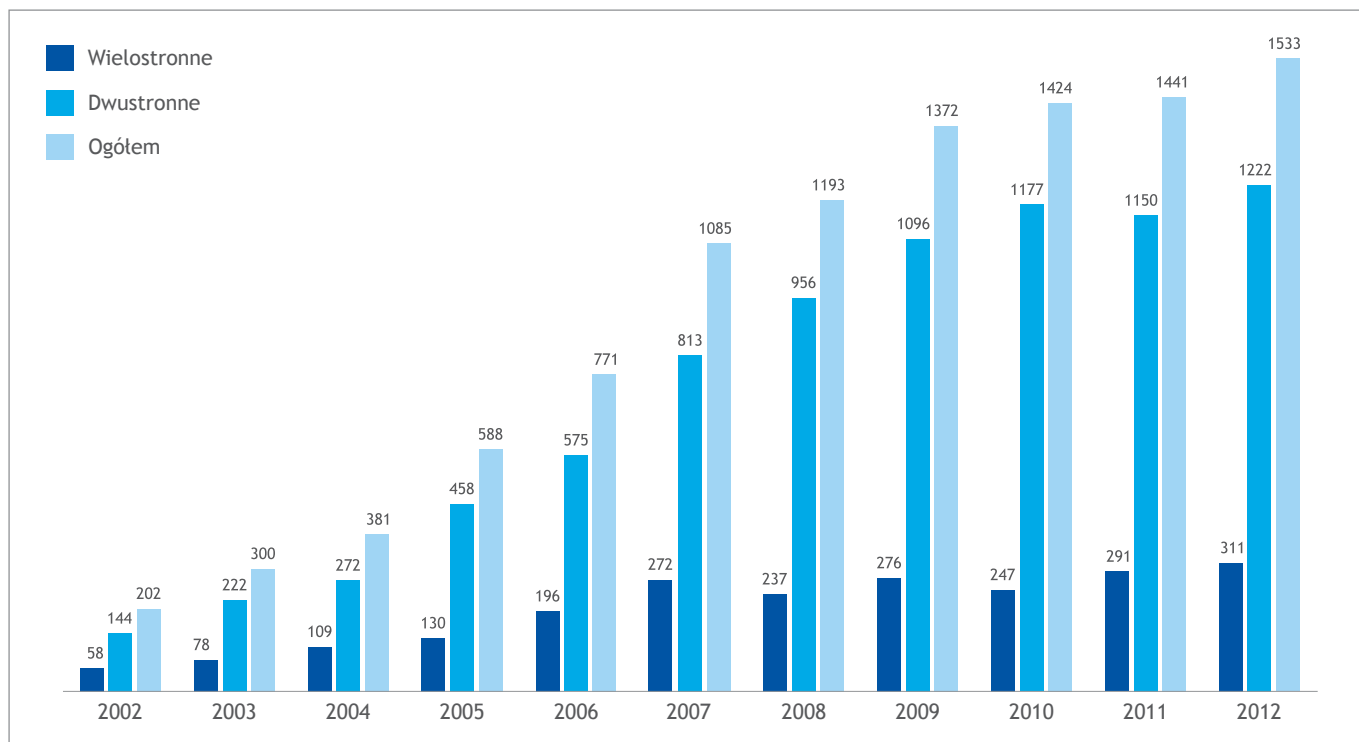

Załącznik: Statystyka za 2012 r.

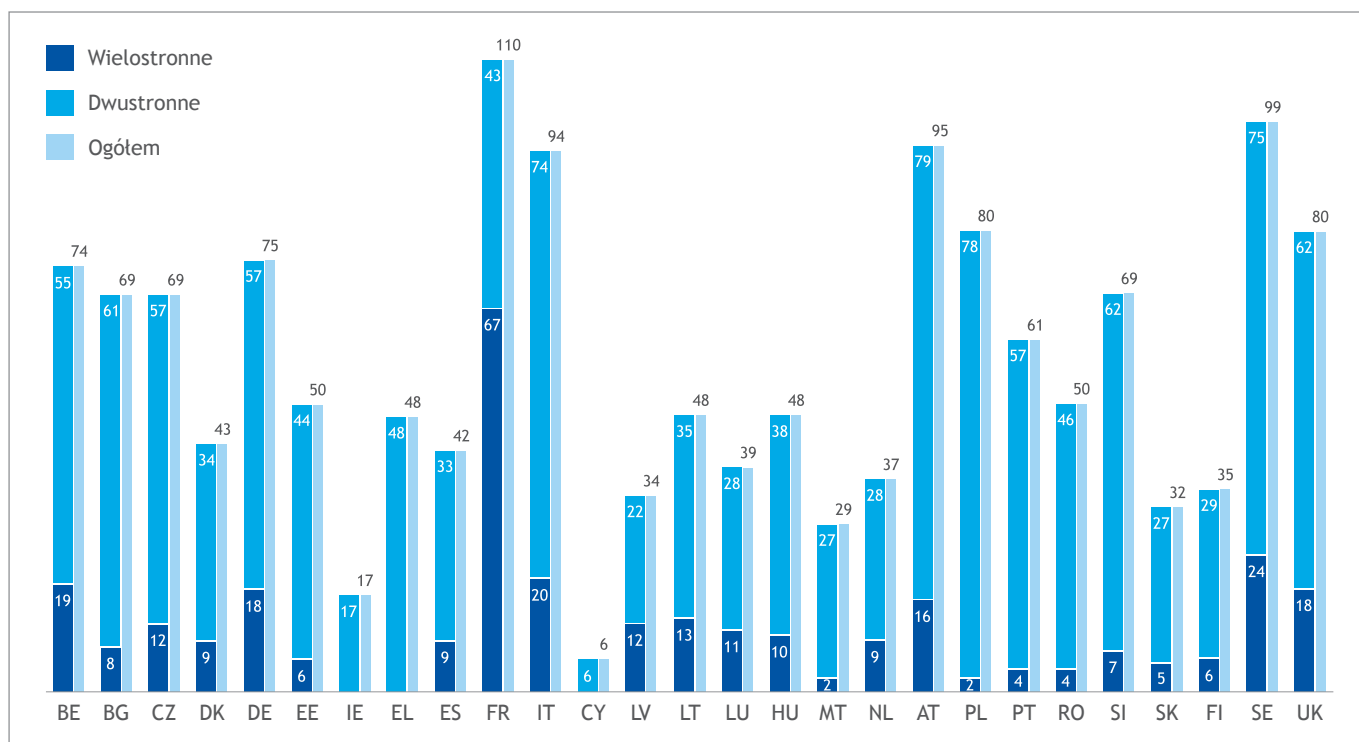
Wykres 1 - Wzrost liczby spraw w latach 2002-2012

W 2012 r. liczba spraw zarejestrowanych w Eurojuście wyniosła 1533, co stanowiło kontynuację obserwowanej od 2002 r. dynamiki wzrostowej w liczbie wniosków o pomoc kierowanych przez państwa członkowskie. Około 20% spraw dotyczyło trzech lub więcej państw.

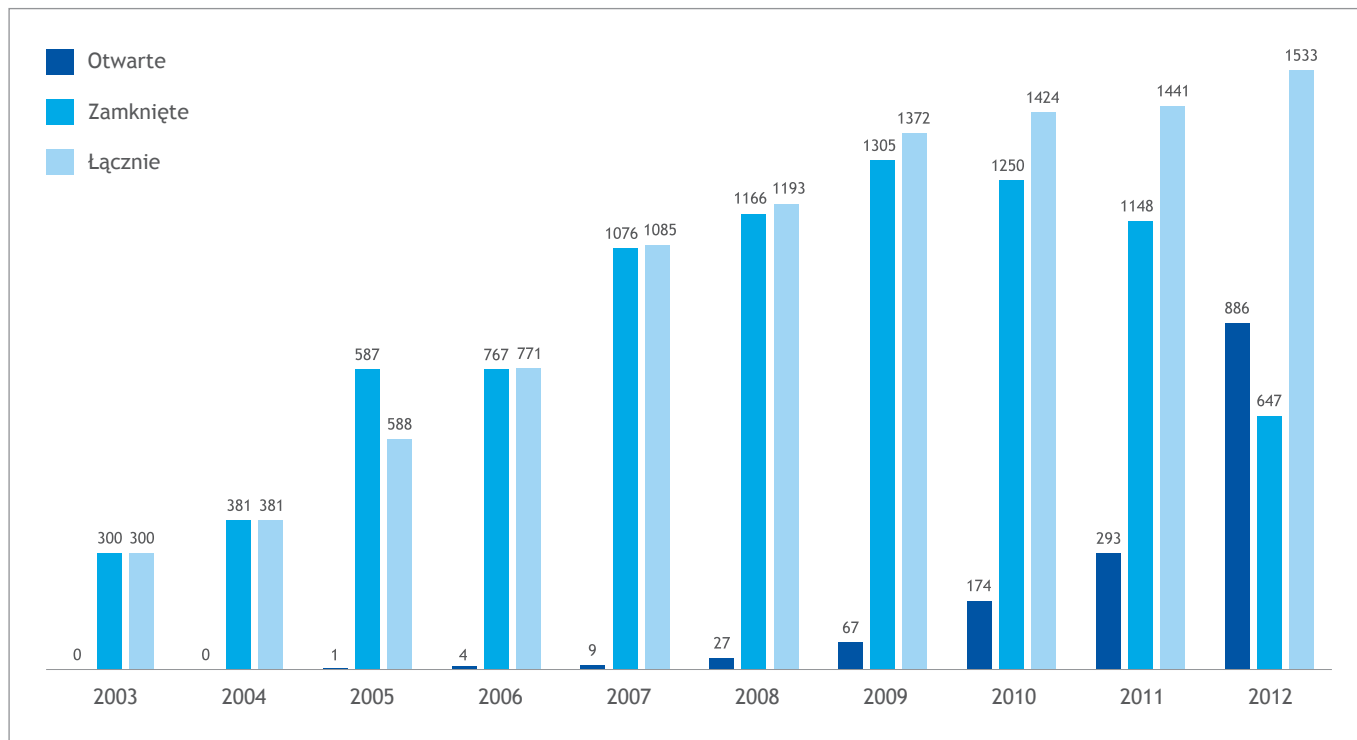
Wykres 2 - Sprawy dwustronne/wielostronne w podziale na biura krajowe w 2012 r.

Wykres przedstawia liczbę spraw dwustronnych i wielostronnych rejestrowanych przez poszczególne biura krajowe w 2012 r. Fakt, że dana sprawa sklasyfikowana jest jako dwustronna nie oznacza, iż dotyczy ona mniej poważnego przestępstwa lub że w jej kontekście wymagane było mniejsze zaangażowanie ze strony Eurojustu. Sprawa dwustronna z punktu widzenia Eurojustu mogła być wielostronna z perspektywy państwa członkowskiego.

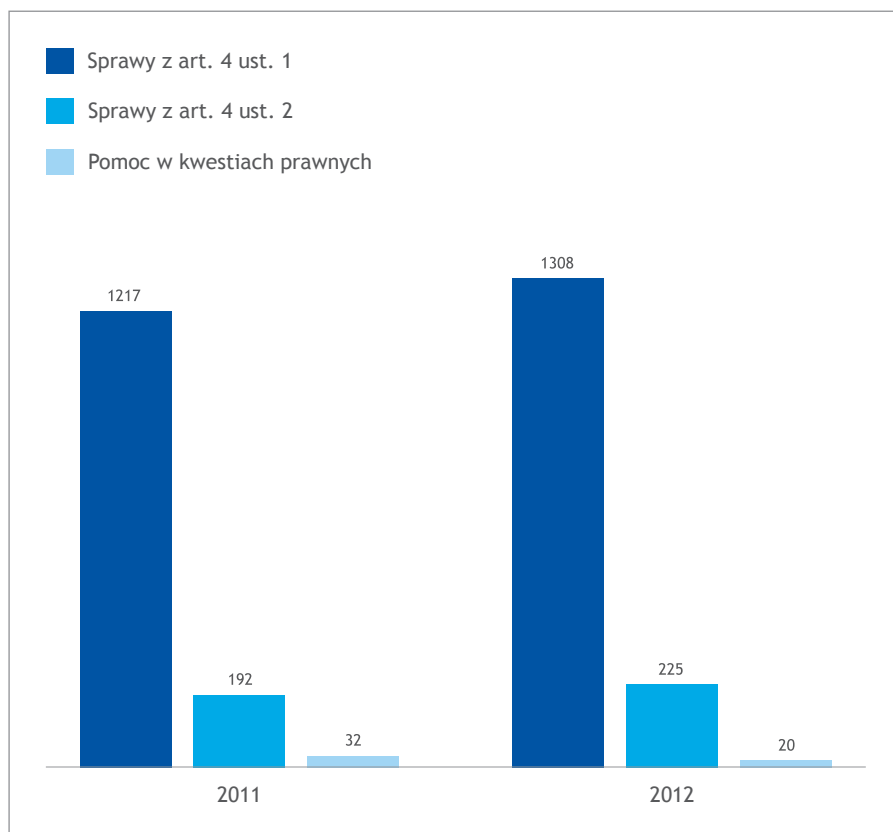

Wykres 3 - Sprawy otwarte i zamknięte w latach 2003-2012

Liczba postępowań prowadzonych przez biura krajowe wynika nie tylko z liczby spraw zarejestrowanych w danym roku, lecz również toczących się postępowań, które zostały wszczęte w latach poprzednich. Łącznie 575 spraw zarejestrowanych w latach 2003–2011 pozostawało w toku, wymagając w dalszym ciągu działań ze strony Eurojustu.

Wykres 4 - Ogólna klasyfikacja spraw

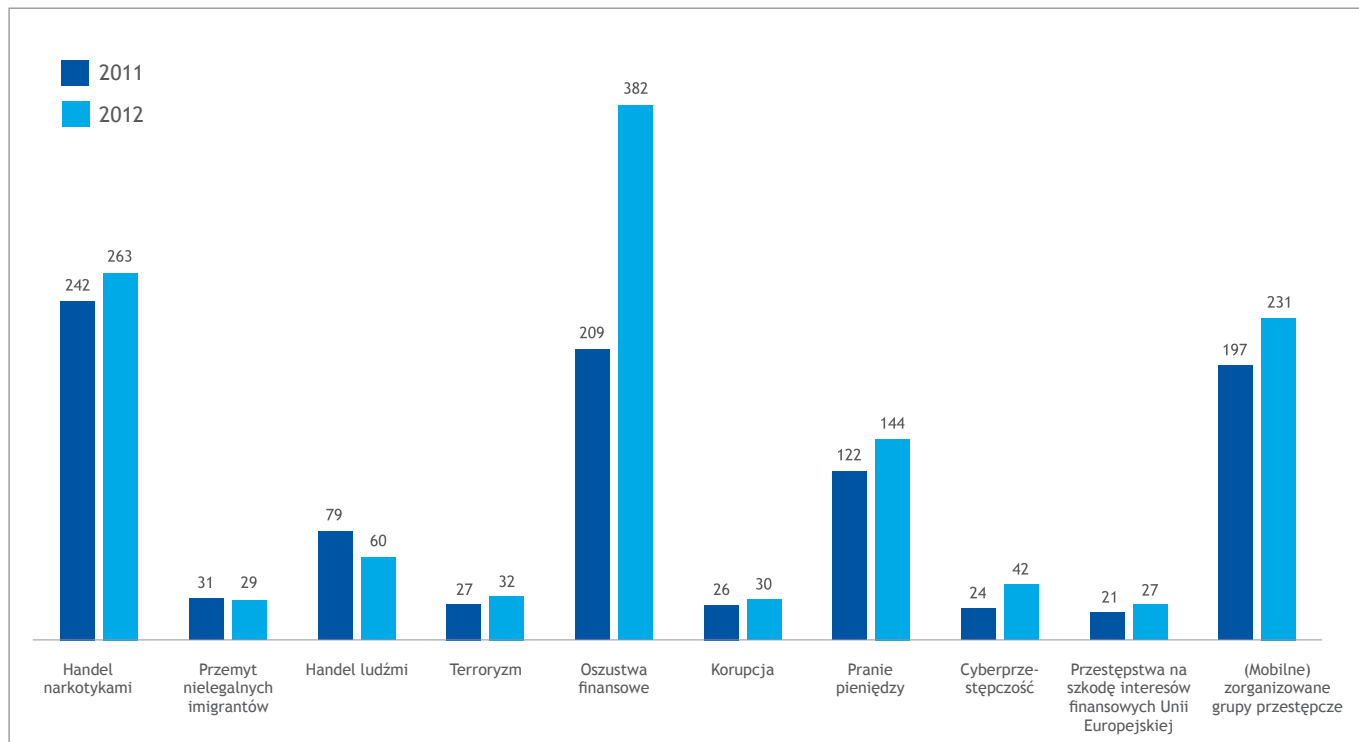

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Decyzji ustanawiającej Eurojust ogólne uprawnienia Eurojustu obejmują te rodzaje przestępczości i te przestępstwa, co do których Eurojust jest zawsze uprawniony do działania oraz inne przestępstwa popełniane równocześnie z tymi typami przestępstw. W przypadku przestępstw innego rodzaju Eurojust może, w zależności od swoich celów, wspomagać dochodzenie i ściganie na wniosek właściwego organu państwa członkowskiego zgodnie z art. 4 ust. 2. Na wniosek państwa członkowskiego Eurojust może również udzielać pomocy w zagadnieniach o bardziej ogólnym charakterze, niekoniecznie związanych ze sprawą będącą w toku, między innymi w kwestiach związanych z krajowymi przepisami prawa lub procedurami (pomoc w kwestiach prawnych).

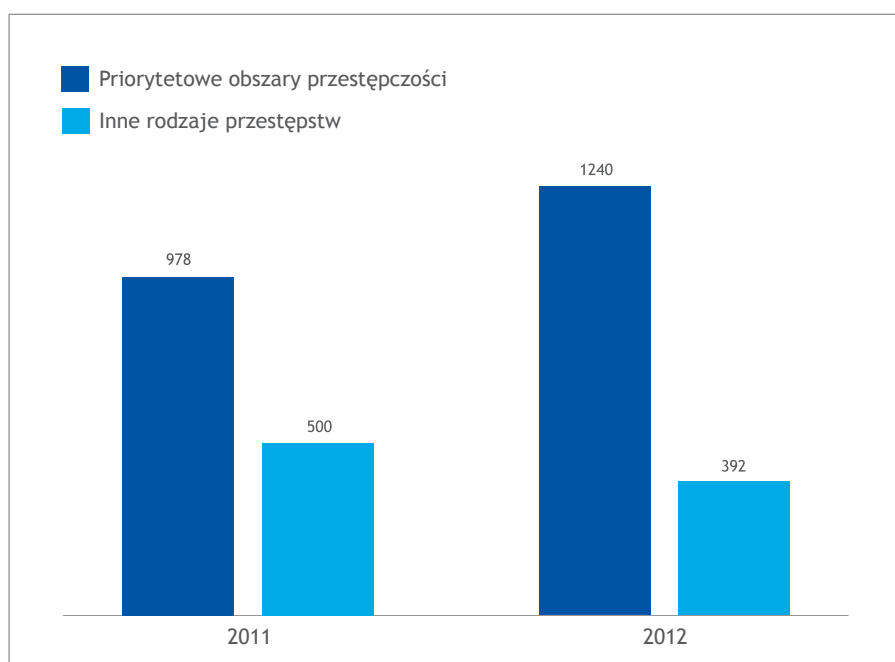
Wykres 5 - Priorytetowe rodzaje przestępczości w sprawach prowadzonych przez Eurojust

Priorytetowe obszary działalności operacyjnej Eurojustu w latach 2012–2013 obejmują handel narkotykami, przemyt nielegalnych imigrantów, handel ludźmi, terroryzm, oszustwa finansowe, korupcję, pranie pieniędzy, cyberprzestępczość, przestępstwa na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej oraz inne przestępstwa związane z obecnością zorganizowanych grup przestępczych w obrocie gospodarczym.

Poniższy wykres przedstawia liczbę spraw zarejestrowanych w Eurojuście w latach 2011 i 2012, w których przedmiotem dochodzenia były powyższe rodzaje przestępstw. Jedna sprawa mogła dotyczyć dwóch lub więcej rodzajów przestępstw. Dalsze informacje na ten temat znaleźć można w odpowiednich częściach działu 1.

Wykres 6 - Priorytetowe i inne rodzaje przestępczości w sprawach prowadzonych przez Eurojust

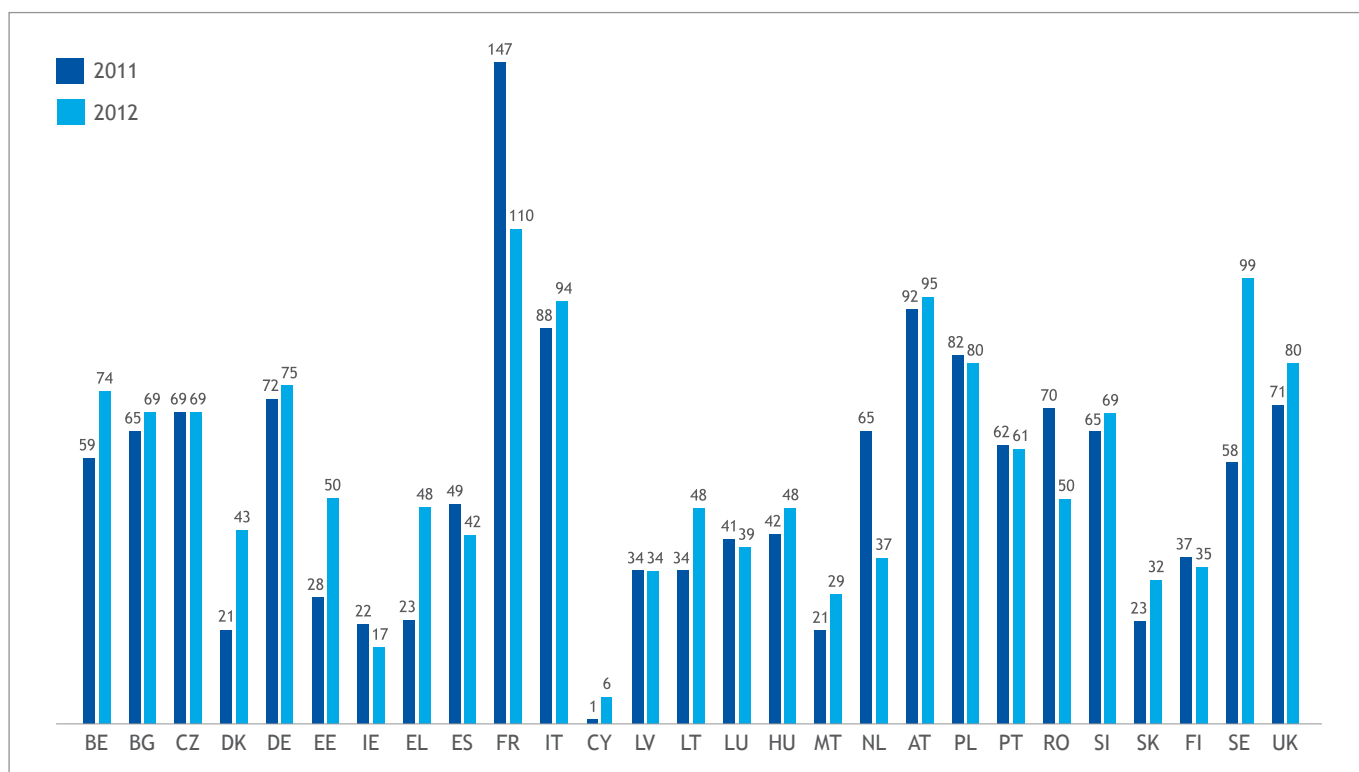

Priorytetowe obszary działalności operacyjnej Eurojustu w latach 2012–2013 obejmują handel narkotykami, nielegalną imigrację, handel ludźmi, terroryzm, oszustwa finansowe, korupcję, pranie pieniędzy, cyberprzestępczość, przestępstwa na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej oraz inne przestępstwa związane z obecnością zorganizowanych grup przestępczych w obrocie gospodarczym.

Poniższy wykres przedstawia liczbę spraw zarejestrowanych w Eurojuście w latach 2011 i 2012, w których przedmiotem dochodzenia były priorytetowe i inne rodzaje przestępstw. Jedna sprawa mogła dotyczyć dwóch lub więcej rodzajów przestępstw.

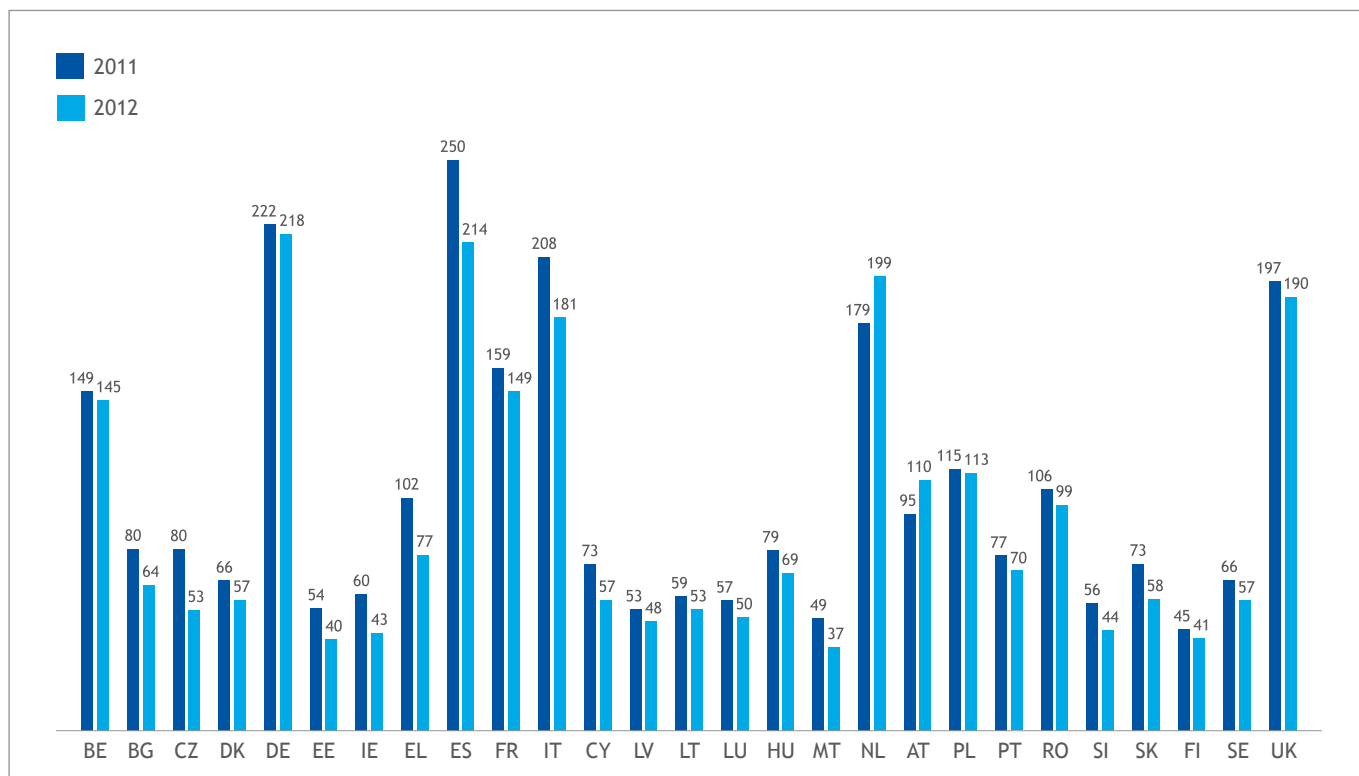
Wykres 7 - Sprawy prowadzone przez Eurojust - państwa wnioskujące

Wykres przedstawia liczbę wniosków kierowanych do Eurojustu w latach 2011 i 2012 w podziale na państwa członkowskie.

Wykres 8 - Sprawy prowadzone przez Eurojust - państwa otrzymujące wnioski

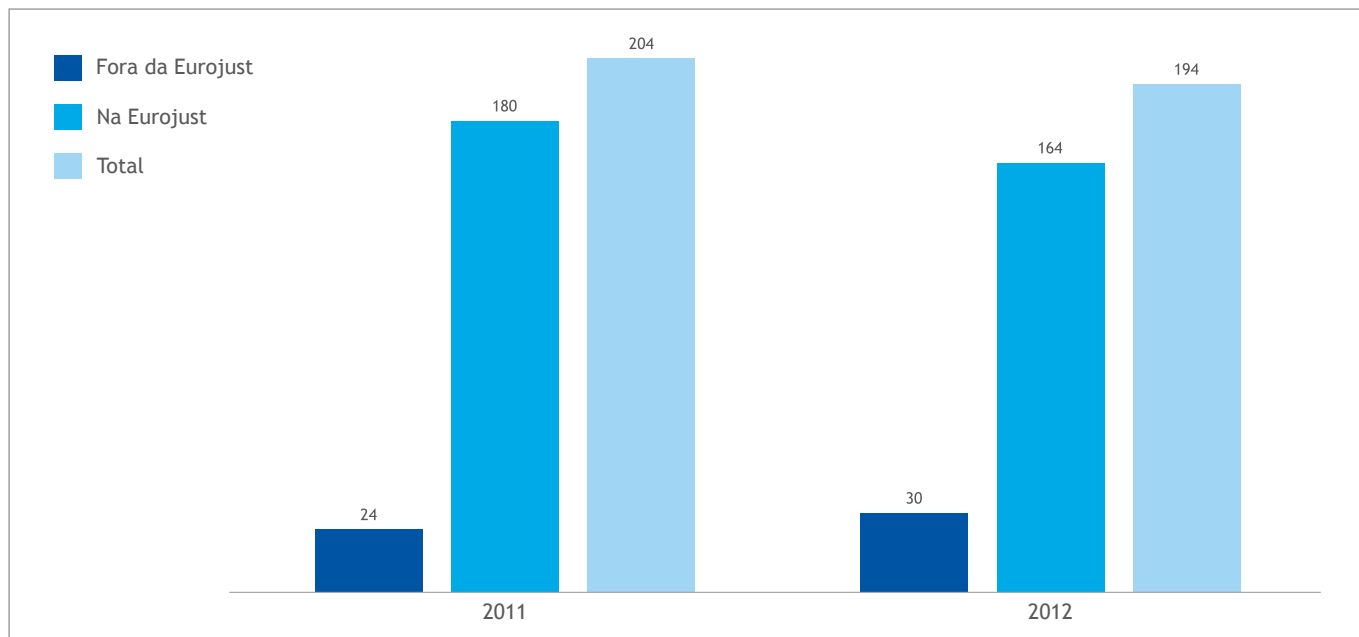
Wykres przedstawia liczbę wniosków kierowanych za pośrednictwem Eurojustu do organów państw członkowskich w latach 2011 i 2012.

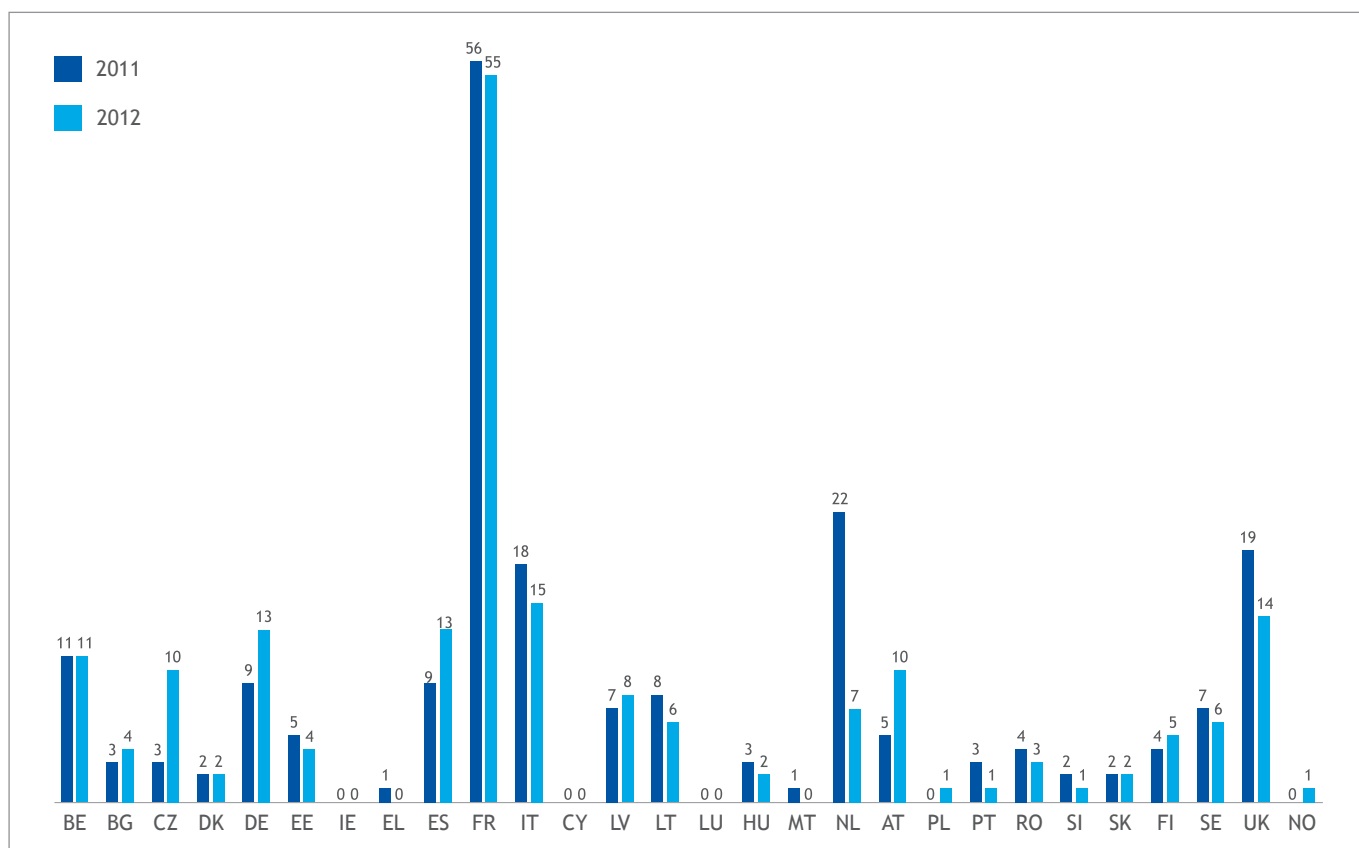
Wykres 9 - Ogólna liczba spotkań koordynacyjnych

Wykres przedstawia liczbę postępowań, w toku których potrzebne było spotkanie koordynacyjne. Spotkania koordynacyjne mają miejsce zazwyczaj w siedzibie Eurojustu w Hadze. W szczególnych przypadkach mogą również odbywać się poza siedzibą Eurojustu na terytorium państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

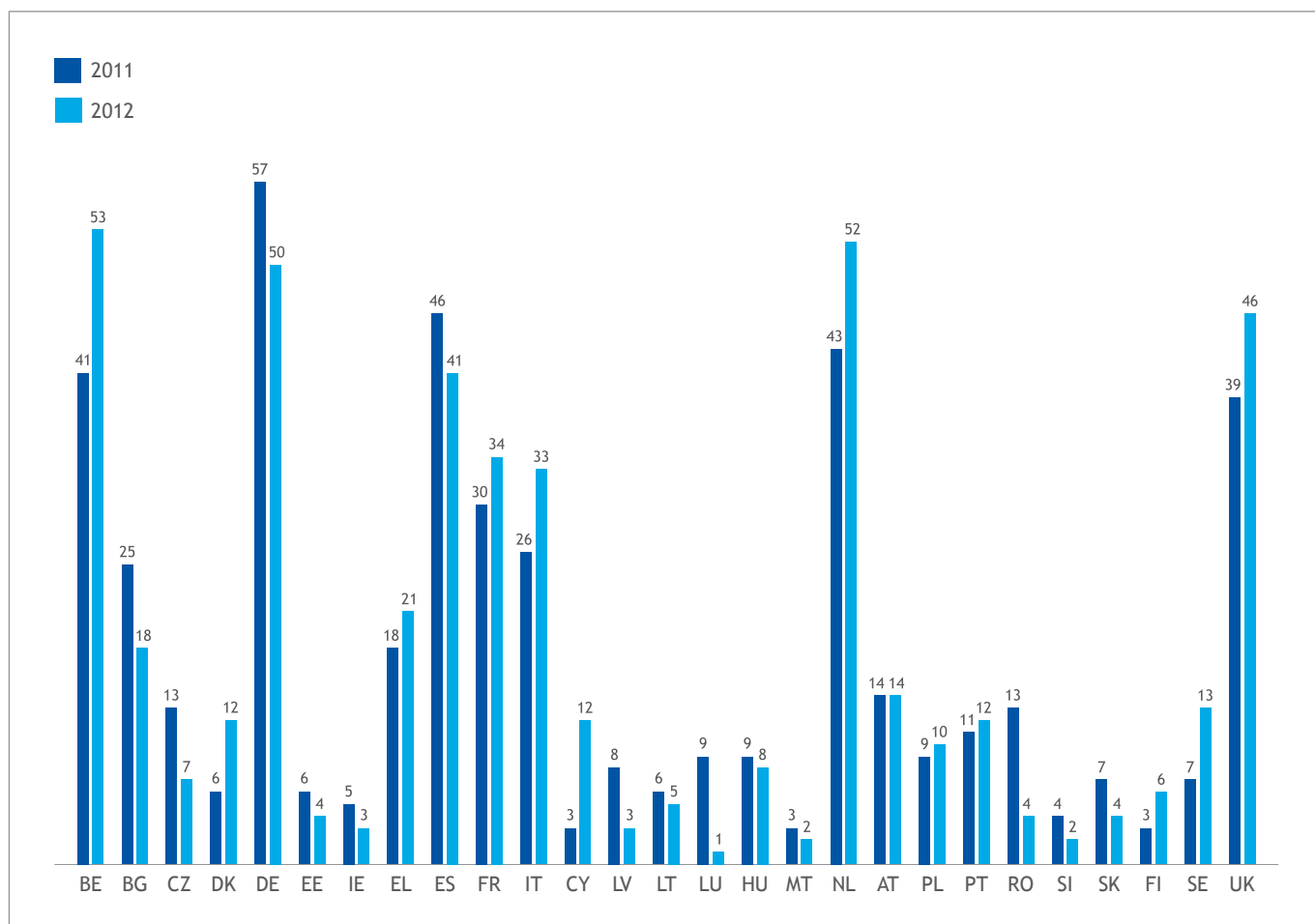
Wykres 10 - Spotkania koordynacyjne - państwa wnioskujące

Wykres przedstawia liczbę postępowań, w toku których zachodziła konieczność przeprowadzenia spotkania koordynacyjnego na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

Wykres 11 - Spotkania koordynacyjne - państwa otrzymujące wniosek

Wykres przedstawia liczbę spotkań koordynacyjnych z udziałem przedstawicieli organów państw członkowskich, do których zwrócono się z wnioskiem o udzielenie pomocy.

© Eurojust, 2013

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żaden fragment niniejszej publikacji nie może być wykorzystywany, powielany ani kopiowany z pomocą jakiegokolwiek techniki graficznej, elektronicznej czy mechanicznej, w tym w formie fotokopii, nagrań bądź zapisów w jakichkolwiek systemach składowania lub wyszukiwania danych, bez uzyskania wcześniejszej zgody Eurojustu.

Redakcja:	Deborah de Jonge, Jacalyn Birk
Projekt graficzny/DTP:	Michèle Wilks-Speer
Photos:	Michel Mees, Joannes Thuy, Leen De Zutter

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB The Hague, Netherlands

Phone: +31 70 412 5000 - E-mail: info@eurojust.europa.eu - Website: www.eurojust.europa.eu